

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΔ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19.—Τηλ. 227-689 | 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1967 | ΑΡΙΘ. 24

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

Τὴν Κυριακὴν, 3 Δεκεμβρίου, ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν εἰδικὴ θεία Λειτουργία χάριν τῶν σπουδαστῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, οἱ ὅποιοι προσήλθον ἄθρόως, ὑπερπληρώσαντες τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν καὶ τὸν περὶ αὐτοῦ χώρον, διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ὠμίλησε πρὸς τοὺς φοιτητάς, εἰπὼν τὰ ἑξῆς :

«Εἰς κατοικητήριον Θεοῦ ἐν Πνεύματι» (Ἐφ. Β', 22), εἶπεν ὁ Ἀπόστολος εἰς τὴν σημερινὴν περικοπήν, ὅτι ὅλοι οἰκοδομοῦμεθα, ἀνεξαιρέτως ὅλοι. Τοῦτο σημαίνει κάτι, τὸ ὁποῖον εἶναι πραγματικῶς ἐκπληκτικόν, ὃχι μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς στενῶς θρησκευτικῆς, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον, διότι παρουσιάζει ἐν μυστήριον τῆς δημιουργίας, τὸ ὁποῖον δὲν ἤρχισεν ἀπλῶς καὶ κάποτε ἐσταμάτησεν, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον συνεχίζεται μέχρι καὶ τῆς σήμερον καὶ θὰ συνεχίζεται ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ὁ κόσμος αὐτός. Ἡ σημασία καὶ ἡ ἀξία τοῦ γεγονότος τούτου γίνεται σαφεστέρα, ὅταν παραβληθῇ πρὸς τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον καὶ εἰς τὰς προσπάθειάς μας ὅπως τὸν γνωρίσωμεν.

Μὲ τὰ νέα, δηλαδὴ μέσα τῆς ἐπιστήμης, διερευνῶμεν τὰ ἀπειρα βάθη τοῦ οὐρανοῦ καὶ προσπαθοῦμεν νὰ διακριβώσωμεν τί ἀκριβῶς συμβαίνει εἰς τοὺς ἀπεράντους ἐκείνους χώρους, τοὺς ὁποίους γεμίζουν ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων, ὃχι μόνον πλανητῶν καὶ ἀστέρων, ἀλλὰ ἀστερισμῶν καὶ γαλαξιδῶν ὀλοκλήρων. Δὲν γνωρίζομεν βεβαίως τί ἀκριβῶς συμβαίνει ἐκεῖ εἰς τὰ ἀπειρα βάθη τοῦ οὐρανοῦ. Πάντως ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν συμβαίη, δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ μεγαλεῖον τῆς

δημιουργίας, ἡ ὁποία λαμβάνει χώραν εἰς τὸν κόσμον τοῦ πνεύματος. Τὸ δὲ ἐκπληκτικόν, τιμητικώτατον καὶ ἄκρως συγκινητικόν διὰ τὸν ἄνθρωπον μυστήριον εἶναι, ὅτι εἰς τὴν δημιουργίαν αὐτὴν δὲν παραμένει μόνος ὁ πάνσοφος καὶ παντοδύναμος Δημιουργός, ὅπως ἦτο εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν αἰώνων, ἀλλὰ καλεῖ συνδημιουργοὺς καὶ συνεργάτας Του ἡμᾶς τοὺς ἀτελεῖς καὶ ἀδυνάτους ἀνθρώπους. Καὶ τί καλεῖ νὰ συνδημιουργήσωμεν; Καὶ εἰς τίνα τομέα νὰ συνεργασθῶμεν μαζί Του; Εἰς τί μᾶς καλεῖ συνδημιουργοὺς καὶ συνεργάτας Του; Εἰς τὸ νὰ κατασκευάσωμεν τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς θέλει, συνεργαζόμενοι μαζί Του, νὰ δημιουργήσωμεν ἓνα κόσμον τόσον ὠραῖον, τόσον τέλειον, τόσον ἀνώτερον καὶ ὑψηλόν, ὥστε νὰ εἶναι ἀντάξιός νὰ κατοικῇ αὐτὸς ὁ Θεός. Εἰς Θεοῦ κατοικητήριον συνοικοδομοῦμεθα λοιπὸν ἐν Πνεύματι.

Ἐκάστη ἐποχὴ καὶ ἐκάστη γενεὰ ἔχει νὰ προσθέσῃ κάτι εἰς τὸ μέγα αὐτό, τὸ ὑψηλόν καὶ τὸ τέλειον κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως, κάτι ἔχει νὰ προσθέσῃ καὶ ἡ ἰδική μας γενεὰ ἢ μᾶλλον, διὰ νὰ εἶμαι ἀκριβέστερος, ὃχι ἡ ἰδική μας, ἀλλὰ ἡ ἰδική σας γενεὰ. Ἡ γενεὰ ὑμῶν τῶν νέων καλεῖται νὰ προσθέσῃ κάτι τὸ πολὺ μεγάλο, τὸ πολὺ σπουδαῖον πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ σκεφθῇ κανεὶς τὰς διαστάσεις τῆς δημιουργίας, τὴν ὁποίαν σεῖς καλεῖσθε νὰ ἐπιτελέσετε.

Ἡ δημιουργία, ἡ ὁποία ἀναμένεται ἀπὸ σᾶς ὑπερβαίνει, ἀγαπητοί μου, τὴν δημιουργίαν πάσης προηγουμένης γενεᾶς. Δὲν εἶναι πλέον τῶν στενῶς ἐθνικῶν διαστάσεων, διὰ

νὰ ὑπάγω δὲ εἰς ἀκόμη ἀρχαιοτέρας ἐποχάς, δὲν εἶναι πολλῶ μᾶλλον τῶν τοπικῶν, τῶν στενῶς τοπικῶν· ἀλλ' ἡ δημιουργία σας εἶναι πλέον δημιουργία παγκόσμιος, ἴσως πέραν τοῦ κόσμου αὐτοῦ, δηλαδή τοῦ κόσμου τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν κατοικοῦμεν. Ἦρchiσε πλέον ἢ πέραν τῆς γῆς Ἐποχή, ὁ αἰὼν τοῦ Διαστήματος, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν αἰῶνα καλεῖσθε νὰ συμβάλῃτε εἰς τὴν συνέχισιν τῆς δημιουργίας.

Ὡραιότατα τὸ διετύπωσεν πρὸ τριῶν περὶ τοῦ ἐτῶν ὁ πρῶτος νέος τῆς Ἑλλάδος, ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ὅταν ἔλεγεν, ὅτι «οὔτε ἐν μεμονωμένον ἄτομον, οὔτε ὁμάδες ἀτόμων, οὔτε καὶ οἱ ἐπὶ μέρους λαοὶ δύνανται νὰ ζοῦν, ἐπαναπαυόμενοι μόνον εἰς τὸ παρελθόν. Καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ἐπεχειροῦν, τὰ γεγονότα θὰ τοὺς ἐξηνάγκαζον νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ εἰς τὰς ἡμέρας μας τόσον ταχέως μεταβαλλόμενον παρὸν καὶ νὰ ἐξοπλισθοῦν σοβαρῶς, ὅπως ἀντικρῶσιν καὶ τὸ προσεχές καὶ τὸ ἀπώτερον μέλλον».

Εἶναι, ἐπομένως, κάτι τὸ πολὺ πλατύτερον, τὸ πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ τοὺς στόχους τῶν περασμένων γενεῶν καὶ τῆς ἰδικῆς μας γενεᾶς ἢ ὁποία παρέρχεται, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καλεῖται νὰ δώσῃ ἡ ἰδική σας γενεά. Εἶναι κάτι τὸ ἐξόχως μέγα. Καὶ ἐνῶ πάλιν τοῦτο εἶναι πολὺ μεγαλύτερον, πολὺ πλατύτερον, πολὺ ὑψηλότερον καὶ τιμιώτερον, θὰ ἔλεγα καὶ κατὰ πολὺ μεγαλοπρεπέστερον, πραγματικῶς ἄξιον διὰ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, εἶναι ταντοχρόνως ἐκεῖνο τὸ παλαιὸν ἀλλὰ σταθερὸν καὶ ἀκλόνητον μῆνυμα, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ὁ Κύριος, μεταφραζόμενον ὁμῶς εἰς τὴν γενεάν σας, εἰς τὴν γενεάν αὐτῆς τῆς Ἀτομικῆς Ἐποχῆς, τὴν γενεάν τῆς Παγκοσμιότητος καὶ Οἰκουμενικότητος.

Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ μηνύματος τούτου, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε νὰ ἐπαναλάβω ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐλέχθησαν πρὸ μηνῶν τινῶν εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον μου. Εἶναι προσπάθεια ἐνσαρκώσεως τοῦ Χριστιανικοῦ μηνύματος εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, τὸ ὁποῖον διετυπώθη τότε ὡς ἑξῆς:

1) Ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη πρέπει νὰ εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ καταλάβῃ εἰς τὴν ζωὴν

τῶν ἀτόμων, τῶν κοινωνιῶν, τῶν Ἐθνῶν καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρῳ, τὴν πρώτην καὶ κυρίαν τῆς θέσιν, ὅπως τὴν καθώρισεν αὐτὸς ὁ Κύριος.

2) Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀνεξαρτήτως φύλου, φυλῆς, Ἐθνους, κοινωνικῆς θέσεως, θρησκευτικῶν, φιλοσοφικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν πεποιθήσεων εἶναι ἀδελφοί μας καὶ πρέπει νὰ θεωροῦνται μεταξύ των ὡς ἀδελφοί, ὡς τέκνα τοῦ αὐτοῦ Οὐρανίου Πατρός, τοῦ ποίου κατὰ τὸν μακάριον Ἀπόστολον «καὶ γένος ἐσμὲν (Πράξ. ιζ', 28). Ἀνήκομεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Θεοῦ, ὅπως μᾶς εἶπε πάλιν σήμερον ὁ Ἀπόστολος, εἰμεθα συμπολῖται τῶν Ἀγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἀνήκομεν εἰς τὴν οἰκογένειάν Του.

3) Ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ γενικὸν πάντων τῶν ἀνθρώπων συμφέρον εἶναι τὸ μέτρον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου θὰ πρέπῃ νὰ κρίνονται αἱ σχέσεις τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων μεταξύ των καὶ ὡς ἀτόμων καὶ ὡς κοινωνιῶν καὶ ὡς ἐθνῶν.

4) Ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπαρβίαστος.

5) Ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως ὡς καὶ ἐν γένει ἡ ἀτομική, ἡ πολιτική, ἡ ἐθνική καὶ ἡ κοινωνική ἐλευθερία εἶναι πρωταρχικὰ στοιχεῖα τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου.

6) Ἡ μόρφωσις, ὅσον τὸ δυνατόν ἀρτιότερα καὶ πλουσιωτέρα, πρέπει νὰ γίνῃ προσιτὴ εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους.

7) Ἡ ὕλική ἐδημερία εἶναι κοινὸν δικαίωμα πάντων τῶν ἀνθρώπων.

8) Ἡ τελειοποίησις τῆς προσωπικότητος ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς συστηματικῆς θρησκευτικῆς, πνευματικῆς καὶ ὕλικῆς καλλιέργειας. Ἐντεῦθεν, ἡ δυνατότης τῆς καλλιέργειας ταύτης πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς τοὺς πάντας.

9) Διερχόμεθα τὴν παροῦσαν παγκόσμιον κρίσιν, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀξιοποιήσουν ἐπ' ἀγαθῶ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος τὰ μεγάλα ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, καὶ

10) Ἡ ὅλη ἐπομένως προσπάθεια τῆς

Χριστιανοσύνης καὶ ὄλων τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι πιστεύουν εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ πνεύματος καὶ εἰς τὴν ἀξίαν του, πρέπει νὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν τῶν καταλλήλων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι θὰ ἀξιολογήσουν ὑπὲρ τοῦ συνόλου «πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθεν καταβαίνειν» καὶ ὡς ἀληθῆ ἀντίτυπα τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ θὰ γίνονται ἀφορμὴ δοξολογίας καὶ αἴνον τοῦ Πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς.

Ἰδοὺ, λοιπόν, τί ἡ γενεὰ σας καλεῖται νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ μέγα οἰκοδόμημά Του, εἰς τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὠραῖον καὶ τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ τέλειον. Ἰδοὺ τί περιμένει ὁ Θεὸς ἀπὸ σᾶς τοὺς νέους, καὶ ἐπὶ ποίων σημείων θέλει νὰ συνεργασθῇτε μαζί Του, διὰ νὰ κτίσετε καὶ σεῖς τὸ ἀναλογοῦν εἰς σᾶς τμήμα τοῦ λαμπροῦ καὶ αἰωνίου οἰκοδομήματός Του καὶ κατοικητηρίου Του.

Καὶ ἴσως θὰ εἴπη κανεὶς μὰ εἶναι δυνατόν ἡμεῖς οἱ νέοι, οἱ ἄνωγοι, ὅσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἄλλης καταρτίσεως, ἡμεῖς οἱ ὅποιοι ἔχομεν τόσας ὑποχρεώσεις στενῶς πανεπιστημιακὰς, εἶναι δυνατόν νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τόσον μεγάλους στόχους; Ἀδελφοί μου, ἡ σκυτάλη θὰ ἔλθῃ κατ' ἀνάγκην εἰς τὰ χέρια σας· οὕτως ἢ ἄλλως θὰ σᾶς τὴν παραδώσῃ ἡ γενεὰ μας. Βεβαίως, ἡμεῖς, ἡ προηγουμένη ἀπὸ σᾶς γενεὰ, προσεπαθήσαμεν, ὥστε ἡ σκυτάλη αὐτὴ νὰ σᾶς παραδοθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ἐλαφρότερα. Ἀλλ' ὡς εἶδατε, ὁ Θεὸς ἡτοίμασεν ἐν τόσον μέγα ἔργον ἐνώπιόν σας, μίαν τόσον μεγάλην ἀποστολήν, ἐν τόσον μέγα ἐπίτευγμα εἰς τὸ νὰ γίνῃ τοῦτο τὸ εὐτυχὲς κατοικητήριον καὶ ἡμῶν ὄλων τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως, αἱ εὐθύναι τῆς γενεᾶς σας εἶναι τεράστιαι. Ἐὰν τυχὸν δὲν ἀνταποκριθῇτε εἰς αὐτάς, δὲν θὰ εἰσθε οἱ ἀφελεῖς καὶ ἀπλοῖκοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι θὰ ἔχουν περάσει ἀπὸ τὴν γῆν αὐτήν, χωρὶς νὰ καταλάβουν τί ἀκριβῶς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν κάνει, πῶς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν ζήσει, διὰ ποῖον σκοπὸν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχαν ἐργασθῇ, διὰ νὰ εἶχαν ἐκτελέσει τὴν μεγάλην ἀποστολήν των. Ἀλλὰ εἰσθε οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι θὰ ἔχουν λάβει τὴν ἀναγκαίαν μόρφωσιν, θὰ ἔχουν ἀποκτήσει συναίσθησιν τῆς μεγάλης

ἀποστολῆς των, καὶ ἐὰν τυχὸν δὲν θὰ ἔχουν ἀνταποκριθῇ εἰς αὐτήν, θὰ εἶναι ριψάσπιδες, θὰ εἶναι λιποτάκται τοῦ καθήκοντος.

Ἐλπίζω καὶ εὐχομαι, ὅτι οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν τῶν σημερινῶν νέων θὰ εἶναι εἴτε ριψάσπιδες, εἴτε λιποτάκτης τοῦ καθήκοντος. Ἀλλ' ὅλοι, ἀνεξαιρέτως ὅλοι, καὶ ἡμεῖς ἀκόμη ἢ παλαιότερα γενεά, ὅσον τὸ δυνατόν θὰ βοηθήσωμεν, ἀλλὰ καὶ σεῖς ἀκόμη περισσότερον. Θὰ ριφθῶμεν ὅλοι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπιτεύξεως τῶν μεγάλων αὐτῶν σκοπῶν, τῶν ὑψηλῶν αὐτῶν στόχων. Καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος θὰ αἰσθανθῇ μέσα του κλονισμόν, σκεπτόμενος τὸ πῶς αὐτὸς εἶναι δυνατόν νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τόσους καὶ τόσον μεγάλους στόχους, τότε θὰ λάβῃ τὴν ἀπάντησιν, ὅτι δὲν εἴμεθα μόνοι. Μαζί μας ἐργάζονται ἐφ' ὅλου τοῦ πλανήτου μας καὶ οἱ συνδημιουργοὶ καὶ ἐφ' ὅσον θὰ τὸ θελήσωμεν, θὰ εἶναι μαζί μας καὶ αὐτὸς ὁ Θεός. Διότι ἐκεῖ, εἰς τὴν ἰδίαν πάλιν περικοπήν, γράφει: «συνοικοδομεῖσθε». Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ὅχι μόνον ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον οἰκοδομοῦμεθα μέσα εἰς αὐτὸ τὸ μεγάλο κτίριον, τὸ οἰκητήριον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ παντοχρόνως συνοικοδομοῦμεθα τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὸ νόημα αὐτὸ ἔχει καὶ ἡ σημερινή Θ. Λειτουργία. Ἦλθαμεν, δηλαδή, νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου ὅχι μόνον διὰ τὴν εὐδόωσιν τῶν μαθημάτων τῆς Α ἢ Β Σχολῆς ἢ τοῦ Α ἢ Β ἔτους, ἀλλ' ἐρχόμεθα, νὰ παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν νὰ εἶναι συμπαραστάτης, συμβοηθός, συνεργάτης καὶ συνδημιουργός καὶ εἰς τὸ μέγα ἔργον, τὸ πέραν τῶν φοιτητικῶν μαθημάτων, εἰς τὸ μέγα ἔργον, εἰς τὸ ὅποιον καλεῖσθε ὡς νέοι νὰ ὑπηρετήσετε καὶ νὰ διακονήσετε.

Καὶ ἐν ἀκόμῃ σημείον· ὅτι εἰς τὸ μέγα καὶ ὑψηλὸν τοῦτο ἔργον δὲν καλοῦνται οἱ οἰοιδήποτε Νέοι, ἀλλὰ καλοῦνται Ἕλληνες σπουδασταὶ καὶ σπουδαστρίαι, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἔχει ἐμπιστευθῇ μίαν ἰδιαιτέραν κληρονομίαν. Ἀρκεῖ νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι ὁ πολιτισμός, τὸν ὅποιον ἔχει ὁλόκληρος ὁ πεπολιτισμένος καὶ ἐλεύθερος κόσμος λέγεται Ἕλληνοχριστιανικὸς πολιτισμός. Εἶναι ἡ κληρονομία, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνθρωπότης σεμνύνεται, ἡμεῖς δὲ πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι καὶ νὰ συγκινούμεθα. Ὁ Κύριός μας ἔχει θέσει ἐπὶ τῶν ὤμων σας μίαν εὐθύνην ἐπὶ

ΣΧΕΔΙΟΝ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΤ'

Λύσεις διὰ τὰς μετὰ τῶν Ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν σχέσεις

1. Ἐπέκτασις καὶ συστηματοποίησις τῶν ἀμοιβαίων ἐπαφῶν. Προετοιμασία καὶ ἀξιοποίησις

Τὸ ἤδη ἀρξάμενον ἐνδιαφέρον ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν προτείνομεν, νὰ καλλιεργηθῇ ἐτι μᾶλλον. Ἡ ὅλη προσπάθεια καὶ παρ' ἡμῖν νὰ συστηματοποιηθῇ, ἰδρυμένης ἰδιαίτερας παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπηρεσίας, ὡς θὰ ἐκτεθῇ κατωτέρω. Ἐκτὸς δὲ τῶν προσωπικῶν ἐπαφῶν, αἱ ὁποῖαι προτείνομεν νὰ γίνουιν συχνότεραι καὶ συστηματικώτεραι, νὰ καταβληθῇ προσπάθεια, ἵνα διὰ βιβλίων, ἀρθρῶν, φυλλαδίων, διαλέξεων, φωτογραφιῶν, κινηματογραφικῶν ταινιῶν, φωνογραφικῶν δίσκων καὶ ταινιῶν μαγνητοφώνου, καταστῇ γνωστὴ ἡ μία Ἐκκλησία πρὸς τὴν ἄλλην. Ἐπὶ πλέον, προτείνομεν νὰ προσκαλῶνται περιοδικῶς καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν φύλλων, ὡς ἐπίσης νὰ ὑποβοηθῶνται καὶ οἱ ἡμέτεροι, ἵνα ἐπισκέπτονται τὰς ὁμοδόξους χώρας καὶ Ἐκκλησίας συχνότερον. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, προτείνομεν ἐπίσης νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὁργάνωσις ἐτησίως προσκυνημάτων καὶ ἐπισκέψεων, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ εὐρύτερα ἀνταλλαγὴ σπουδαστῶν. Νὰ πυκνωθοῦν δὲ αἱ ἐπαφαὶ μεταξὺ τῶν θεολόγων καθηγητῶν καὶ νὰ ἐγκαινισθοῦν ἐπαφαὶ καὶ μεταξὺ ἱερέων καὶ διακόνων, ὅχι δὲ μόνον Ἀρχιερέων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱεροκλήρυκων, τῶν ἐξομολόγων, τῶν κατηχητῶν κ.λπ. Καλὸν ἐπίσης θὰ ἦτο νὰ ὀργανοῦντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν συναντήσεις τῶν διευθυντῶν τοῦ θρησκευτικοῦ τύπου κ.τ.δ.

Διὰ νὰ ἀποδίδουν πλήρως τοὺς καρπούς των αἱ ὡς ἄνω ἐπαφαί, προτείνομεν, προηγουμένως μὲν νὰ προετοιμάζωνται αὗται, μετὰ ταῦτα δὲ νὰ ἀξιοποιῶνται οἱ καρποὶ των ὅσον τὸ δυνατόν πε-

ρισσότερον. Κατὰ δὲ τὰς ἐπισκέψεις καὶ ἐπαφὰς ταύτας, ἐκ τῆς ἡμετέρας τοῦλάχιστον πλευρᾶς, νὰ μὴ περιοριζώμεθα κυρίως εἰς γεύματα καὶ ἐκδρομάς, ἀλλὰ νὰ προσπαθῶμεν νὰ καταστήσωμεν γνωστὸν εἰς τοὺς προσκεκλημένους μας ὅ,τιδήποτε καλὸν ὑπάρχει ἐν τῇ χώρᾳ μας ἀπὸ τε θρησκευτικῆς καὶ ἄλλης ἀπόψεως, ὥστε νὰ μᾶς γνωρίζουν ὅσον τὸ δυνατόν πληρέστερον.

2. Ἀπὸ κοινοῦ μελέτη καὶ ἔρευνα ἐν γενικωτέραις Συνόδοις τῶν κοινῶν προβλημάτων

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, προτείνομεν νὰ ὀργανοῦνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σύνοδοι τῶν ἐπὶ μέρους ὁμάδων Ἐκκλησιῶν, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι, τῶν ἑλληνικῶν Πατριαρχείων καὶ Ἐκκλησιῶν, τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τοῦ Βαλκανικοῦ χώρου κ.λπ., ὥστε καὶ ἀφορμὴ συχνότερας ἐπαφῆς νὰ δίδεται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ μελέτῃ τῶν ἀπασχολούντων τὰς Ἐκκλησίας προβλημάτων νὰ ἐπιτυγχάνεται.

3. Διαρρύθμισις τοῦ προβλήματος τῆς Ὁρθόδοξου ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς

Μετὰ χαρᾶς καὶ συγκινήσεως πρέπει νὰ χαιρετισθῇ ἡ ἐναρξὶς ἐκδηλώσεως ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἱεραποστολήν. Εἶναι ὁμως ἀνάγκη, καθ' ἃ καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθησαν, νὰ διαμορφωθῇ ὅχι μόνον ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος, ἀλλὰ καὶ πανορθόδοξος συνείδησις ἱεραποστολῆς, ἥτοι νὰ μὴ θεωρηθῇ τὸ πεδίου τοῦτο τῆς δράσεως ὡς πεδίου ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ στενῆς μεταξὺ τῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν συνεργασίας. Οὕτως, ἡ Ὁρθοδοξία πανταχοῦ ἐνώπιον τῶν ξένων θὰ ἐμφανίζεται ἡνωμένη. Ἐντεῦθεν, προτείνομεν, ἵνα καταρτισθῇ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν πρόγραμμα, καὶ δὴ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας. Καὶ εἶναι μὲν βεβαίως τὸ θέμα τῆς ἱεραποστολῆς ἐν τῶν ἐν τῇ

πλέον ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ νέοι τῶν ἄλλων Ἐθνῶν τὴν εὐθύνην νὰ εἴσθε ἡ πρωτοπορία ἐπὶ τοῦ παγκοσμίου πνευματικοῦ πεδίου. Λοιπὸν, ὅχι μόνον θὰ πρέπη νὰ προχωρῶμεν, ὅχι μόνον θὰ συμπορευώμεθα μετὰ τοὺς νέους τῶν ἄλλων Ἐθνῶν, ἀλλὰ θὰ πρέπη νὰ πρωτοπορῶμεν.

Ἐρχομαι λοιπὸν, ὅπως τὸ νέον Ἀκαδημαϊ-

κὸν ἔτος εὐλογηθῇ πλήρως, ἕκαστος δὲ ἐξ ὑμῶν ἀξιωθῇ νὰ συμβάλῃ καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ μεγάλου κατοικητηρίου, τοῦ ἐνδόξου κατοικητηρίου τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι. Εἴθε νὰ διέλθωμεν αὐτὸ ἐν ὑγείᾳ καὶ πλήρει δράσει καὶ ἀποδώσει τῶν καρπῶν, τοὺς ὁποίους ἀναμένει ἀπὸ ὑμᾶς καὶ ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης καὶ αὐτὸς ὁ Θεός.

μελλούση νὰ συνέλθῃ Προσυνόδῳ συζητηθησομένων, προτείνομεν ὅμως, ἵνα ἐν τῷ μεταξύ τοῦτο προπαρασκευασθῇ ὅσον τὸ δυνατόν καὶ μὴ ἀφεθῇ νὰ παρέλθῃ ὁ μέχρι τότε χρόνος ἄνευ συνεννοήσεως περὶ τοῦ θέματος τούτου μετὰ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Μεγάλως εἰς ταῦτα θὰ βοηθήσῃ καὶ τὸ ὑπὸ Ἰδρυσιν Ἰδρυμα Ἀφρικανοασιατικῶν Σπουδῶν.

4. Ἀνταλλαγὴ καθηγητῶν καὶ σπουδαστῶν τῶν Θεολογικῶν καὶ Ἱερατικῶν Σχολῶν

Προκειμένου περὶ τῶν καθηγητῶν καὶ σπουδαστῶν, προτείνομεν, ἵνα ἐπιδιωχθῇ ἰδίως ἡ μετὰ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης στενωτέρα ἐπαφὴ, νὰ ἐπιδιωχθῇ, ὁμοίως, ἡ ἐν Βῆρι λειτουργία Θεολογικῆς Σχολῆς, ὡς παραρτήματος τοῦ Ἀθηνῆνσι Πανεπιστημίου καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἀναβίωσις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, ὡς κέντρου κυρίως βιβλικῶν μελετῶν καὶ ὡς Θεολογικῆς Σχολῆς, προοριζομένης νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ κλήρου τῆς Παλαιστίνης.

5. Συνεργασία μετὰ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἀνεξαρτήτων ἐκκλησιαστικῶν τμημάτων, ἥτοι τῆς Κρήτης καὶ τῆς Δωδεκανήσου

Τὰ τμήματα ταῦτα, ἀποτελοῦντα μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας, δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀγνοοῦνται ἐπισήμως. Ἐκτὸς δὲ τῆς ἐπισήμου μετ' αὐτῶν ἐπαφῆς, προτείνομεν, ἵνα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καλῶνται ἐκπρόσωποι τῶν πρὸς ἀνεπίσημον καὶ ἀδελφικὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισιν ὀρισμένων προβλημάτων, ζητήται ἡ παρουσία αὐτῶν ἐν συνεδρίαις τιναῖς τῆς Ἱεραρχίας, ἡ συνεργασία μετ' αὐτῶν διὰ τὴν τυχὸν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος προγράμματος ἢ μέρους αὐτοῦ εἰς τὰς περιφερείας τῶν κ.ο.κ.

Ζ'

Λύσεις διὰ τὰς μετὰ τῶν Ἑτεροδόξων σχέσεις

1. Κατεύθυνσις σύμφωνα πρὸς τοὺς ἰ. Κανόνας καὶ τὴν ἰ. Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας

Αἱ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν σχέσεις δὲν περιορίζονται πλέον μόνον εἰς τὰς μετὰ τοῦ Π.Σ.Ε., ἀλλ' ἐπεξετάθησαν καὶ πρὸς ἄλλας ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας, τὰς τε κατ' Ἀνατολὰς καὶ ἐν τῇ Δύσει εὐρισκομένας.

Προτείνομεν, ἵνα τὸ χαρακτηρίζον τὰς σχέσεις μας ταύτας εἶναι ἡ χριστιανικὴ ἀφ' ἐνὸς ἀγάπη καὶ ὁ ἀμοιβαῖος ἀφ' ἑτέρου σεβασμός. Οὕτω θὰ καλλιεργῆται μὲν ἡ φιλία, ἀλλὰ θὰ διατηρῆται καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ σταθερὰ ἐμμονὴ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ διδασκαλίαν.

Τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον προτείνομεν, ἵνα εἴμεθα ἀνένδοτοι καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τίθεται ὡς ἀπαραίτητος προϋπόθεσις πάσης στενωτέρας ἐπαφῆς, πρέπει νὰ εἶναι ἡ κατάπαυσις τοῦ ἐκ μέρους αὐτῶν τυχόν ἐνεργουμένου προσηλυτισμοῦ. Τοιοῦτόν τι προτείνεται νὰ ἀποκρούεται διαρρηθὴν καὶ νὰ τίθεται ὡς ἀπαραίτητος ὅρος διὰ τὴν καλλιέργειαν μετ' αὐτῶν φιλικῶν σχέσεων. Τοῦτο πρέπει νὰ ἀποτελῇ καὶ τὸν ὅρον διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐγκαρδίου καὶ πλήρους συμμετοχῆς μας εἰς τὸ Π.Σ.Ε., καθότι ὁ προσηλυτισμὸς ἐκ μέρους οἰωνοδήποτε εἰς τὸ Π.Σ.Ε. μετεχουσῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁμάδων καὶ σχέσεις φιλικαὶ μετ' αὐτῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ συνυπάρχουν. Ἄν σταματήσῃ πράγματι ὁ προσηλυτισμὸς, τότε θὰ συμβῇ ὅτι πρὸ ἑκατονταετίας καὶ πλέον συνέβη με τοὺς Ἀγγλικανούς. Οὗτοι ἀπεφάσισαν τότε ἐπισήμως καὶ διέκοψαν ὀριστικῶς πᾶσαν προσπάθειαν αὐτῶν πρὸς προσηλυτισμὸν μελῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔκτοτε δὲ χρονολογοῦνται αἱ στεναὶ μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας σχέσεις τῆς ἡμετέρας.

2. Ἡ ἀντιμετώπισις τῆς διεκκλησιαστικῆς βοήθειας

Ἡ παρεχομένη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας διεκκλησιαστικὴ βοήθεια προτείνομεν, νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ γίνεται εὐχαρίστως καὶ εὐγνωμόνως δεκτὴ. Μὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι προτείνομεν νὰ συνοδευθῇ με κατάλληλον ἐκ μέρους ἡμῶν διαφώτισιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας μας, τόσον ὡς πρὸς τὴν προέλευσιν, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ἐπίσης δὲ καὶ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διανομῆς της. Διότι φρονοῦμεν, ὅτι ἡ νῦν ἐπικρατοῦσα κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποῖαν οἱ λαμβάνοντες οὐδεμίαν ἰδέαν ἔχουν οὔτε περὶ τῆς προελεύσεως, οὔτε περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς παρεχομένης βοήθειας, οὔτε περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ παρέχεται αὕτη, σύγχυσιν μᾶλλον δημιουργεῖ παρά ὠφέλειαν. Ἐντεῦθεν, σὺν τῇ συνεχίσει τῆς ἀποδοχῆς τῆς διεκκλησιαστικῆς βοήθειας, προτείνομεν, ἵνα ἀμέσως καὶ συντόμως ὁργανωθῇ καὶ ἡ ὡς ἄνω διαφώτισις.

Αἱ δὲ ἐν τῇ χώρᾳ μας λειτουργοῦσαι «Κατασκηνώσεις Ἑργασίας», διὰ τῶν ὁποίων μέλη τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν ἔρχονται νὰ ὑπηρετήσουν ἐν τῇ χώρᾳ μας πρὸς ἀνοικοδόμησιν καταστραφέντων χωρίων ἢ πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῶν χωρικῶν μας εἰς τὴν ἐκμάθησιν καλυτέρων μεθόδων καλλιέργειας ἢ παραγωγῆς ὀρισμένων ἀγαθῶν, προτείνομεν νὰ παύσουν νὰ εἶναι μονόπλευροι. Ἐκτὸς, δηλαδή, τοῦ νὰ ἀναλάβωμεν συστηματικὴν ἀποστολὴν σπουδαστῶν μας εἰς «Κατασκηνώσεις Ἑργασίας» ἄλλων χωρῶν, προτείνομεν νὰ ὁργανωθῇ συστηματικῶς καὶ ἡ συμμετοχὴ ἰδικῶν μας εἰς τὰς γινομένας ἐν Ἑλλάδι «Κατασκηνώσεις Ἑργασίας». Τοῦλάχιστον ἀνά εἰς ἐξ ἑκάστης Μητροπόλεως σπουδαστῆς ἢ σπουδαστριάς ἢ, ἔστω, καὶ ἰδιώτης προτείνομεν νὰ μετέχῃ εἰς τὰς Κατασκηνώσεις ταύτας. Ἡ δὲ παρὰ

τῇ μονίμῳ Συνοδικῇ σχετικῇ Ἐπιτροπῇ Γραμματεία προτείνομεν νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην ταύτην.

Η'.

Λύσεις ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας μας

1. Γενικαὶ κατευθύνσεις

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προτείνομεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐκκαθαρισθῇ πλήρως καὶ μονίμως, εἶναι ἡ φύσις τῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Πολιτείας. Βεβαίως, δὲν εἶναι ἔργον τοῦ ἀνὰ χεῖρας ὑπομνήματος νὰ εἰσέλθῃ εἰς λεπτομερείας, ἐν τούτοις πρέπει νὰ ὑπογραμμισθοῦν ὠρισμένα σημεῖα. Πρῶτον, ὅτι παρὰ τὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λεγόμενα, τὸ κρατοῦν σήμερον σύστημα εἶναι τὸ τῆς Νόμῳ κρατοῦσης Πολιτείας. Ἡμεῖς προσωπικῶς εἴμεθα ὑπὲρ τῆς ἀντικαταστάσεώς του διὰ τοῦ συστήματος τοῦ τελείου χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας. Τὸ πρόβλημα μόνον εἶναι ἐὰν ἐπέστη ἡ στιγμή, ἵνα ἐφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τοῦ τελείου χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας καὶ ἡ ἀνάληψις πλήρους ἐλευθερίας κινήσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκ μέρους τῆς διοικήσεως καὶ τοῦ πληρώματος αὐτῆς. Διότι ὁ χωρισμὸς οὗτος θὰ ἔχῃ ὠρισμένας συνεπείας, ἐκ τῶν ὁποίων σημειώνομεν τινὰς ἐνδεικτικῶς.

Πρῶτον, τὴν ὀλοσχερῇ κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ἱεραρχίας, τοῖς Συνοδικοῖς δικαστηρίοις καὶ τοῖς κεντρικοῖς ἐκκλησιαστικοῖς Ὄργανισμοῖς (ΟΔΕΠ, TAKE, ΑΔ).

Δεύτερον, τὴν μὴ περαιτέρω διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἐκδοσὶν Νόμων καὶ Β. Διαταγμάτων, Ὑπουργικῶν Πράξεων κ.λπ.

Τρίτον, τὴν μὴ ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἀναγνώρισιν τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς τῆς Ἐπικρατοῦσης Θρησκείας καὶ τῶν λειτουργῶν μας ὡς πολιτικῶν ὀργάνων κ.λπ.

Τετάρτη συνέπεια, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ ὁ χωρισμὸς οὗτος εἶναι, ὅτι ἐνῶ κατ' ἀρχὰς οὗτος θὰ δυσκολεύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐπαυξήσῃ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης αὐτῆς ἐναντι τοῦ Θεοῦ, Ἐαυτῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων, αὕτη δὲ θὰ παύσῃ νὰ ἐπαναπαύεται ἐπὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῆς φροντίδα τῆς Πολιτείας, καὶ νὰ αἰτιάται ταύτην ὁσάκις σημειωθῇ παράλειψις τις ἢ παράβασις.

Πέμπτη συνέπεια τοῦ τελείου χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πολιτείας θὰ πρέπη νὰ εἶναι ἡ τελεία ὑπαγωγή τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν.

Ἐκτὴ συνέπεια τοῦ χωρισμοῦ θὰ εἶναι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τῆς Πολιτείας οὔτε οἰκονομικὴν οὔτε ἄλλην τινὰ βοήθειαν καὶ ὅτι αἱ

ἀποφάσεις τῆς δὲν θὰ εἶναι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τῶν κρατικῶν Ἀρχῶν.

Ἡ Πολιτεία θὰ περιορίζεται οὕτω μόνον εἰς τὴν διακρίβωσιν τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐφαρμογῆς τῶν Νόμων. Κατὰ δὲ τὰ ἄλλα, ἡ Ἐκκλησία θὰ εἶναι ἀπολύτως ἐλευθέρᾳ νὰ λάβῃ περὶ Ἐαυτῆς τὰ μέτρα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα αὕτη ἤθελε θεωρήσῃ ὡς προσήκοντα.

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως καθ' ἡμᾶς ἐμπόδιον εἶναι, ὅτι τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔχει ἀκόμη πλήρως πεισθῇ περὶ τοῦ ὅτι τὰ διοικητικὰ ὅργανα τῆς Ἐκκλησίας θὰ διοικοῦν καλύτερον τὴν Ἐκκλησίαν, ἀνευ τῆς ἀναμίξεως τῶν κρατικῶν Ἀρχῶν. Ἐχομεν ἐπ' αὐτοῦ, ὡς Ἐκκλησία, παράσχει ἐπαρκεῖς ἐγγυήσεις ; Ἴδου τὸ ἐρώτημα.

Κατὰ τὰ ἄλλα, ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀνάγκην ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀποκεντρώσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ συντονισμοῦ. Σήμερον, μὲ τὸ ἰσχύον ἐν αὐτῇ διοικητικὸν σύστημα, ἔχομεν συγκεντρωτικὸν σύστημα περὶ τὰ μικρὰ καὶ ἀσήμαντα, ἀσχολουμένης περὶ ταῦτα συνεχῶς τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου, ἔλλειψιν δὲ συνεχείας καὶ συντονισμοῦ περὶ τὰ βασικὰ καὶ καίρια, λόγῳ τῆς κατ' ἔτος ἐναλλαγῆς τῆς συνθέσεως αὐτῆς.

Πρὸς θεραπείαν τῶν δύο τούτων κακῶν, προτείνομεν, νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων διαγραφόμενον διοικητικὸν σύστημα, συμπληρούμενον διὰ τῶν ἤδη ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ἐπιτυχῶς δεδοκιμασμένων. Ἦτοι, προτείνομεν, ἵνα ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γίνῃ πραγματικῶς τὸ ἀνώτατον διοικητικὸν αὐτῆς ὄργανον καὶ νὰ συνέρχεται τακτικῶς οὐχὶ μόνον ἀπαξ, ἀλλὰ δις τοῦ ἔτους, συμφώνως πρὸς τὸν σχετικὸν Ἀποστολικὸν Κανόνα. Ὁ θεσμὸς οὗτος, ἔχων τὰς ρίζας του βαθύτατα εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, συμπληρούμενος δὲ καὶ κανονικῶς λειτουργῶν, δύναται νὰ φέρῃ καρπὸν πολὺν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Συγκεκριμένως, κατὰ τὰς Συνόδους τῆς Ἱεραρχίας, προτείνομεν νὰ προσάγονται πρὸς συζήτησιν αἱ εἰσηγήσεις τῶν ἐπὶ μέρους μονίμων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, περὶ τῶν ὁποίων ποιούμεθα λόγον κατωτέρω, καὶ νὰ ἐκδίδονται αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ δὲ ὑπὸ τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου ἐπιτελούμενον νῦν ἔργον προτείνομεν, νὰ κατανεμηθῇ εἰς τὰς διαφόρους μονίμους Ἐπιτροπὰς τῆς Ἱεραρχίας, καθ' ἃ θὰ ἐκθέσωμεν κατωτέρω.

Τὸ ὅλον ἔργον τῆς Ἱεραρχίας προτείνομεν, νὰ χωρισθῇ εἰς δύο μεγάλους κλάδους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναληφθῶσιν ἀντιστοίχως ὑπὸ τῶν δύο μεγάλων Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν, ἦτοι, πρῶτον, τὸ διοικητικὸν καὶ, δεύτερον, τὸ ἱεραποστολικὸν αὐτῆς ἔργον. Καὶ τὸ μὲν διοικητικὸν ἔργον προτείνομεν, νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, τὸ δὲ ἱεραποστολικὸν καὶ μορφωτικὸν ἐν γένει ἔργον νὰ διεξάγεται ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὡς ὄργανου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Τέλος, τὸ γενικὸν σύνθημα, τὸ ὁποῖον προτεί-

νομεν νὰ κατευθύνῃ τὴν ὅλην ἐκκλησιαστικὴν ἐργασίαν, πρέπει νὰ εἶναι ἡ κατάκτησις οὐ μόνον τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἡγεσίας του, πολιτικῆς, ἐπαγγελματικῆς, κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς. Ἐὰν ἡ Ἐκκλησία θέσῃ ὡς σκοπὸν τῆς καὶ πρόγραμμά της ἐντὸς ἐτῶν τινῶν νὰ κατακτήσῃ τὸν λαὸν καὶ τὴν ἡγεσίαν του, θὰ ἔχῃ ἐντὸς βραχείου χρονικοῦ διαστήματος ἐπιτελέσει μέγα καὶ σπουδαιότατον ἔργον.

2. Ἡ διαρρύθμισις τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Γραφείων

Ἐκ τῆς διαρρυθμίσεως τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Γραφείων θὰ ἐξαρτηθῇ κατὰ μέγα ποσοστὸν ἡ ἀποδοτικότης τῶν συνελεύσεων τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἡ μετὰ ταῦτα ἐφαρμογὴ καὶ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς. Ἐντεῦθεν, προτείνομεν νὰ δοθῇ μεγάλη προσοχὴ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, αἱ δὲ Ἐπιτροπαὶ καὶ τὰ ἀντίστοιχα παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Γραφεῖα νὰ καταρτισθοῦν μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ ἐπιστημοσύνης.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ καὶ τὰ Γραφεῖα ταῦτα τῆς Ἱ. Συνόδου προτείνομεν νὰ εἶναι τὰ ἑξῆς ὁκτώ :

Πρῶτον, ἡ Γραμματεία, τῆς ὁποίας ἔργον προτείνομεν νὰ εἶναι ἡ κατάρτισις τῶν Πρακτικῶν, ἡ σύγκλησις τῶν Συνελεύσεων, ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Προέδρου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας μετὰ τῶν Ἀρχιερέων, τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἄλλων ὁμοδόξων καὶ ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, ὁ συντονισμὸς τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν, ἡ κατάρτισις, παρακολούθησις καὶ λειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ Ἀρχείου, ὁ καταρτισμὸς καὶ ἡ ἐνημέρωσις τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων κ.λπ.

Δεύτερον, ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Κανονικῶν ζητημάτων, ἡ ὁποία προτείνομεν νὰ ἔχῃ ἀρμοδιότητα ἐπὶ τῶν θεμάτων τῶν χειροτονιῶν, τῶν γάμων καὶ διαζυγίων, ἐφαρμογῆς τῆς οἰκονομίας κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν ἱ. Μυστηρίων καὶ τῶν ἱ. Ἀκολουθιῶν καὶ τὰ παρόμοια.

Τρίτον, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιαστικῆς Παιδείας, τῆς ὁποίας ἔργον προτείνομεν νὰ εἶναι ὁ καταρτισμὸς τοῦ προγράμματος, ἡ ἐξεύρεσις τοῦ προσωπικοῦ, ἡ παρακολούθησις τῶν μαθητῶν, ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ, τὰ οἰκονομικά, κτιριακὰ καὶ λοιπὰ ζητήματα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Σχολῶν, ἡ λειτουργία τῶν φοιτητικῶν Οἰκοτροφείων καὶ τῆς Σχολῆς τῶν «Διακονισσῶν», ὡς καὶ ὅλων τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱδρυμάτων.

Τέταρτον, ἡ Ἐπιτροπὴ Διεκκλησιαστικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν Σχέσεων, ἡ ὁποία ὡς ἔργον τῆς προτείνομεν νὰ ἔχῃ τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν, τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν παρεχομένων εἰς αὐτὴν, τὴν ὁργάνωσιν ἐπισκέψεων καὶ ἀνταλλαγῶν καθηγητῶν καὶ σπουδαστῶν, τὸν διορισμὸν ἀποκρισιarίων, τὴν ἵδρυσιν Μετοχιῶν καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως τὴν ἀποστολὴν ἀποκρισιarίων ἡμετέρων καὶ

τὴν ἵδρυσιν ἡμετέρων Μετοχιῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς ὁμοδόξοις Ἐκκλησίαις κ.τ.δ., τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἰδίᾳ τῆς Ρωμαϊκῆς, Ἀγγλικανικῆς, Κοπτικῆς, Ἀρμενικῆς κ.λπ., τὴν διοργάνωσιν ἐπισκέψεων, τὴν παροχὴν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν λαμβανομένων ὑποτροφιῶν, τὴν διαρρύθμισιν τῶν σχέσεων μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν διαχείρισιν τῆς διεκκλησιαστικῆς βοηθείας, τὴν ἀποστολὴν τῆς ἡμέτερας συμβολῆς εἰς τὸ Π.Σ.Ε., τὴν διοργάνωσιν τῆς συμμετοχῆς μας εἰς συνέδρια κ.τ.δ.

Πέμπτον, ἡ Ἐπιτροπὴ λειτουργίας ἱερῶν Μονῶν καὶ συντηρήσεως τῶν χριστ. μνημείων, ἡ ὁποία ὡς ἔργον τῆς προτείνομεν, νὰ ἔχῃ ἄφ' ἑνὸς μὲν τὴν μελέτην καὶ προσπάθειαν ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων ἐπανδρώσεως, κατανομῆς τῆς ὑπὲρ τῶν γενικωτέρων σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐργασίας ἐκάστης τῶν ἱερῶν Μονῶν, ἀξιοποιήσεως καὶ διαθέσεως τῶν ὑπὸ τῶν μοναστικῶν Ἀδελφότητων ἐπιτελουμένων ἔργων, ἐνημερώσεως τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ περὶ αὐτῶν κ.λπ., ἄφ' ἑτέρου δὲ τὴν μελέτην καὶ προσπάθειαν ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων ἀναδείξεως, εὐρυτέρας γνωστοποιήσεως καὶ συντηρήσεως καὶ διαφυλάξεως τῶν πολυαρίθμων καὶ πολυτιμωτέρων χριστ. μνημείων τῆς Ἑλλάδος κ.τ.δ.

Ἑκτον, ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία προτείνομεν νὰ ἔχῃ ὡς ἔργον τῆς τὴν παρακολούθησιν τοῦ Ὁργανισμοῦ Διαχειρίσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας καὶ τῶν ἐν γένει οἰκονομικῶν ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας, νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτιρίων καὶ τὴν συντήρησιν αὐτῶν κ.τ.δ.

Ἑβδομον, ἡ Ἐπιτροπὴ Διοικήσεως Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων, τῆς ὁποίας ἔργον προτείνομεν νὰ εἶναι ἡ ἐπάνδρωσις αὐτῶν, ἡ παρακολούθησις τῶν τροφίμων, τῶν κτιρίων, τοῦ προγράμματος τῆς λειτουργίας των κ.τ.δ.

Ὀγδοον, ἡ Ἐπιτροπὴ λειτουργικῶν καὶ τελετουργικῶν ζητημάτων, ἡ ὁποία προτείνομεν νὰ ἀναλάβῃ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Τυπικοῦ, τὴν προαγωγὴν τῆς λειτουργικῆς λεγομένης κινήσεως, διὰ τῆς καλλιέργειας τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωγραφικῆς καὶ ἐν γένει τῆς ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης, τὴν μελέτην καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκδόσεως τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, τὴν καθιέρωσιν νέων ἑορτῶν κ.τ.δ.

Τέλος, ἕνατον, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀντιαιρετικῆς δράσεως, ἡ ὁποία προτείνομεν, ἵνα ὡς ἔργον τῆς ἔχῃ τὴν παρακολούθησιν τῆς δραστηριότητος τῶν ξένων καὶ ἀντορθοδόξων προπαγανδῶν, τὴν λήψιν τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων πρὸς ἀντιμετώπισίν των, τὴν ἐτοιμασίαν καὶ εὐρείαν διάδοσιν τῶν σχετικῶν ἐκδόσεων, τὸν καταρτισμὸν τῶν κληρικῶν εἰς τὰ προβλήματα ἀντιμετωπίσεως τοῦ ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν ἐν Ἑλλάδι διεξαγομένου προσηλυτισμοῦ κ.τ.δ.

Διὰ τῆς τοιαύτης διαρρυθμίσεως τῶν Συνοδικῶν

Ἐπιτροπῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ἐτοιμάζεται τὸ ἔργον τῆς Ἱεραρχίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ καθίσταται μετὰ ταῦτα δυνατὴ ἡ παρακολούθησις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν Συνοδικῶν ἀποφάσεων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται, ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς ὁποίας προτείνουμεν, νὰ εἶναι μόνιμος καὶ τὰ μέλη των νὰ μὴ ἐναλλάσσονται κατ' ἔτος, ἀλλὰ μόνον τῇ αἰτήσῃ των καὶ μετὰ μακρὰν ἐν αὐταῖς θητείαν, προτείνουμεν, νὰ ἔχουν παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὰ ἀντίστοιχα Γραφεῖα. Τὰ Γραφεῖα ταῦτα προτείνουμεν, νὰ διαθέτουν κατ' ἀρχάς μὲν τούλάχιστον ἓνα Γραμματέα καὶ ἓνα Γραφέα, ἀργότερον ὅμως, ὅταν θὰ ὀρθοποθήσουν τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἐκκλησίας, προτείνουμεν νὰ ἀπαρτίζονται ἐκ περισσοτέρων προσώπων, τὰ ὁποῖα θὰ βοηθοῦν τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ ὕλικου καὶ εἰς τὴν ἐν γένει μελέτην τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνατίθενται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς, εἰς τρόπον ὥστε τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ εἶναι πάντοτε ὑπευθύνως καὶ ἐγκύρως κατατοπισμένα, ὡς πρὸς τὰ ἐπὶ τῶν ἀπασχολούντων αὐτὰ θεμάτων ὑπάρχοντα στοιχεῖα.

3. Ἀνάπτυξις καὶ διαρρυθμίσις τοῦ ἔργου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, ὡς ὁ ἕτερος μεγάλος κλάδος τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἐκτός τῶν ἤδη Ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας ἔχει, προτείνουμεν, νὰ ἀναπτυχθῇ εὐρύτερον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεριλάβῃ αὕτη ὁλόκληρον τὸ ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας ἐπιτελούμενον ἱεραποστολικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Δηλαδή, προτείνουμεν, ἵνα ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἔχῃ τὰς ἐξῆς δέκα μόνιμους Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ τὰς ἀντιστοίχους Διευθύνσεις, ἥτοι :

Πρῶτον, τὴν Ἐπιτροπὴν Γενικῆς Διευθύνσεως Γραμματείας, ἡ ὁποία προτείνουμεν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἔχουσα τὰς ἃς ἔχει καὶ σήμερον ἀρμοδιότητος.

Δεύτερον, τὴν Ἐπιτροπὴν Διευθύνσεως τοῦ Κηρύγματος, ἡ ὁποία ὡς ἔργον τῆς προτείνουμεν νὰ ἔχῃ τὴν διοργάνωσιν τῶν ἱεραποστολικῶν ἐξορμήσεων, τῶν συνάξεων τῶν ἱεροκηρύκων, τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀπὸ ραδιοφώνου κηρυγμάτων κ.λπ.

Τρίτον, τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἐξομολόγησεως, ἡ ὁποία ὡς ἔργον προτείνουμεν νὰ ἔχῃ τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦνται καὶ διὰ τοὺς ἐξομολόγους καὶ τοὺς ἐξομολογουμένους, τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν διάδοσιν τῶν σχετικῶν ἐκδόσεων, τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν ἐξομολόγων καὶ τὸν καταρτισμὸν καὶ ἄλλων, τὴν διοργάνωσιν σχετικῶν συνάξεων, τὴν εὐρυτέραν περὶ τοῦ ἱεροῦ Μυστηρίου διαφώτισιν τῶν πιστῶν κ.τ.δ.

Τέταρτον, τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Διευθύνσεως τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῆς Νεολαίας, μὲ τὰς ἀρμοδιότητας τὰς ὁποίας ἔχει σήμερον ἡ σχετικὴ Διεύθυνσις.

Πέμπτον, τὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Διευθύνσεως τοῦ Τύπου, Ραδιοφώνου καὶ λοιπῶν μέσων διαφωτίσεως, μὲ τὰς ἀρμοδιότητας τὰς ὁποίας ἔχει σήμερον ἡ σχετικὴ Διεύθυνσις. Ἐπὶ πλέον προτείνουμεν, ἵνα ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναλάβῃ νὰ συμπληρωθοῦν καὶ νὰ διαρρυθμισθοῦν καλύτερον τὰ ὑπάρχοντα σήμερον μέσα, ἵνα ταῦτα ὑπηρετήσουν δαψιλέστερον εἰς τὸ ὡς ἄνω διαγραφέν ἔργον.

Ἐκτον, ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Διευθύνσεως τῶν ἐκδόσεων προτείνουμεν, νὰ ἔχῃ ὡς ἔργον τὸ οἶον ἔχει σήμερον ἡ σχετικὴ Διεύθυνσις. Ἐπὶ πλέον προτείνουμεν, ἵνα ἡ Διεύθυνσις ὑποδιαιρεθῇ εἰς περισσότερα Τμήματα, ἥτοι Γενικῶν ἐκδόσεων, Θεολογικῶν ἐκδόσεων, νεολαίας, ἐργατικῶν, ἐπαγγελματικῶν κ.λπ., νὰ ἀνατεθῇ δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην ἡ διοργάνωσις τῶν φιλολογικῶν διαγωνισμῶν καὶ ἡ ἀπονομὴ τῶν ἐπάθλων, ἡ διοργάνωσις ἐκθέσεων καλοῦ καὶ θρησκευτικοῦ βιβλίου καὶ τοῦ τύπου ἐν γένει κ.λπ.

Εἰς τὰς ὑπαρχούσας ἤδη προτείνουμεν, ἵνα προστεθοῦν καὶ αἱ ἐξῆς Διευθύνσεις, ὁπότε θὰ ἔχωμεν καὶ τὰς ἀντιστοίχους Ἐπιτροπὰς, ἥτοι :

Ἑβδομον, τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπιμορφώσεως τοῦ Κλήρου, ἡ ὁποία νὰ ἔχῃ τὴν εὐθύνην τῆς στρατολογίας τῶν καταλλήλων κληρικῶν καὶ τῆς εἰδικεύσεως αὐτῶν διὰ τὸν στρατόν, τὴν νεολαίαν, τὰ ἱδρύματα κλπ., τὰς ἐπίσης καὶ τὴν διοργάνωσιν τῶν ἐπὶ μέρους τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων αὐτῶν συνάξεων.

Ὀγδοον, προτείνουμεν ὡσαύτως, νὰ διοργανωθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Διευθύνσεως ἐνοριακῆς δράσεως, ἡ ὁποία νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω περὶ τῆς ἐργατικῆς καὶ ἀγροτικῆς τάξεως, ὡς καὶ περὶ τῆς οἰκογενείας λεχθέντων.

Ἐνατον, προτείνουμεν ὁμοίως, νὰ διοργανωθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Διευθύνσεως τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, συμφώνως πρὸς σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη βοηθουμένη ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχον Διεύθυνσιν, προτείνουμεν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐν γένει διοργάνωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τέλος, δέκατον, προτείνουμεν νὰ ὀργανωθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Διευθύνσεως φιλανθρωπικῆς δράσεως, ἡ ὁποία ἐν συνεργασίᾳ πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων μόνιμον Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν προτείνουμεν, νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαφώτισιν τοῦ λαοῦ διὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης, τὴν διοργάνωσιν τῶν σχετικῶν ἐξορμήσεων, τὴν παρακολούθησιν τοῦ ἔργου τῶν «Διακονισσῶν», τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν ἐφημερίων εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης κ.τ.δ.

Πρὸς ἀνετωτέραν λειτουργίαν τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων καὶ ἐπεὶδὴ πᾶσαι αἱ Μητροπόλεις δὲν ἐπαρκοῦν εἰς τὸ νὰ μισθοδοτῇται ἐπαρκῶς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν, προτείνουμεν, ἵνα τὸ εἰσπραττόμενον 8% ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, εἰσπράττεται ὑπὸ τοῦ ΟΔΕΠ, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ μισθοδοτῇ τὸ προσωπικὸν πάντων τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων, τὸ ὁποῖον θὰ πε-

ριλαμβάνη τουλάχιστον μίαν θέσιν Πρωτοσυγκέλλου, μίαν Γραμματέως καὶ μίαν κλητῆρος.

5. Ἡ διάρθρωσις, ἀνάπτυξις καὶ διοικήσεις τοῦ ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἐπιτελουμένου ἔργου

Ἴνα ἐξαπλωθῇ καὶ καρποφορήσῃ περισσότερον τὸ εἰς τὰς ἐνορίας ἐπιτελούμενον ἔργον, κατὰ πρῶτον βεβαίως λόγον, ὡς γνωρίζομεν πάντες, πρέπει νὰ καταρτισθοῦν καὶ νὰ τοποθετηθοῦν εἰς αὐτὰς οἱ κατάλληλοι ἐφημέριοι. Ἐκτὸς ὅμως τούτου, προτείνομεν νὰ δοθῇ προσοχὴ καὶ εἰς τὴν ἀνάλογον διοικητικὴν διάρθρωσιν τοῦ ἔργου ἐν τῇ ἐνορίᾳ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται ὅσον τὸ δυνατόν ἀποτελεσματικωτέρα ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἐφημερίου ἢ τῶν ἐφημερίων. Ἐκτὸς, δηλαδή, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποστολὴ εἶναι νὰ βοηθῇ τὸν ἱερέα εἰς τὸν οἰκονομικὸν καὶ διοικητικὸν τομέα, προτείνομεν, ἵνα ὁ ἱερεὺς πλαισιωθῇ διὰ δύο ἀκόμη Συμβουλίων, ἥτοι ἐνὸς διὰ τὴν ἱεραποστολὴν ἐν τῇ ἐνορίᾳ καὶ ἑτέρου διὰ τὴν φιλανθρωπικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἐν γένει ἐργασίαν, εἰς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ τὰ ἤδη εἰς τὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα ἐθελοντικῶς ὑπηρετοῦντα πρόσωπα. Ἐὰν ὁ ἱερεὺς ἔχῃ ὡς βοηθοὺς τὰ τρία ταῦτα Συμβούλια, προσπαθῇ δὲ οὗτος νὰ ἐκπαιδεύσῃ τὰ εἰς αὐτὰ μετέχοντα μέλη, τότε, ἀναμφιβόλως, θὰ εἶναι δυνατόν νὰ πολλαπλασιάσῃ τὴν δρᾶσίν του καὶ ἡ ἐργασία του κατὰ πολὺ νὰ γίνῃ ἀποτελεσματικωτέρα.

6. Κτίρια

Πρὸς στέγασιν τοῦ ὅλου ἐπιτελικοῦ τούτου ἔργου, ὡς ἐξετέθη μέχρι τοῦδε, ἀπαιτοῦνται καὶ τὰ ἀνάλογα κτίρια. Ἐντεῦθεν, τὰ μὲν ἐν τῇ ὁδῷ Ἀγ. Φιλοθέης εὐρισκόμενα προτείνομεν, ἵνα ἀπαντᾷ διατεθοῦν διὰ τὴν στέγασιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὰ δὲ Συνοδικὰ Γραφεῖα, ὡς καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας προτείνομεν, ἵνα στεγασθῶσιν ἐν κτιρίοις ἀνεγειρομένοις ἐν τῷ χώρῳ τῆς Ἱ. Μονῆς Πετράκη, ἐκ τῆς ὁποίας κατ' ἀνάγκην θὰ ἀπομακρυνθῇ καὶ τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον ἅμα τῇ ἀνεγέρσει τῆς Πανεπιστημιακῆς πόλεως. Τοιοῦτοτρόπως, τὸ ἤδη ὑπάρχον κτίριον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, συμπληρούμενον διὰ τριῶν ἑτέρων ἐπὶ τοῦ ὅλου οἰκοπέδου σκελῶν, θὰ ἀπαρτίσῃ ἐπιβλητικὸν καὶ κατάλληλον συγκρότημα κτιρίων, ἐν τοῖς ὁποίοις θὰ στεγασθῶσι τόσοι ἢ ἱερὰ Σύνοδος καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ αὐτῆς, ὅσον καὶ τὰ σχετικὰ Γραφεῖα τῶν παραρτημάτων αὐτῆς, ἥτοι τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ νέου ἐνιαίου Ὁργανισμοῦ Διαχειρίσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας, ἐν τῷ ὁποίῳ, ὡς ἔχομεν ἀνωτέρω προτείνει, θὰ ἔχῃ ἐνσωματωθῇ καὶ ἡ ἤδη συγκεκροτημένη ὑπηρεσία τοῦ Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως Κλήρου Ἑλλάδος. Προτείνομεν δέ, ἵνα ἐγκαίρως ληφθῇ πρόνοια, τόσοι διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῶν

σχεδίων, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ἀπαραίτητων πόρων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν κτιρίων.

Ἀνακεφαλαιώσεις

Α' Πρῶτον ἐπεχειρήσαμεν λεπτομερῆ ἔρευναν τῆς ἐπικρατούσης σήμερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καταστάσεως. Ἐξητάσαμεν πῶς ἐμφανίζεται αὕτη πρῶτον εἰς τὰς γενικὰς τῆς γραμμᾶς, τόσοι παρὰ τῷ κλήρῳ, ὅσον καὶ παρὰ τῷ λαῷ. Ἐπειτα ἡρευνήσαμεν εἰδικῶς τὴν κατάστασιν τόσοι τῆς ἡγεσίας τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον καὶ τοῦ λοιποῦ κλήρου: τὴν μόρφωσίν του, τὸ ἥθός του, τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του, τὴν συντήρησίν του κ.λπ. Ἐν συνεχείᾳ, ἡρευνήσαμεν τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῇ γενικότητί του καὶ εἰς τὰς διαφόρους κοινωνικὰς ομάδας καὶ τάξεις. Τέλος δὲ ἐστράφημεν πρὸς τὴν διερεύνησιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν Δικαιοσύνην της καὶ τελικῶς τῶν σχέσεών της μετὰ τῶν λοιπῶν ὁμοδόξων, ὡς καὶ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν.

Β' Ὡς μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς οὕτω διαπιστωθείσης καταστάσεως ἐπροτείναμεν τὰ ἑξῆς:

1. Ἐνίσχυσιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας δι' εἰδικῶν συμβούλων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Κατανομὴν τοῦ ἔργου αὐτῆς εἰς εἰδικὰς μονίμους Ἐπιτροπὰς.

2. Ριζικὴν ἀλλαγὴν εἰς τὸ σύστημα ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων.

3. Περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μητροπόλεων εἰς 40 δι' ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, καὶ 35 διὰ τὴν περιοχὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Περίπου ἀνὰ 200.000 κάτοικοι κατὰ Μητρόπολιν.

4. Διαίρεσιν ἐκάστης Μητροπόλεως εἰς πολλὰς ἐπιτροπικὰς περιφέρειας. Περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐφημερίων εἰς 5.500 περίπου, ἥτοι κατὰ μέσον ὅρον 1.500 περίπου κατοίκους ἀνὰ ἐφημέριον.

5. Ἐπιμόρφωσιν τῶν κληρικῶν καὶ τῶν χειροτονητέων.

6. Συγχρονισμόν τῆς μορφώσεως τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν δι' ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν ὅχι μόνον τῆς ἐνορίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατεύματος, τῆς Νεολαίας, τῶν ἀγροτῶν, τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐξομολογουμένων κ.λπ.

7. Εἰσαγωγὴν εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς μόνον τῶν ἀποφοίτων τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ τῶν παρουσιαζόντων εἰς τὰ Λύκεια ἐπίδοσιν εἰς τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα καὶ τῶν φοιτησάντων ἐπὶ μακρὸν εἰς τὰ Μέσα καὶ Ἀνώτερα Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

8. Τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς συντηρήσεως τοῦ Κλήρου.

9. Ἀναζωογόνησιν τῆς Θείας Λατρείας, βελτίωσιν τῶν μέσων της (μουσικῆς, ἀγιογραφίας, ἀρχιτεκτονικῆς κ.λπ.).

10. Εὐρεῖαν χρησιμοποίησιν τοῦ μαγνητοφώνου διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Λαοῦ.

11. Προγραμματισμένην κατάρτισιν τῶν ἱεροψαλτῶν. Καταρτισμὸν παιδικῶν Χορωδιῶν, καθιέρωσιν εἰδικῶν ἐπάθλων διὰ τὴν καλλιτέραν παιδικὴν Χορωδίαν τοῦ ἔτους. Ἐτησίαν ἐπίδειξιν ὅλων τῶν παιδικῶν Χορωδιῶν τῆς Χώρας.

12. Ἐκδοσιν καὶ εὐρεῖαν διάδοσιν εὐθηνῶν λειτουργικῶν ἐγκολπίων.

13. Σύντομον, σαφές, περιεκτικὸν καὶ γενικῶς προγραμματισμένον κήρυγμα, βαθμολογικὴν κατάταξιν τῶν ἱεροκηρύκων. Ἐπιθεωρητὰς τῶν ἱεροκηρύκων. Ἐτήσιον συνέδριον ἱεροκηρύκων.

14. Τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον νὰ εἶναι συμπλήρωμα καὶ ὄχι ἀνταγωνιστὴς τῶν Ὁργανώσεων τῆς Νεολαίας. Ἐκσυγχρονισμὸν τῆς διδασκείας ὕλης καὶ τοῦ προγράμματος ἐργασίας του.

15. Ἐνθάρρυνσιν τοῦ καλοῦ Χριστιανικοῦ βιβλίου. Εἰδικὰ βραβεῖα, εὐθηνὴν τιμὴν.

16. Μετεκπαίδευσιν τῶν ἐφημερίων εἰς τὰ ἔργα ἀγάπης. Ἐξορμήσεις ἐκδηλώσεων ἀγάπης. Διορισμὸν «διακονιστῶν» εἰς τὰς μεγάλας ἐνορίας.

17. Καταρτισμὸν ἐπιτελικοῦ Γραφείου πρὸς μελέτην τῶν θεμάτων τῆς Ἐξομολογήσεως.

18. Εἰδίκευσιν ἀριθμοῦ κληρικῶν διὰ τὸ παρὰ τῇ Νεολαίᾳ ἔργον. Εἰδικὰς ἐκδόσεις. Ἀγνὴν ψυχαγωγίαν. Πνευματικὴν καθοδήγησιν τῶν σπουδαστῶν. Εἰδίκευσιν ἐφημερίων διὰ τὰ Πανεπιστήμια. Ἀντίστοιχα μέτρα διὰ τὴν ἐργαζομένην Νεολαίαν.

19. Διορισμὸν Ἀρχιερέως ἐπικεφαλῆς τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Στρατεύματος καὶ τῶν τριῶν ὅπλων. Εἰδίκευσιν κληρικῶν. Ἐτησίας συναθροίσεις τῶν ἱερέων τοῦ Στρατεύματος.

20. Εἰδικὸν πρόγραμμα ἐργασίας καὶ εἰδίκευσιν τῶν κληρικῶν χάριν τῆς ἐργατικῆς ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς ἀγροτικῆς ἀφ' ἑτέρου τάξεως.

21. Εἰδίκευσιν κληρικῶν διὰ τὸ ἔργον εἰς τὰ διάφορα Ἰδρύματα.

22. Εἰδικὸν πρόγραμμα ἐργασίας χάριν τῆς οἰκογενείας, καὶ διὰ τῆς πολυτέκνου, διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν μελλονύμφων διὰ τὸν γάμον, προστασίαν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν κ.λπ.

23. Τρόπον ὁργανώσεως τῆς ἐπιμορφώσεως τῶν κληρικῶν.

24. Τὴν ἀναβίωσιν τοῦ Μοναχισμοῦ, ὡς θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ παράγοντος καὶ τρόπον στρατολογίας τῶν μοναχῶν.

25. Καταρτισμὸν γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κτηματολογίου, ἀνέγερσιν κειμηλιοφυλακίων, ἀπόδοσιν εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν τῶν ἱστορικῶν μνημείων, ἐκπαίδευσιν μοναχῶν ὡς ἀρχαιολογικῶν ὁδηγῶν.

26. Ἀξιοποίησιν τῆς ἐκκλ. ἀγροτικῆς καὶ ἀστικῆς περιουσίας, ἐπαύξησιν τῶν εἰδικῶν ἐκκλ. πόρων

καὶ διεύρυνσιν τῶν σκοπῶν δι' οὓς οὗτοι διατίθενται.

27. Σύστημα ἐνοποιήσεως τῶν ἐκκλ. οἰκονομικῶν ὁργανισμῶν.

28. Καθιέρωσιν μονίμου ἐκκλ. δικαστ. σώματος, μεταρρύθμισιν τῆς Ἐκκλ. Δικονομίας, λειτουργίαν εἰδικοῦ Σωφρονιστηρίου κληρικῶν.

29. Πύκνωσιν καὶ συστηματοποίησιν ἐπαφῶν μετὰ τῶν ὁμοδόξων καὶ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν.

30. Μελέτην δυνατότητος ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος χωρισμοῦ τῆς Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας. Ἀποκέντρωσιν καὶ συντονισμὸν ἐν τῇ Διοικήσει αὐτῆς. Χωρισμὸν τῆς Διοικήσεως εἰς δύο κλάδους, τὸν καθαρῶς διοικητικὸν καὶ τὸν ἱεραποστολικόν. Ἐξασφάλισιν τῶν ἀναγκασιούτων κτιρίων.

Ἐπίλογος

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, διὰ τῆς ὑποβολῆς του εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ διὰ τῆς δημοσιεύσεώς του, ἐκτίθεται πλέον εἰς τὴν κριτικὴν ὅλων. Σκοπὸς τῆς πρέπει νὰ εἶναι ἡ βελτίωσίς του, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δυνατότητων πραγματοποιήσεώς του, ἥτοι εἰς τὸ νὰ καταστῇ ρεαλιστικώτερον καὶ ἐφαρμόσιμον ἐντὸς μιᾶς σειρᾶς ἐτῶν, φέρ' εἰπεῖν ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας. Ὅσον περισσότεραι βελτιώσεις ἐπιτευχθοῦν, καὶ ὡς πρὸς τὴν πληρότητα καὶ ὡς πρὸς τὸ πραγματοποιήσιμον αὐτοῦ, τόσον τὸ καλύτερον. Ἡ ἐπιτυχία θὰ εἶναι μεγαλυτέρα καὶ ἐπομένως ἡ ὠφέλεια ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας περισσότερον σημαντικὴ.

Δὲν θὰ πρέπει ὅμως οἱ πάντες νὰ λησμονῶμεν τὸ βασικώτερον : ὅτι ὅσονδήποτε τέλειον καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι θὰ καταστῇ ἐν τέλει τὸ πρόγραμμα τοῦτο καὶ ὅσονδήποτε προσπαθείας καὶ ἂν καταβάλωμεν πρὸς ἐφαρμογὴν του, ἡ ἐπιτυχία του ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν. Ἐκεῖνος εἶπε «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ἰω. ιε', 5). Ὁ δὲ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψεν εἰς τοὺς Κορινθίους, ὅτι «οὔτε ὁ φυτεύων ἔστί τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεὸς» (Α' Κορ. γ', 7).

Ἐπομένως, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ προγράμματος τούτου, ὅπως καὶ παντὸς ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐπιστράτευσις πρὸς ἐργασίαν «πάντων τῶν δυναμένων νὰ φέρουν ὅπλα». Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνη καὶ γενικὴ ἐπιστράτευσις προσευχῆς πρὸς Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος εἶναι ὁ Κύριος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ σωτηριώδους ἔργου Τῆς. Μὲ τὸν φωτισμὸν καὶ τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας θὰ παράσχη πρὸς ὅλους ὅσοι θὰ ἐπιστρατευθοῦν ὡς συνεργάται Του, θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ παρόντος προγράμματος καὶ ἐπομένως εἰς Ἐκεῖνον θὰ ἀνήκη ἡ δόξα ἐκ τῆς τυχῶν ἐπιτυχίας του καὶ εἰς Αὐτὸν πρέπει οἱ πάντες ὡς ὀφειλόμενον χρέος νὰ τὴν ἀποδώσωμεν.

(Τέλος)

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΩΣ
ΩΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Δ'

ΤΟΥ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ
ΘΡΟΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας
Σεβ. Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Κωνσταντῖνος ἀπέστει-
λε πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ
πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμον τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν:

«Τῷ Μακαριώτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν
Κῶ Κῶ Ἰερωνύμῳ

Εἰς Ἀθήνας

Ἀριθ. Πρωτ. 174

Μακαριώτατε,

Μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς ἀνέγνωμεν τὸ
ἐπ' ἀριθ. 3609 καὶ ἀπὸ 9ης Σεπτεμβρίου ἐ.ε. Γράμμα
τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι' οὗ Αὕτη κοινοποιεῖ
ἡμῖν τὴν τῆς περὶ Ἐαυτὴν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου
ἀπόφασιν διὰ τὴν ἀντικανονικὴν καὶ ἀφιλάδελφον
ἐνέργειαν τῆς αὐτοκαλουμένης «Μακεδονικῆς Ἐκ-
κλησίας» τῶν Σκοπίων Γιουγκοσλαβίας, ἀποσχισθεί-

σης τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας αὐθαι-
ρέτως καὶ αὐτοκηρυξάσης ἑαυτὴν αὐτοκέφαλον.

Ἐπὶ τούτοις γνωρίζομεν τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ
Μακαριότητι, ὅτι ἀπαντώντες εἰς σχετικὸν Γράμμα τοῦ
Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας Κον Κον Γερ-
μανοῦ, πληροφοροῦμεν Αὐτὸν ὅτι Συνοδικῇ Δια-
γνώμῃ ἀποδοκιμάζομεν τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῆς
«Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας», μὴ ἀναγνωρίζοντες τὸ
αὐτοκέφαλον αὐτῆς, ἐκφράζοντες ἅμα καὶ τὴν ἀμέ-
ριστον ἀδελφικὴν συμπαραστάσιν ἡμῶν διὰ τὴν δο-
κιμασίαν ταύτην τῆς ἀδελφῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας.

Κατασπαζόμενοι τὴν Ὑμετέραν ἀγαπητὴν Μακα-
ριότητα φιλήματι ἁγίῳ, διατελοῦμεν,

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1967.

Αὐτῆς ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ὁ Λεοντοπόλεως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Τοποτηρητής».

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ

ΙΓ'

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 23ῇ Ἰουνίου 1967

Πρὸς

Τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος Κον ἹΕΡΩΝΥΜΟΝ

Μακαριώτατε,

Πάνυ ἀσμένως κομισάμενοι τὸ ἀπὸ 27 λήξαντος
μηνὸς Εἰσηρικὸν Γράμμα τῆς Ὑμετέρας λίαν ἀγα-
πητῆς Μακαριότητος, συγχαίρομεν καὶ αἰδῶς ἐπὶ τῇ
ἀναρρήσει Αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου Ἀποστολικοῦ Θρό-
νου τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ
εὐχόμεθα ὑμῶν καὶ ῥῶσιν εἰς μακρότητα ἡμερῶν,
ἵνα ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς σκοπίας, εἰς ἣν ἵσταται, κρατοῦ-
σα εἰς τὰς στιβαρὰς Αὐτῆς χεῖρας τὸ πηδάλιον τῆς
Ἐκκλησιαστικῆς Ὀλκάδος, κατευθύνῃ ταύτην εἰς
λιμένας ἀσφαλεῖς καὶ σωτηρίους.

Ἀνταποδίδοντες δὲ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀγάπην
πρὸς τὴν Ὑμετέραν σεπτὴν Μακαριότητα καὶ κατα-
σπαζόμενοι Αὐτὴν ἀδελφικῶς,

Διατελοῦμεν ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ

πρόθυμος συναντιλήπτωρ καὶ συνοδίτης εἰς τὸ ἐπω-
μισθὲν βαρὺ Αὐτῆς ἔργον.

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΙΔ'

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡ. ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΓΡΙΤΗΣ

Ἐν Σέρραις τῇ 20ῇ Ἰουνίου 1967

Πρὸς

Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον

Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Παρακολουθήσαντες ἔκ τε τοῦ Τύπου καὶ τῆς
σχετικῆς Ἐγκυκλίου τῆς ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου
τὰ τῆς ἐκλογῆς, χειροτονίας καὶ ἐνθρονίσεως τῆς
Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὸν Ἀγιώτατον Ἀρχιε-
πισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν καὶ ταπεινὰς Αὐτῇ εὐχὰς
ὑποβαλόντες ἐγκαίρως, ἤδη καὶ διὰ τῶν Τιμίων
Αὐτῆς Εἰσηρικῶν Γραμμάτων ἐπληροφορήθημεν τὰ

ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς τῆς 23 Νοεμβρίου, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συσκεψαμένη ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι, προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν τριπροσώπων δελτίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν μητροπολιτικῶν ἐδρῶν Ἑλασσῶνος καὶ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων.

Τὰ τριπροσώπα δελτία κατηρτίσθησαν ὡς ἑξῆς: 1) Διὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἑλασσῶνος ἐκ τῶν πανοσιολογιωτάτων ἀρχιεπισκόπων Σεβαστιανῶν Ἀσπιώτη, Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Δαμασκηνῶν Λαζαρίδου, γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ Εὐσταθίου Μπιλάλη, ἱεροκέρυκος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, καὶ 2) διὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ἐκ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Χριστιανουπόλεως κ. Μελετίου, Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς, καὶ τῶν πανοσιολογιωτάτων ἀρχιεπισκόπων Φιλαρέτου Βιτάλη, ἱεροκέρυκος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης καὶ Ἀγαθαγγέλου Μιχαηλίδου, ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης.

Κατόπιν σχετικῆς προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Θεοφ. Παπακωνσταντίνου, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος προέκρινε τὸν μὲν πανοσιολογιωτάτον Ἀρχιεπισκόπον Σεβαστιανὸν Ἀσπιώτην, Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ τὴν πλή-

ρωσιν τῆς κενῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἑλασσῶνος, τὸν δὲ Θεοφιλεστάτον Ἐπίσκοπον Χριστιανουπόλεως κ. Μελετίον διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν σχετικῶν Βασιλικῶν Διαταγμάτων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνῆλθεν ἐκτάκτως τὴν 2 Δεκεμβρίου καὶ ἐτέλεσε τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα Μήνυμα τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Ἑλασσῶνος κ. Σεβαστιανῶν.

Τὴν Δευτέραν, ἑορτὴν τῆς μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας (4 Δεκεμβρίου), ἐγένετο μετὰ πάσης λαμπρότητος, ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ Ἀγίου Παύλου — Παρῶν, ἡ εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Ἑλασσῶνος κ. Σεβαστιανῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, συνιερουργούντων δὲ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διοδυσίου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, Κυθήρων κ. Μελετίου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου. Εἰς τὴν τελετὴν τῆς χειροτονίας παρέστησαν καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος καὶ Εἰρηνοπόλεως κ. Συμεῶν, ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκὸς κ. Παν. Μπρατσισιώτης, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Θρησκευ-

αὐτὰ ὡς ἄνω καὶ ὅτι Αὕτη ἐπελάβετο τοῦ βαρυτάτου ἔργου, τὸ ὁποῖον, κρίμασιν οἷς οἶδεν, ἐπεφύλαξεν Αὕτῃ ὁ Δεσπότης Χριστός.

Αὐτός, ἐν τῷ ἀπείρῳ Αὐτοῦ ἐλέει καὶ τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὴν Ἀγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν, ἃς καταρτίξῃ καὶ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ Αὐτῷ μόνῳ εὐάρεστον, ἵνα καὶ ἐν τοῖς οὕτω κρίσιμοις ἐκκλησιαστικοῖς καιροῖς τὰ πάντα πρὸς δόξαν τοῦ Παναγίου Ὁνόματος Αὐτοῦ ἐπιτελῶνται καὶ πρὸς σωτηρίαν ψυχῶν.

Ἐλάχιστος ἐν Κυρίῳ ἀδελφός
† Ὁ Σεργῶν καὶ Νιγρίτης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΙΕ'

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΡΤΗΣ

Ἐν Ἀρτῇ τῇ 11ῃ Ἰουλίου 1967

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίῳ Κυρίῳ Ἱερωνύμῳ
Ἀ θ ἡ ν α ς

Μακαριώτατε,

Ἀσμένως ἐδεξάμεθα τὸ Εἰρηρικὸν Γράμμα τῆς

Ὑμετέρας θεοπροβλήτου Μακαριότητος, ὅπερ εὐηρεστήθη Αὕτῃ ν' ἀποστείλῃ πᾶν εὐγενὲς τοῖς Σεβασμιωτάτοις Μητροπολίταις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῇ ἐλαχιστότητι ἡμῶν, καταρχομένη δι' αὐτοῦ τῆς μεθ' ἡμῶν πάντων κοινωνίας.

Δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ Παναγῷ καὶ Φιλανθρώπῳ Θεῷ, τῷ ἀναβιβάσαντι τὴν Ὑμετέραν θεοτίμητον Μακαριότητα εἰς τὸν περίπυστον καὶ Ἀποστολικὸν τῶν κλεινῶν Ἀθηνῶν Ὄρον καὶ τὴν Προεδρίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐμπιστευθέντι Αὐτῇ, εὐχαριστίας δὲ ἐνθέρμους ἀπευθύνομεν Αὐτῇ ἐπὶ ταῖς ἐκδηλώσεσιν ἀγάπης καὶ τιμῆς πρὸς τὴν ταπεινότητα ἡμῶν.

Ἀνταποδίδοντες μετ' ἀγάπης τῇ θεοφρονήτῳ Ὑμετέρῳ Μακαριότητι τὸν ἐν Κυρίῳ ἀσπασμὸν, δεόμεθα ὅλη ψυχῇ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σωτήρος Χριστοῦ, ὅπως διατηρῇ Αὐτὴν ἐπὶ μῆκιστον ἐγαίνουσαν καὶ εὐεκοῦσαν καὶ χαρίζεται Αὐτῇ ἐνίσχυσιν πρὸς εὐδωσιν τῶν δυσχερῶν θεοφιλῶν ἔργων Αὐτῆς.

Ἐπὶ τούτοις, ἐπικαλούμενοι τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἀσπάζομεθα Αὐτὴν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ.

† Ὁ Ἀρτῆς ΙΓΝΑΤΙΟΣ

μάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας Καθηγητῆς κ. Μᾶρκος Σιώτης, ὁ Δήμαρχος Ἐλασσῶνος, τὸ Συμβούλιον τῆς Κερκυραϊκῆς Ἐνώσεως «Ἅγιος Σπυρίδων», γυμνασιάρχαι, καθηγηταί, ἱατροὶ καὶ πυκνὸν πλῆθος πιστῶν.

Ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησε τὸν νέον Μητροπολίτην Ἐλασσῶνος, εἰπὼν μεταξύ ἄλλων περιπίου καὶ τὰ ἑξῆς:

«Θεοφιλέστατε,

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν αὐτῆς τὴν μέχρι σήμερον μακρὰν διακονίαν ὑμῶν ὡς Ἱεροκλήρυκος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας καὶ Παξῶν, καθὼς καὶ εἰς τὸ στράτευμα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμμοριτοπολέμου, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐπὶ δεκαετίαν περίπου ὑπηρεσίαν ὑμῶν ὡς Γραμματέως Αὐτῆς καὶ τελευταίως ὡς Ἀρχιγραμματέως, καὶ ὅτι ἡ ὑπηρεσία ὑμῶν αὕτη ὑπῆρξεν ἐδόκιμος καὶ ἀποδοτικὴ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς ὅπου ὑπηρετήσατε, ἐπὶ πλέον δὲ ἀποβλέψασα εἰς τὸ σεμνὸν καὶ ἐνάρετον τοῦ ἥθους ὑμῶν, εἰς τὸ ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα, τὸ ὁποῖον σὰς χαρακτηρίζει, εἰς τὴν προσηλωσιν ὑμῶν εἰς τὸ καθῆκον, εἰς τὴν εὐρύτεραν ὑμῶν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἐπιμόρφωσιν καὶ εἰς τὸ ἀθόρυβον τῆς ἐργασίας ὑμῶν μετὰ πάσης χαρᾶς, σὰς ἐξέλεξε Μητροπολίτην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐλασσῶνος, ἔχουσα τὴν βεβαιότητα ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ὑψηλότερας αὐτῆς σκοπιᾶς θὰ ἐργασθῇτε μὲ τὸν διακρίνοντα ὑμᾶς ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ θὰ ἀποδώσῃτε τοὺς ἀναμενομένους πνευματικὸς καρπούς.

Μὲ τοιαύτας χρηστὰς ἐλπίδας ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐνχομένη ὅπως ὁ Δομήτωρ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας σὰς ἐνισχύει καὶ σὰς προστατεύει εἰς τὴν ὑψίστην ταύτην ἀποστολὴν καὶ διακονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ Κύριος σὰς ἐκάλεσε, σὰς προσκαλεῖ, ὅπως προσέλθῃτε πρὸ τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου, ἵνα δεχθῇτε τὸ χάρισμα τῆς Ἀρχιερωσύνης».

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Μακαριώτατου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανὸς εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς,

«Εὐλογῶ τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ», καθὼς ψάλλει ἡ πνευματικὴ κίνητος λόρα τοῦ Προφήτου καὶ Βασιλέως Δαβὶδ, διὰ πάσας μὲν τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰς δωρεάς, ἃς ὑπερεκένωσεν εἰς ἐμὲ, ἐξαιρέτως δὲ διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἄφατον Αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ φοβερὰν ἡμέραν καὶ ὥραν ταύτην, καθ' ἣν ἵσταμαι εἰς τὴν θέσιν αὐτῆν καὶ καλοῦμαι, ἵνα διὰ τῶν τιμῶν χειρῶν Ὑμῶν καὶ τῶν μεθ' Ὑμῶν συνεργούντων Σεβ. Ἀρχιερέων, λάβω τὸ μέγα χάρισμα τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Εὐλογῶ καὶ δοξάζω τὸν Κύριον, ὅτι ἀπείρω Αὐτοῦ ἐλέει ἐπέιδεν ἐπὶ τὴν ἐμὴν ταπεινώσιν κατὰ τὰς προλαβούσας ἡμέρας καὶ διὰ τῆς τιμίας ψήφου Ὑμῶν καὶ τῶν μεθ' Ὑμῶν συγκροτούντων τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβ. Ἀρχιερέων, προ-

κρίσει δὲ καὶ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἡμῶν, ἐψηφίστην ὁ ἐλάχιστος ἐγὼ καὶ καλοῦμαι σήμερον ἵνα, χειροτονούμενος εἰς Ἐπίσκοπον, ἀνέλθω ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένον καὶ κατασταθῶ Μητροπολίτης τῆς χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐλασσῶνος.

Ἐν ταπεινώσει πολλῇ καὶ βαθεῖα εὐλογῶ καὶ δοξάζω τὸν Κύριον, συγχρόνως δὲ καὶ παρακαλῶ μεθ' Ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς περισταμένους κατὰ τὴν φρικτὴν δι' ἐμὲ ὥραν ταύτην, ὅπως «μεγαλύνωσι σὺν ἐμοὶ τὸν Κύριον, καὶ πάντες ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ» (ψαλμ. λγ' 1-4) δι' ὅσα θαυμαστά καὶ ἔνδοξα ἐργάζεται εἰς ἐμὲ.

Ἐν ταύτῳ ὅμως καὶ συνέχομαι φόβῳ καὶ τρόμῳ, ἀφορῶν εἰς τὸ μέγα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα καὶ ἀναλογιζόμενος τὸ βάρος τῶν ἐκ τούτου εὐθυνῶν, τὰς ὁποίας καλοῦμαι νὰ ἐπωμισθῶ.

Συνέχομαι φόβῳ, διότι ἐμβλέπων εἰς ἐμᾶντὸν καὶ ἀνερευνῶν τὰ κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἄλλο διαπιστῶ εἰ μὴ ἀσθένειαν καὶ ἀδυναμίαν εἰς τὸ ὑποβαστάσαι τὸ βάρος τῶν εὐθυνῶν τούτων. «ὦ τάλας ἐγὼ», μετὰ τοῦ προφήτου Ἡσαίου ἀναφωνῶ, «ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων» (Ἡσ. ζ', 5), καλοῦμαι νὰ ἀνέλθω ἐπὶ μᾶλλον μίαν εἰσέτι βαθμίδα, τὴν ὑψίστην, ἐν τῇ ἱερῳσίῳ, τῇ «τάξιν ἐπουρανίων ταγμάτων» ἐχούσῃ, κατὰ τὸν χρονοσκόπημονα τῆς Ἐκκλησίας Ἅγιον Πατέρα Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, καὶ νὰ κατασταθῶ ποιμὴν λογικῶν προβάτων, κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐνανθρωπήσαντος Σωτῆρος Χριστοῦ, τοῦ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ Σταυροῦ δόντος, «ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. γ', 15).

Ἀναπετάνωμι νοερώς τὰς πτέρυγας τοῦ λογισμοῦ μου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ βλέπω πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίων Ἀγγέλων ἐν πάσῃ καθαρότητι καὶ ἀγιότητι ὑποουργούντων τὸ μέγα τῆς σωτηρίας μυστήριον. Ἀνατρέχω εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ συναντῶ τὰς ἀγίας μορφὰς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας οἱ ὁποῖοι, πιστεῖτε καὶ ἀγιότητι βίου, παιδείᾳ Κυρίου καὶ ποιηταῖς ἄλλοις χαρίσμασι περικοσμούμενοι, πιστῶς καὶ κατὰ τὸ ἀρχέτυπον τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ ὑπηρετήσαν τὸ ὑψηλὸν τοῦτο καὶ μέγα ὑπόργημα. Ἀποβλέπω ἐπὶ καὶ πρὸς Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, πρὸς τοὺς συγκροτοῦντας τὴν περὶ Ὑμᾶς Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς, πρὸς τὴν χορείαν ὅλην τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, καὶ πρὸς τὰς σεπτὰς καὶ ἡγλαῖσμένας μορφὰς πλειάδος ὅλης γνωστῶν μοι Ἱεραρχῶν τῆς καθόλου συγχρόνου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ διακρίνω τὸ καθαρὸν καὶ ὑγιὲς τῆς πίστεως φρόνημα ὑμῶν πάντων, τὸ αὐστηρὸν τῆς εἰς τὰς παραδόσεις τῶν Πατέρων ἡμῶν προσηλώσεως, τὸ ἀνεπίληπτον καὶ ἀνυπόκριτον τῆς ἀναστροφῆς, τὸ λιπαρὸν τῆς γνώσεως, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐνάρετον βιωτὴν καὶ πολιτείαν, δι' ὧν πάντες περικοσμήσθε. Ἀφορῶν δὲ εἰς ἐμᾶντὸν βλέπω ἀσθένειαν καὶ ἀδυναμίαν καὶ ἐλεεινὴν γυμνότητα ἀπὸ πάντων τῶν περικοσμοῦντων ὑμᾶς τούτων χαρισμάτων, καὶ τρέμω καὶ δειλιῶ καὶ πε-

ριδεῖς γινόμενος, διερωτῶμαι πῶς θὰ τοιμήσω νὰ ἐπωμισθῶ τὸ οὕτω δυσβάστακτον βάρος καὶ τὰς μεγίστας ἐναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων εὐθύνas τοῦ ὑψηλοῦ τούτου τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑποργήματος;

Ἀλλ' ἐν τῷ πελάγει τῶν τοιούτων σκέψεων καὶ διαποριῶν μου περιδινόμενος, ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ καλοῦντός με Θεοῦ ἐνηχοῦσαν ἐν ἐμοὶ καὶ λέγουσαν πρὸς ἐμὲ «Μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβοῦ», ἔτι δὲ καὶ ὑπισχνουμένην μοι «οὐ μὴ σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω».

Διὰ τοῦτο καὶ ἐν ταπεινώσει καρδίας παραδίδωμι ἐμᾶντὸν εἰς τὴν πανοθενῇ Αὐτοῦ Θείαν Χάριν, τὴν πάντοτε τὰ ἀσθενῇ θεραπεύουσαν καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσαν, καὶ ἐν ἐπικλήσει τοῦ ἀπειρου ἐλέους Αὐτοῦ εἰς ἀφεσιν καὶ ἐξάλειψιν τῶν ἀπὸ νεότητος πρὸς Αὐτὸν μόνον ἀνομιῶν καὶ πλημμελημάτων μου, κλίνω εὐλαβῶς ἐν ὑπακοῇ τὸ γόνυ πρὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου Θυσιαστηρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μηνὸς τοῦ ἔτους 1956 ὡς πρεσβύτερος ὑπηρέτησα, προσφέρων τὴν ἀναίμακτον λατρείαν ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἐμοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, ἵνα διὰ τῶν τιμῶν χειρῶν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῶν μετ' Αὐτῆς συνιερούργοντων Σεβασμιωτάτων μοι Ἀρχιερέων δεχθῶ τὸ μέγα τῆς Ἀρχιερωσύνης χάρισμα.

Πρὸς τούτου ὁμῶς στρέφω εὐγνώμονα τὴν σκέψιν μου πρὸς τὰς ἱεράς σκιὰς τῶν σεπτῶν γονέων μου, ἀπὸ μακροῦ μὲν ἤδη ἀποικοιμένων τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλ' ἀοράτως συμπαρισταμένων μοι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην καὶ ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν πνευμάτων παρακολουθούντων τὰ εἰς ἐμὲ τελεσιουργούμενα. Ὁμοίως πρὸς τὰς σεπτὰς μορφὰς εὐλαβῶν ἱερέων, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν μου μοι ἐγένοντο διδάσκαλοι καὶ ποδηγῆται εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν πολιτείαν καὶ ἀγάπην. Πρὸς τοὺς διδασκάλους μου ἐπίσης, τοὺς τε ἀποικοιμένους ἤδη τοῦ κόσμου τούτου καὶ τοὺς ἔτι ζῶντας, παρὰ τῶν ὁποίων ἐμνήθην εἰς τὴν κατὰ κόσμον καὶ κατὰ Θεὸν ἅμα γνῶσιν καὶ θεολογικὴν ἐπιστήμην. Πρὸς δὲ καὶ πρὸς τὸν πολὺν καὶ σεβαστὸν μοι γέροντα Σεβ. Μητροπολίτην πρῶην Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Μεθόδιον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐδέχθην τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης εἰς τε τὸν βαθμὸν τοῦ Διακόνου καὶ τὸν τοῦ Πρεσβυτέρου καὶ παρὰ τῷ ὁποίῳ ἐπὶ 14 ἔτη ὑπηρέτησα ὡς Ἱεροκλήρυς ἐν τῇ γενετείρᾳ ἰδιαιτέρᾳ μου πατρίδι, Κερκύρᾳ, ἀπόντα μὲν νῦν σωματικῶς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου χώρου, συμπαρισταμένον δ' ὁμῶς τῷ πνεύματι καὶ συμπροσυχόμενον μεθ' ἡμῶν.

Πρὸς τοῦτοις εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου τῶν ἔθνων Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐν αὐτῷ διακονίας μου συνδιακονήσαντας μετ' ἐμοῦ ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς συμπρεσβυτέρους, ὡς καὶ τοὺς ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Ναοῦ τούτου ἐπὶ δεκαετίαν ὄλην καὶ ἐπέκεινα μέχρι τῆς σήμερον συνεργασθέντας μετ' ἐμοῦ. Εὐχαριστῶ δ' ἐπίσης βαθύτατα καὶ πάντας τοὺς εὐλαβεῖς ἐνορίτας τοῦ Ναοῦ τούτου διὰ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν σεβασμὸν, δι' ὃν πάντοτε με

περιέβαλλον κατὰ τὴν διακονίαν μου ἐν αὐτῷ, ἐξαιτούμαι δὲ τὴν συγγνώμην ἐκείνων, τοὺς ὁποίους τυχόν ἠθελήμενος ἢ ἀθελήτως καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἐπύκνωσα.

Τέλος, εὐχαριστῶ τὸν εὐλαβεστάτον Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον, ὡς καὶ τὸν ἀξιότιμον κ. Δήμαρχον τῆς πόλεως Ἐλασσῶνος, ἐκπροσώπους τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ χριστιανύμου λαοῦ τῆς λαχούσης μοι Ἱερᾶς Μητροπόλεως, παρισταμένους κατὰ τὴν ὥραν ταύτην καὶ συμπροσυχόμενους μεθ' ἡμῶν.

Καὶ ἤδη, ἀφοῦ παρακαλέσω θερμῶς πάντας τοὺς περιεστῶτας καὶ συμπαρισταμένους κατὰ τὴν μεγάλην δι' ἐμὲ καὶ ἁλίαν ταύτην ὥραν, ἔκ τε τοῦ εὐλαβοῦς δεηθῶσιν ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα πλουσίως ἡ Χάρις τοῦ παναγάθου Θεοῦ σκηνώσῃ ἐν ἐμοί, τὰ ἐν ἐμοὶ ἀσθενῇ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα, ἐν κατανύξει καρδίας, ἐν πνεύματι ταπεινώσεως καὶ ἐν συγκινήσει βαθύτατη, κλίνω εὐλαβῶς τὰ τε γόνατα καὶ τὸν ἀγκύνα πρὸ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης τοῦ Κυρίου εἰς ἀποδοχὴν διὰ τῶν ἡγιασμένων χειρῶν Ὑμῶν καὶ τῶν συνιερούργοντων μεθ' Ὑμῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων τῆς μεγάλης Χάριτος τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου, Κέριε, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα καὶ τὸ ἅγιόν σου θέλημα».

† Ὁ Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανός.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος Σεβαστιανοῦ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανὸς ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Ἀσπιωτᾶδες Κερκύρας τὸ 1913. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Υπό τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας ἐωρτάσθη, μεσοῦντος τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ἐν πάσῃ ἐπισημότητι τὸ ἱωβηλαῖον 450 ἐτῶν τῆς ἱστορικῆς Μονῆς Courtea de Arges τῇ συμμετοχῇ, ἐκτὸς τῆς συνόλου Ἱεραρχίας τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας, ἀντιπροσωπειῶν τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καί, ἐκ τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπίσης καὶ διακεκριμένων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων καθολικῶν καὶ διαμαρτυρομένων. Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξεπροσώπησεν εἰς τὰς εὐρυστασιακάς ταύτας ἐκδηλώσεις ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας.

Ὁ Σεβ. Κίτρους μετέβη ἀεροπορικῶς εἰς Βουκουρέστιον τὴν προτεραίαν τοῦ εὐρυστασιασμοῦ. Διερχόμενον ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου τῆς Σόφιας, προσῆλθον καὶ ἐχαιρέτισαν αὐτὸν ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Γκαλαβνίτσης κ. Στέφανος, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας, ἐκ μέρους τοῦ Μακ. Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Κυρίλλου, καὶ ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀπ. Μιχαήλωφ, ἀπὸ δὲ ἑλληνικῆς πλευρᾶς ὁ πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Χρυσανθόπουλος. Τὸν Ἑλληνα Ἱεράρχην, ἀφικθέντα εἰς Βουκουρέστιον περὶ τὴν 4.30' μ.μ., ὑπεδέχθησαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μολδαβίας καὶ Σουτσιάβας κ. Ἰουστίνος, ὁ Βικαρίος τοῦ Πατριάρχου Θεοφ. Ἐπίσκοπος κ. Ἀνθίμος, ὁ ἐλληνομαθὴς πατριαρχικὸς σύμβουλος πρωτοπρεσβύτερος κ. Ὀλύμπιος Κατσιούλας καὶ

ἄλλοι τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, ἀπὸ δὲ ἑλληνικῆς πλευρᾶς ὁ Γραμματεὺς τῆς Πρεσβείας κ. Ἀδαμόπουλος, τοῦ κ. Πρέσβεως ἀπουσιάζοντος. Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν χαιρετιστηρίων προσήρσεων, κατηνύθησαν ἅπαντες δι' αὐτοκινήτων εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, παμμέγεθες ὠραιότατον κτίριον, ἐνθα ἐδέχθη τὸν Σεβασμιώτατον μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανός, παρ' ᾧ καὶ ἐφιλοξενήθη.

Αὐθημερόν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μολδαβίας, τοῦ Θεοφ. Βικαρίου Ἐπισκόπου κ. Ἀνθίμου καὶ τοῦ πρωτοπρ. κ. Ὀλύμπου Κατσιούλα ἀνεχώρησαν δι' αὐτοκινήτων εἰς τὴν Μονὴν Courtea de Arges, ἀπέχουσαν περὶ τὰ 160 χλμ. ἀπὸ τοῦ Βουκουρεστίου. Ἡ Μονή, χρονολογούμενη ἀπὸ 450 ἐτῶν, ἔχει παρελθόν συνδεδεμένον καὶ μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας τοῦ Ρουμανικοῦ λαοῦ, δεδομένου ὅτι αὕτη ἐχρησιμοποιήθη καὶ ὡς ἀνάκτορον τῶν ρουμάνων ἡγεμόνων, πολλοὶ τῶν ὁποίων καὶ ἔχουσιν ἐκεῖ ἐνταφιασθῇ. Ὁ ἐπὶ τῇ Κοιμῇ τῆς Θεοτόκου τιμώμενος ἱερὸς Ναὸς αὐτῆς, ἀνοικοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ Βοεβόδα Νιαγκόε Μπασαράμπας καὶ ἐγκαινισθεὶς τὴν 15ην Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1517, εἶναι ἰδιότυπος ἀπὸ ἀπόψεως ρυθμοῦ, τόσον ἐξωτερικῶς ὥς ἰδίως ἐσωτερικῶς, ὠραιότατος, εἰς τὸν νάρθηκα δ' αὐτοῦ ἀπὸκειται ἐντεθησαυρισμένον τὸ Λεῖψανον τῆς ρουμανίδος Ἀγίας Φιλοθέης.

του, εἰσῆλθον εἰς τὴν πεντατάξιον Ἱερατικὴν Σχολὴν Κερκύρας τὸ 1927, ὡς ὑπότροφος τοῦ Πετριδείου Κληροδοτήματος. Ἀκολούθως ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τὸ 1936. Μετὰ τὴν λήψιν τοῦ πτυχίου του τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1937 καὶ μετὰ τὴν ἀφυπηρέτησιν αὐτοῦ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς ἐφέδρου ἀξιωματικοῦ, ὑπηρέτησεν ὡς καθηγητὴς εἰς ἰδιωτικά σχολεῖα ἐν Πειραιεὶ καὶ Ἀθήναις. Κατὰ τὴν τοπικὴν ἐπιστράτευσιν τοῦ 1939 τῆς 8ης Μεραρχίας, προσῆλθε καὶ κατετάγη ἐθελοντῆς—ἐφεδρος ἀξιωματικὸς εἰς τὸ 10ον Σύνταγμα πεζικοῦ, τυχὼν διὰ τοῦτο τῆς ἐγγράφου εὐαρεσκείας τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Κερκύρας. Κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον 1940—41 μετέσχεν ὡς ἐφεδρος Ἀξιωματικὸς καθ' ὅλην τὴν ταραχώδη πολεμικὴν ἐκείνην περίοδον. Ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ εἶτα Πρεσβύτερος τὸ 1943 ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας κ. Μεθοδίου καὶ διωρίσθη Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας. Εἰργάσθη πλησίον τοῦ Μητροπολίτου του ὡς βοηθὸς αὐτοῦ, συνταλαιπωρούμενος καὶ συγκινδυνεύων μετ' αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ ἐκδήλωσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ δεινοπαθοῦντος λαοῦ τῆς Κερκύρας. Κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον, ἐπιστρατευθεὶς τὸν Νοέμβριον τοῦ 1947,

κατετάγη εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἐφεδρος στρατιωτικὸς ἱεροκέρυξ καὶ ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ Μαΐου 1950 εἰς τὴν 76 ταξιαρχίαν καὶ τὴν 8ην μεραρχίαν, μετὰ τῶν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν μονάδων τούτων εἰς τὴν περιοχὴν Κονίτσης καὶ Γράμμου. Διὰ τὴν ὅλην ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν του, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ διεκρίθη, ἐτιμήθη μὲ τὸν ἀργυροῦν σταυρὸν τοῦ Φοίνικος, ἀναμνηστικὰ μετάλλια ἐξαιρέτων πράξεων καὶ ἄλλα παράσημα. Κατὰ τὸ 1951-52 μετεξεπαιδεύθη εἰς τὴν Σχολὴν Ἱεροκέρυκων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐν συνεχείᾳ δὲ μετέβη ἐπὶ διετίαν εἰς Γαλλίαν δι' εὐρυτέρας Θεολογικὰς σπουδὰς. Τὸ 1956 διωρίσθη Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Ψαρῶν), ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1966 μέχρι τῆς ἐκλογῆς του ὡς Μητροπολίτου Ἑλασσῶνος διετέλεσεν Ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς.

Ταπεινὸς καὶ ἀθόρυβος, ἀπλοῦς καὶ μελιχίος, μὲ ἀκέραιον χαρακτῆρα καὶ ἀνεπίληπτον βίον, μὲ εὐρείαν ἑλληνοχριστιανικὴν παιδείαν καὶ ἄκραν προσήλωσιν εἰς τὰ ἀθάνατα ἑλληνορθόδοξα ἰδεώδη, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἑλασσῶνος κ. Σεβαστιανὸς ἐμπνέει τὴν βεβαιότητα, ὅτι θὰ ἀναδειχθῇ γνήσιος ποιμὴν τοῦ Χριστοῦ, ὁδηγῶν εἰς νομὰς σωτηρίους τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα τῆς λαχούσης τοῦ ἐπαρχίας.

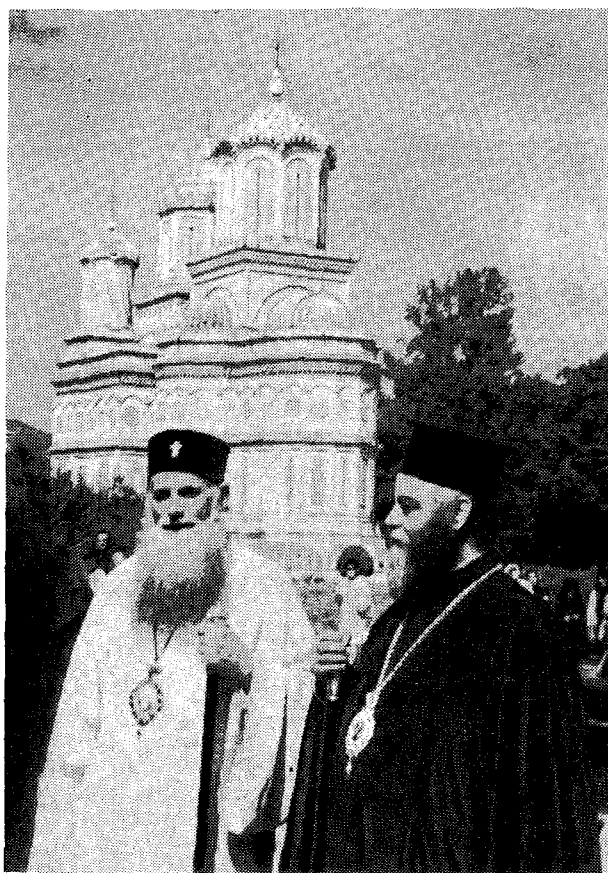
Κατὰ τὴν κυρίως ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ, 15ην Αὐγούστου, τὴν πρωτὴν, ἐτελέσθη πανηγυρικὴ θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανοῦ καὶ συλλειτουργούντων τῶν ἀρχηγῶν Ἱεραρχῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπροσωπειῶν κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης καὶ πολλῶν ἄλλων κληρικῶν, μεταβάντων ἀπάντων ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ κτιρίου τῆς Μονῆς εἰς τὸν ἱ. Ναὸν ἐν ἐπιβλητικῇ πομπῇ. Ἡ θεία Λειτουργία ὑπῆρξε τῷ ὄντι μεγαλειώδης μὲ τὸν θαυμάσιον χορὸν ἐξ ἑκατὸν περίπου προσώπων καὶ τὴν ὅλην μυσταγωγικὴν τελετουργίαν. Εἰς τὸ τέλος ἐτελέσθη Μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν κτητόρων τῆς Μονῆς, καθ' ὃ ὠμίλησεν ὁ Μακ. Πατριάρχης, ἱστορήσας τὴν θέσιν τῆς Μονῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ. Ἀκολούθως οἱ τελετουργοὶ κληρικοὶ ἐπανῆλθον καὶ πάλιν ἐν πομπῇ εἰς τὸ κεντρικὸν κτίριον τῆς Μονῆς.

Ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τελετῶν ἐγένετο ἐπίσημος δημοσία συνεδρία τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακ. Πατριάρχου κ. Ἰουστινιανοῦ, εἰς ἣν συμπαρακάθησαν κατὰ τὴν κανονικὴν Ἐκκλησιαστικὴν τάξιν ἅπαντες οἱ προσκεκλημένοι, παρέστησαν δὲ ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καθηγητῆς κ. Γρηγ. Τζάμανου καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῶν Ὁρθησκευμάτων καθηγητῆς κ. Δημ. Ντογάρου. Μετὰ βραχεῖαν εἰσήγησιν τοῦ Μακ. Προέδρου, ὠμίλησεν ἐκτενῶς ἐπὶ τῆς ἀγομένης ἑορτῆς καὶ τῆς ἐν γένει σημασίας τῆς ἑορταζούσης Μονῆς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὀλτενίας κ. Φιρμιλιανός. Ἐπηκολούθησαν προσφωνήσεις ἐκ μέρους τῶν ἀρχηγῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπροσωπειῶν, κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν, αἵτινες συνωδεύοντο καὶ μὲ προσφορὰν δώρων παρ' ἐκάστης τούτων. Ὁ Σεβ. Κίτρος, προσφωνήσας ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀφοῦ ἐξέφρασε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῷ ἀγομένῳ ἱωβηλαίῳ, ἀνεφέρθη ἱστορικῶς εἰς τοὺς πνευματικούς δεσμούς μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπογραμμίσας τὴν σπουδαίαν συμβολὴν τοῦ μοναχισμοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ ἀγιορειτικοῦ, ἠύχθη δ' ἐν τέλει, ὅπως ἡ Ἐκκλησία συνεχίσῃ καρποφόρως τὸ ἔργον αὐτῆς διὰ τὴν κατὰ Θεὸν προκοπὴν τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ. Ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν προσφωνήσιν αὐτοῦ, προσέφερεν ἐπίχρυσον ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐλληνικῆς τέχνης, ἐνῶ ἐνωρίτερον ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ εἶχε προσφέρει ἀργυρᾶν ἐπιχρυσωμένην θυμιαματοθήκην πλήρη ἐκλεκτοῦ θυμιάματος, χρησιμοποιοθέντος κατὰ τὴν τελεσεθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν. Ἡ ἐν λόγῳ ἐπίσημος συνεδρία ἐπερατώθη διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ σχετικοῦ Πρακτικοῦ καὶ τῆς ὑπογραφῆς τούτου παρὰ πάντων τῶν συμμετασχόντων.

Ἀκολούθως παρετέθη ἐπίσημον γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ἅπαντες οἱ ὡς ἄνω προσκεκλημένοι. Κατ' αὐτὸ ἐγένοντο ἀλλεπάλληλοι προσφωνήσεις, ἐν αἷς καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως τῶν Ὁρθησκευμάτων τῆς Ρουμανικῆς Κυβερνήσεως, ἐπισφραγισθεῖσαι

δι' εὐχαριστηρίου προσφωνήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μολδαβίας κ. Ἰουστίνου. Τὸ ἑσπέρας ἐδόθη πρὸς τιμὴν τῶν προσκεκλημένων εἰς ὑπαίθριον θέατρον παράστασις ἀρχαίου θεατρικοῦ ἔργου ὁρθησκευτικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐθνικῶς τοπικιστικοῦ χαρακτήρος.

Τὴν πρωτὴν τῆς ἐπομένης, ὁ Μακ. Πατριάρχης μετὰ τῶν ἐπισήμων προσκεκλημένων περιῆλθον τὰ παρεκκλήσια καὶ τὰς λοιπὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Μονῆς, ἅτινα παρουσιάζουν πολὺ ἐνδιαφέρον, περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν ἐπανῆλθον δι' αὐτοκινήτων εἰς Βου-

Ὁ Μακ. Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανὸς μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρος κ. Βαρνάβα πρὸ τοῦ ἱ. Ναοῦ τῆς ἑορταζούσης Μονῆς Courtea de Arges.

κουρέστιον, ἐνθα ὁ Σεβ. Κίτρος κατέλυσε καὶ πάλιν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον.

Τὴν 17ην Αὐγούστου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρος κ. Βαρνάβας μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας κ. Χρυσοστόμου ἐγένοντο ἐν τιμῇ δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Γεν. Γραμματέως (Ἰπουργοῦ) τῶν Ὁρθησκευμάτων καθηγητοῦ κ. Δημ. Ντογάρου. Ἡ συζήτησις, ἥ ὁποία διήρκεσεν ἐπὶ ἡμίωρον, ὑπῆρξε κατατοπιστικὴ ὡς πρὸς τὰς ἐν Ρουμανίᾳ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους καὶ ἐνδιαφέρουσα. Τὴν μεσημβρίαν ἀμφοτέρω οἱ Ἱεράρχαι παρεκάθησαν εἰς γεῦμα παρὰ τῷ Ἑλληνι

ΠΡΟΣΦΩΝΗΜΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τὴν Κυριακὴν, 19ην Νοεμβρίου ἐ.ε., ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Περιστερῆς κ. Ἡλίας, ἐντολὴ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν ἐχειροτόνησεν εἰς διάκονον τὸν κ. Δημήτριον Ὁδ. Νίκου, πτυχιούχον τῆς Θεολογίας καὶ βοηθὸν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐκ Λειβανάτων Λοκρίδος. Τὸν χειροτονούμενον προσεφώνησεν ὁ Θεοφιλέστατος, ὁρμηθεὶς ἐκ τοῦ βιβλικοῦ ρητοῦ «Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου· εἰς αἰῶνα αἰῶνος αἰνέσουσί σε» (Ψαλ. 83, 5). Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Θεοφιλεστάτου ἀντεφώνησεν ὁ χειροτονούμενος, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Θεοφιλέστατε Δέσποτα,

Ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ καὶ ἐν βαθείᾳ τῆς καρδίας μου ταπεινώσει, ἵσταμαι σήμερον ἐνώπιον τοῦ φρικτοῦ θυσιαστηρίου, ἵνα διὰ τῶν χειρῶν Ὑμῶν δεχθῶ τὴν πανσθενῆ θεῖαν Χάριν καὶ λάβω τὸν πρῶτον τοῦ ἱεροῦ ἀξιώματος βαθμόν. Ὁ φόβος τῆς κατ' ἀνθρώπον ἀναξιότητός μου ἐδημιούργει ἀκαταγώνιστον δισταγμόν, προκειμένου νὰ προσέλθω εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην πανδαισίαν. Ἡ στοργικὴ ὁμως πρόσκλησις τοῦ υπεραγάθου Πατρός: «Γιέ μου, δός μοι σὴν καρδίαν» (Παροιμ. κγ', 26) με συνεκλόνει καὶ θημερινῶς. Τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τὸ ὅποῖον ὡς ποταμὸς ἀένας κατήρχετο ἐπ' ἐμέ ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ βίου μου βημάτων, με συνεκράτει σθεναρώτατα, ὥστε νὰ μὴ παρεκκλίνω τῆς κλίσεώς μου.

Πολλὰ γεγονότα τῆς ζωῆς μου μαρτυροῦν τὴν ἐντὸς τῆς ψυχῆς μου πάλην τοῦ νῦν αἰῶνος «πρὸς τὴν ἀκαταμάχητον ἰσχὴν καὶ τὸ ἀκατάλυτον κράτος τῆς αἰδίου τοῦ Χριστοῦ δυνάμεως». Εἰς αὐτὴν τὴν πάλην ἤκουον ἀκαταπαύστως τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου: «κράτει ὁ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου» (Ἀποκ. 3, 11).

Τοιουτοτρόπως, ἡ φυγὴ ἐφαίνετο εἰς ἐμὲ ἀδύνατος, τὴν δὲ ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς μου, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον τῶν σπουδῶν μου ἐφαίνετο ρυθμίζων αὐτὸς ὁ Κύριος. Ὅθεν υπετάγην εἰς Αὐτὸν καὶ Τὸν ἰκέτευσα, ἵνα καταστῶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ ἄξιος ὑπηρέτης, ἀναλάβω δὲ τὴν πεπιστευμένην διακονίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Ἰγν. Ἐπιστ. πρὸς Μαγν. ἐκδ. Ἀπ. Διακ., τ. 2, σελ. 294).

Καὶ ἰδοὺ, λοιπόν, προσκαλοῦμαι σήμερον ὑπὸ τῆς ἀγιοτάτης Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας εἰς ὑπακοὴν καὶ εἰς μίμησιν τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων, λειτουργῶν ἐν αὐτῇ λειτουργίᾳ καθαρὰν καὶ ἄμωμον, ὡς ὁ Στέφανος, διακονῶν δὲ ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους (Πρβλ. Διατ. Ἀποστόλων. Ἐκδ. Ἀπ. Διακ., τ. 2, σελ. 68).

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς, λοιπόν, ταύτης αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν στενότερον συνδεδεμένον μετὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, εἰσερχόμενος εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας. Δόξα

Πρέσβει κ. Καμπιώτῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πρέσβειαν.

Μετὰ τὴν λήξιν τῶν κυρίως ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας ἐπεσκέφθη μετ' ὁμάδος προσκεκλημένων, τῇ συνοδείᾳ τοῦ Θεοφ. Βικαρίου Ἐπισκόπου κ. Ἀνθίμου, τοῦ πατριαρχικοῦ συμβούλου πρωτοπρ. κ. Ὀλύμπου Κατσιούλα καὶ ἄλλων ρουμάνων κληρικῶν, ἀπὸ τῆς 17ης μέχρι τῆς 22ας Αὐγούστου, ἀξιόλογα ἐκκλησιαστικά κέντρα, Ναοὺς καὶ ἱστορικὰς Μονὰς, ἀριθμούσας καὶ σήμερον μέγαν ἀριθμὸν μοναχῶν, εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Ρουμανίας καὶ ἰδίᾳ εἰς Μολδαβίαν (τὸ Ἰάσιον, τὸ Μπούτσιουμ, τὴν ἀνδρικήν Μονὴν Τσετατζούϊα, τὴν ἀνδρικήν Μονὴν Πούτνας, τὴν γυναικειαν Μονὴν Σουτσεβίτσαν, τὴν γυναικειαν Μονὴν Μολδοβίτσαν, τὴν Μονὴν Βορονέτσου, τὴν γυναικειαν Μονὴν Δραγομίρναν, τὴν ἀνδρικήν Μονὴν Νεάμτς, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Σεμινάριον, τὴν γυναικειαν Μονὴν Βαράτεκ, τὴν ἔδραν τῆς Ἐπισκοπῆς Ρώμαν, ποιμαίνουμένην ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου κ. Παρθενίου, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἔτυχον τιμητικῆς ὑποδοχῆς, κ. ἄ., ἐν δὲ τῷ Βουκουρεστίῳ ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ πλησίου τὰ αὐτόθι ἐκκλησιαστικά καθιδρύματα, τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὰ Γραφεῖα διαφόρων τιμημάτων ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸ Σεμινάριον μετὰ τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, ἄλλοτε Μετόχιον τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ, τὴν ἀνδρικήν Μονὴν Τσερνίκα, τὴν γυναικειαν

Μονὴν Πασερέα, τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον καὶ τὴν παρ' αὐτῷ ἔκθεσιν ἐκκλησιαστικοῦ ἐντύπου, τὸ παρὰ τῇ Μονῇ Πλουμπουίτα ἐκκλησιαστικὸν ἐργοστάσιον ξυλουργικῆς καὶ ξυλογλυπτικῆς, τὸ ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν, ὑφασμάτων καὶ ἀμφίων κλπ.), ὡς καὶ ἄλλας ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, τῆς ὁργανώσεως καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸν Σεβ. Κίτρους, ἀναχωρήσαντα ἀεροπορικῶς, τὴν 23ην Αὐγούστου, ἀπεχαιρέτησε μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος καὶ ἀγάπης ὁ Μακ. Πατριάρχης, προέπεμψαν δὲ μέχρι τοῦ ἀεροδρομίου ὁ Θεοφ. Βικάριος Ἐπίσκοπος κ. Ἀνθιμος, ὁ πρωτοπρ. κ. Ὀλυμπος Κατσιούλας καὶ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. Εἰς Ἑλλάδα ἐπέστρεψεν ὁ Ἕλλην Ἱεράρχης μέσῳ Βιέννης, ἐνθα, φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας κ. Χρυσοστόμου, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε τὴν Κυριακὴν, 27ην Αὐγούστου, εἰς τὸν ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐπεκοινώνησε μετὰ μελῶν τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς παροικίας.

Ἡ συμμετοχὴ εἰς ἐκκλησιαστικὰς ἐκδηλώσεις, ὡς ἡ ἄνωτέρω περιγραφεῖσα, ἀποτελοῦσα ἔκφρασιν τῆς ἐνότητος τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, παρέχει συγχρόνως καὶ εὐκαιρίαν πνευματικῶν ἐπαφῶν, αἵτινες συμβάλλουν εἰς τὴν καλυτέραν τῶν ἐπὶ μέρους ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν γνωριμίαν καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν ἀμοιβαίων ἀδελφικῶν σχέσεων.

δὲ τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν, διότι καὶ τοῦτο τὸ γεγονός ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνείκαστον τοῦ Θεοῦ ἀγάπην.

Διατὶ ὁμως; Ποῖος εἶμαι ἐγώ, Θεοφιλέστατε Δέσποτα καὶ πατέρες αἰδεσιμώτατοι, ἵνα ἀναλάβω τὴν διακονίαν τῶν μυστηρίων Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ «κατὰ πάντα τρόπον πᾶσιν ἀρέσκω», κατὰ τὸν ἅγιον Ἰγνάντιον; (Ἰγν. Ἐπιστ. πρὸς Τραλ., ἐκδ. Ἀποστ. Διακ., τ. 2, σ. 272).

«Διάκονοι, γράφει ὁ ἄγνωστος συντάκτης τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν, ἔστωσαν δεδοκιμασμένοι πάσης διακονίας; μεμαρτυρημένοι παρὰ τοῦ π λ ή θ ο υ ς, μονόγαμοι, τεκνότροφοι, σώφρονες, ἐπιεικεῖς, ἡσυχιοι, μὴ γόγγυσοι, μὴ δίγλωσσοι, μὴ ὀργίλοι, μὴ πρόσωπον πλουτοῦ λαμβάνοντες, μηδὲ πένητα καταδυναστεύοντες, μηδὲ οἶνῳ πολλῷ χρώμενοι, εὐσκυλτοὶ, τῶν κρυφίων ἔργων καλοὶ, προτρεπτικοί... οὐδὲ μὲν νοθετοῦντες, οὐδὲ παρακολουθοῦντες, οὐδὲ ἐπιτιμῶντες». (Ἀποστ. Διαταγαί, ἐκδ. Ἀπ. Διακ., σ. 200). «Ἐκ ποίων ἀναχωρῶ καὶ εἰς ποῖα ἔρχομαι! Μειρακίσκος, εὐτελής καὶ ἀπεριμμένος εἰς ὕψος χριστοφόρου διακονίας ἀνιχνέχθην τοσοῦτον!» (MIGNE 48, 695). «Ἀπὸ πόσον βάθος εἰς πόσον ὕψος! Μέγα ὄντως ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεος! Ἐξ ὕψους ἢ δωρεά, ἐξ οὐρανοῦ ἢ χάρις!».

«Τί δὲ ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέ μοι»; Πληρῶν τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὕμνῳ τὴν δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθότητα. «Ὁμολογῶ τὴν χάριν, κηρύττω τὸν ἔλεον, οὐ κρύπτω τὴν εὐεργεσίαν» (Εὐχὴ Βαπτίσματος). Πληροῦται ἡ καρδιά μου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, διότι μὲ ἐπεσκίασεν ἡ πάνσοφος πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῶν πρώτων μου βημάτων. Τρέμω καὶ δειλιῶ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὑπουργήματος.

Εἰς πόσους νέους κινδύνους, εἰς ποῖον ὕψος νέων καθηκόντων εἰσέρχομαι! Πρότερον ἦτο ἀρκετὸν εἰς ἐμὲ, ἵνα φροντίζω περὶ μόνῃς τῆς σωτηρίας μου. Εἰς τὸ ἐξῆς, ὀφείλω ἀπαραιτήτως, ἵνα μεριμνῶ καὶ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἄλλων. Τοῦ λοιποῦ ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς καὶ ἡ ἀγάπη, ὡς τρίφωνος ἐπὶ λυχνίας λύχνος πρέπει νὰ διαφωτίζουν τὰς πράξεις μου καὶ πάντας τοὺς λόγους μου καὶ πάντα τὰ διανοήματά μου, ὥστε τὸ φῶς τῆς ζωῆς μου λαμπρὸν καὶ ζωηρὸν νὰ λάμπη ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ μου ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. (Πρβλ. Ἀνέκδ. ὁμιλ. Κων. Τυπάλδου, μητρ. Σταυρουπόλεως, ἐπὶ τῇ προχειρίσει του εἰς Ἀρχιερέα).

«Ὅθεν, θαρρῶν εἰς τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Θεοῦ, προσέρχομαι, Θεοφιλέστατε, καὶ κλίνω ταπεινῶς τὸν αὐχένα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος πρὸ τῆς κλήσεως τοῦ Θεοῦ. Προσέρχομαι ὑποτασσόμενος εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου καὶ ὑπακούων εἰς τὴν προσταγὴν Αὐτοῦ. Ἐγγίζω μετ' ὀλίγον «τὸν θρόνον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἵνα λάβω χάριν καὶ ἔλεον εἰς εὐκαιρον βοήθειαν» (Ἐβρ. 4,16) καὶ αἰσθάνομαι, ὅτι ἐγγίζων εἶναι ὁ Θεός, τὸν ἀδύνατον ἄνθρωπον. Διότι, λέγει Κύριος, «Θεός ἐγγίζων ἐγώ εἰμι καὶ οὐχὶ Θεός π ὅ ρ ρ ω θ ε ν» (Ἰερ. 23,23 καὶ Μητρ.

Μεσσηνίας Χρυσ. Θέμελη «Πεπραγμένα» (1945 - 1965), ἐν Ἀθήναις 1967, σελ. 58).

Προσερχόμενος δὲ εἰς τὸν Κύριόν μου, στρέφω πρὸς ὑμᾶς, Θεοφιλέστατε, ὀφειλετικῶς τὴν σκέψιν μου καὶ ἐκφράζω τὰ αἰσθήματα τοῦ βαθυτάτου σεβασμοῦ μου καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς μου. Θά Σᾶς θεωρῶ πνευματικὸν πατέρα, φύλακα καὶ προστάτην. Θά Σᾶς θεωρῶ, λέγω, ὡς τὸν ἑαυτοῦ Παῦλον ὁ Τιμόθεος καὶ ὁ Τίτος. Σεῖς δὲ πάλιν θεωρήσατέ με, παρακαλῶ νικήως, εὐπειθέστατον καὶ γλυκύτατον ἐν Χριστῷ τέκνον Σας (Ἰγν. Ἐπιστ. πρὸς Μαγνησίους, ἐκδ. Ἀποστολ. Διακ., σελ. 294). Συνεχίσατε νὰ με διδάσκητε καὶ νὰ με ἐκπαιδεύητε εἰς ἔργα ἀρετῆς διὰ τῶν πατρικῶν Σας ὑποθηκῶν καὶ τῶν συνετῶν Σας παραινέσεων. Νὰ με στηρίζητε καὶ ἐνισχύητε διὰ τῶν παναγίων καὶ θεοπειθῶν εὐχῶν Σας, ἵνα φυλάξω τὴν ἐγχειριζομένην εἰς ἐμὲ σήμερον ἱερὰν παρακαταθήκην σώαν καὶ ἀπαρχάρακτον. Τηρήσω δ' ὅσον δύναμαι, μέχρι τέλους «τὴν ἱερουργίαν τοῦ Εὐαγγελίου δόκιμον, τὸν βαθμὸν ἀταπείνωτον, τὸν χαρακτήρα ἀκαταίσχυτον, τὸ ὑπουργημα ἀνεπίληπτον, τὸ πολίτευμα ἄμεμπτον, τὴν διακονίαν ἀκατάγνωστον, τὸ ἔργον τῆς τοῦ λόγου διακονίας πιστόν, τὴν οἰκονομίαν τῶν μυστηρίων φρόνιμον» (Αὐτόθι).

Ἀνατρέχω περαιτέρω, κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν τῆς ζωῆς μου, καὶ εἰς πάντας ἐκείνους, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν ἐπίδοσιν καὶ θεολογικὴν μου μόρφωσιν. Μνημονεύω τῶν κόπων τῶν εὐσεβῶν μου γονέων, τῶν καλῶν διδασκάλων καὶ πνευματικῶν μου πατέρων καὶ εὐχαριστῶ αὐτοὺς ἀπὸ βάθους ψυχῆς. Ἀναμιμνήσκομαι εὐγνωμόνως τοῦ νῦν Κοσμήτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀνδρέου Φυτράκη καὶ τῶν καθηγητῶν μου κ.κ. Κων. Μπόνῃ καὶ Βασ. Δεντάκη, οἵτινες συνηυδόκησαν ἐκθύμως εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ εὐσεβοῦς πόθου μου. Ἀς με συνοδεύουν δὲ διὰ παντὸς τοῦ βίου αἱ εὐχαὶ τῶν τε παρόντων καὶ τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων.

Παρακαλέσατε, πνευματικοὶ πατέρες, διδάσκαλοι καὶ ἀδελφοί, παρακαλέσατε, λέγω, ἐκ βάθους ψυχῆς τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἵνα κατέλθῃ ἐπ' ἐμὲ καὶ ἀποκαθάρσῃ με. Ἰσταμαι πρὸ τοῦ φρικτοῦ θυσιαστηρίου. Μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μου βλέπω τὸν Παράκλητον συγκαταβαίνοντα, ἵνα κατασκευάσῃ ἐν ἐμοί. Ἐνδακρυσ αἶρω τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς Σέ, Κύριε, καὶ εὐχαριστῶ Σε, ὅτι ἡξίωσάς με τοῦ θείου σου ὑπουργήματος.

Δέξαι με αἰχμάλωτόν σου, Κύριε, εἰς τὴν σωτήριον αἰχμαλωσίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δός μοι τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην σωστικὴν ὠθησιν, ἵνα τῷ πνεύματι ζέων τῷ Κυρίῳ δουλεύω.

Ὡ Κύριε, Κύριε! Λάβε, λοιπόν, τὴν καρδίαν μου, τὴν ὁποῖαν πολλάκις μετὰ τόσης στοργῆς ἐζήτησας. Εἶναι βεβουλισμένη τῇ ἁμαρτίᾳ. Ἐπειδὴ ὁμως Σὺ ζητεῖς αὐτήν, ἰδοὺ ἀποθέτω ταύτην ἀντίδωρον ταπεινὸν πρὸ τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου Σου. Λάβε αὐτήν εἰς τὰς ἀχράντους Σου χεῖρας. Ἀγνίξε, κάθαρε καὶ ρύθμιζε αὐτήν, ἵνα ἀδιαλείπτως τηρῇ τὸ θέλημά Σου. Γενοῦ μοι εἰς ὁδὸν δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς. Τηρήσόν

Ο ΦΩΚΙΔΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Τὴν 1 Δεκεμβρίου 1967 ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν ὁ ἀειμνήστος Μητροπολίτης πρῶν Φωκίδος Ἀθανάσιος, τοῦ ὁποῖου ἡ κηδεῖα ἐγένετο τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν. Τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας προέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, συνιερουργούντων τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, Ξάνθης κ. Ἀντωνίου καὶ Φωκίδος κ. Χρυσοστόμου. Τὴν κηδεῖαν παρηκολούθησαν καὶ οἱ Σεβασμ. Μητροπολίται Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος, Κυθήρων κ. Μελέτιος καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντίνος. Ὁ Θεοφιλέστατος ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανὸς ἀπεχαιρέτησε τὸν ἐκλιπόντα ἱεράρχην διὰ τοῦ ἐξῆς ἐπικηδείου λόγου:

«Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου
καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον
τῆς ζωῆς» (Ἀποκ. β' 10).

Ἐν εὐλαβείᾳ πολλῇ καὶ συνεχομένῃ τῇ καρδίᾳ προσέροχομαι, ἵνα ἀπευθύνω τὸν δίκαιον ἔπαινον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν προκείμενον ἐνώπιον ἡμῶν νεκρόν, μακαριστὸν Μητροπολίτην πρῶν Φωκίδος κυρόν Ἀθανάσιον, τὸν ἀπὸ τῆς χθὲς μετατεθέντα ἤδη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἰς τὴν ἀγῆρω μακαριότητα, ἵνα ἀναπαυθῇ ἀπὸ τῶν κόπων αὐτοῦ, ἀφοῦ ἐπὶ πεντήκοντα καὶ ἑξ συναπτὰ ἔτη ὑπηρετήσε δοκίμως τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Διάκονος, Πρεσβύτερος καὶ Ἐπίσκοπος, ἐν κόποις δὲ καὶ κινδύνοις καὶ θλίψεσιν ἐργάσθη διὰ τὴν δόξαν Αὐτῆς, τὸν καλὸν τῆς πίστεως ἄγων ἀγωνισθεὶς, πιστὸς ἄχρι θανάτου γενόμενος. Ὅντως ὁ νεκρὸς τῷ σώματι ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν κείμενος ἀειμνήστος Μητροπολίτης πρῶν Φωκίδος Ἀθανάσιος πιστὸς ἐγένετο ἄχρι θανάτου, κατὰ τὸν τῆς ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως λόγον, καὶ ἐπὶ τῶν ἐπάλλξεων τῆς Ἐκκλησίας πάντοτε ζηλωτῶς ἀγωνισθεὶς, παρέμεινεν ἄγωντος φύλαξ τῶν τῆς πίστεως καὶ εὐσεβείας ἡμῶν δογμάτων καὶ κηρυγμάτων, ὡς καὶ πάντων τῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀποστόλων παραδόσεως ἐν τῇ Θείᾳ Λατρείᾳ καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει παραδοθέντων εἰς ἡμᾶς. Καὶ ἤδη κεκοιμηθὼς καὶ ἐν ἡλικίᾳ πλόνι, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου Χριστοῦ, μετέλλαξε τὸν βίον καὶ ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς ταλαιπωρίας τῆς ζωῆς μετέβη εἰς τὴν ἀνεσιν καὶ τὴν ἀνάπαισιν, ἀπὸ τῆς σκοτίας εἰς τὸ φῶς, ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἀπὸ τῆς παροδικότητος εἰς τὴν αἰωνιότητα. Πλήρης ἡμερῶν μετέστη ἐκ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου

με ἀγνὸν ἀπὸ τῶν τοῦ κόσμου κακῶν καὶ ἀπὸ παντὸς δυναμένου νὰ ἀμαυρώσῃ, ἔστω καὶ ἐπ' ὀλίγον, τὴν λαμπρότητα τῆς διακονίας μου.

Δόξα Σοι, Κύριε. Δόξα Σοι, Ἄγιε. Δόξα σοι, Βασιλεῦ. Εἴη τὸ ὄνομά Σου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ὅπου, κατὰ τὸν τῆς αὐτῆς Ἀποκαλύψεως λόγον, ἀναμένει αὐτὸν ὁ στέφανος τῆς ζωῆς.

Μακρὰ καὶ πολυκύμαντος ὑπῆρξεν ἡ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ζωὴ τοῦ προκείμενου νεκροῦ, ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρῶν Φωκίδος κυροῦ Ἀθανασίου. Ἐγεννήθη εἰς τὴν ἡρωοτόκον Ὑδραν κατὰ τὸ ἔτος 1885 ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς, καὶ ἀνῆκεν ἐκ καταγωγῆς εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν ἀνδρῶν καὶ ἱεραρχῶν, τοῦ τύπου τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ Εἰκοσιένα, μὲ ἔντονον τὴν ἐθνικὴν εὐαισθησίαν καὶ ζωηρὸν τὸ πνεῦμα τῆς δραστηριότητος. Μετὰ τὴν εἰς τὴν γενέτειραν νῆσον ἐγκύκλιον μόρφωσιν καὶ τὴν τοῦ τότε καλουμένου Ἑλληνικοῦ Σχολείου, εἰσήχθη εἰς τὴν Ριζάρειον Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν κατὰ τὸ ἔτος 1903, καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1909, ὑπὸ τῆς ὁποίας, μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του, ἐν ἔτει 1914, ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ τῆς Θεολογίας.

Παιδιόθεν τὴν εὐσέβειαν παρὰ τῶν γονέων του ἐκδιδαχθεὶς ὁ κατὰ κόσμον καλούμενος Κων/νος Παρίσης τοῦ Ἐμμανουὴλ προκείμενος νεκρὸς, καὶ τὸν Χριστὸν ἀγαπήσας, πρὸς τὸ ὑψηλὸν καὶ θεῖον τῆς ἱερωσύνης μυστήριον συνεχῶς προσέβλεπε, καὶ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας διὰ πάσης ἐνασχολήσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ ὑψιστον ταύτης ὑποῦργημα ἀπέβλεπε, τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀναγκαῖον ἠθικοῦ καὶ κατὰ Χριστὸν ἐξοπλισμοῦ αὐτοῦ ἐπιμελούμενος. Ἀπὸ τῆς εὐσεβείας δὲ οὕτω καὶ τῆς βαθείας πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν παιδιόθεν ἀφορμηθεὶς, καὶ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου πάντοτε ἀποβλέπων, ἤδη ἐκ νεότητος αὐτοῦ ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Κατὰ μῆνα Μάιον τοῦ ἔτους 1911, ὑπὸ θεῖον ζήλον κινούμενος καὶ τὴν ἰσάγγελον τῶν μοναχῶν πολιτείαν ἐπιποθῶν, ἐκάρη μοναχὸς εἰς τὴν κατὰ τὴν νῆσον Σέριφον ἱερὰν Μονὴν τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν καὶ μετὰ ἓνα μῆνα περίπου, τὴν 5 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐχειροτονήθη Διάκονος ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Σύρου—Τήνου ἀειμνήστου κυροῦ Ἀθανασίου, ἐν συνεχείᾳ δὲ, μετὰ τρία περίπου ἔτη, τὴν 29 Ἰουνίου 1914, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Πρεσβύτερος καὶ προεχειρίσθη εἰς Ἀρχιμανδρίτην.

Ὅτῳ, τὴν ἱερὰν διπλοῖδα τῆς ἱερωσύνης περιβληθεὶς, ἔδωκεν ἑαυτὸν τέλεον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ φυχῇ καὶ σώματι ἀφωσιώθη ἔκτοτε εἰς αὐτήν, πρὸς τὴν προάσπισιν καὶ τὴν δόξαν αὐτῆς πάντοτε ἀποβλέπων, τὸν σπόρον τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας καὶ τῆς εὐσεβείας ὡς ἐπιμελὴς γεωργὸς πάντοτε κατασπείρων, καὶ τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας πάντοτε ὑπερμαχῶν διὰ τῆς ἀτρομήτου ὑπερασπίσεως αὐτῶν καὶ διὰ τῆς στηλιτεύσεως τῶν οἰωνδῆποτε ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Πτυχιούχος ἤδη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ διδάκτωρ μάλιστα τῆς Θεολογίας, τὴν 5 Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1914 διωρίσθη Ἱεροκλήνῃ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν εὐδοκίμως ἐπὶ τρία περίπου ἔτη ἐργαζόμενος τὸ ἔργον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν οἰκοδομῆς τῶν πιστῶν. Μετὰ τριετίαν δέ, παραιτηθεὶς ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, διωρίσθη Ἱεροκλήνῃ καὶ ἐφημέριος εἰς τὸν Στρατὸν καὶ μετέσχεν ὡς τοιοῦτος τῶν πολεμικῶν ἐξελέσεων καὶ περιπετειῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Μ. Ἀσίαν μέχρι τοῦ 1922, μετὰ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν εὐπηρετήσας καὶ εἰς τὸν Στρατὸν, ἐμφυλοχότητος αὐτοῦ γινόμενος διὰ τοῦ φλογεροῦ ἐθνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ κινήματός του εἰς τὴν νικηφόρον προέλασιν τοῦ Στρατοῦ κατὰ τὰς πολεμικὰς ταύτας ἐπιχειρήσεις, καὶ διὰ τοῦτο δικαίως ἀπέσπασε τὸν σεβασμὸν, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησιν τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν.

Μετὰ τὴν ἀποφράδα διὰ τὸ Ἔθνος καταστροφὴν τῆς Μ. Ἀσίας τὸ 1922, ἀφνηρητήσας ἀπὸ τοῦ Στρατεύματος, ἐστράφη πρὸς τὴν μαθητιῶσαν νεότητα καὶ ἀπὸ τοῦ 1923 μέχρι τοῦ ἔτους 1936, ἦτοι ἐπὶ 14 περίπου συναπτά ἔτη, διετέλεσε καθηγητὴς τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων εἰς τὸ Ἀρσάκειον Παρθενουργεῖον καὶ εἰς τὸ ἐν Π. Φαλήρῳ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον, ἐν ᾧ συγχρόνως ἐξετέλει καὶ καθήκοντα ἐφημερίου εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀρσακείου, μέχρι τῆς ἐκλογῆς του ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς Μητροπολίτην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος τὴν 19 Μαρτίου 1936 καὶ τῆς χειροτονίας του εἰς τοιοῦτον εἰς τὸν εἰς δὲ ἐφημέρευν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀρσακείου τὴν 22 τοῦ ἰδίου μηνὸς ὑπὸ τῶν τότε Μητροπολιτῶν Λαρίσης Δωροθέου, Φλωρίνης Βασιλείου καὶ Σιδηροκάστρου ἐπίσης Βασιλείου.

Ὁτῶν, διὰ τῆς ἐκλογῆς ταύτης ὁ ἐν ὀλίγοις πιστὸς δοῦλος τοῦ Κυρίου ἀνῆλθεν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς Κυβερνήτην καὶ θεοφιλεῖ Ποιμένα τοῦ κατὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Φωκίδος χριστεπωνύμου ποιμνίου, καὶ ὁ λύχνος ἐτέθη ἐπὶ τὴν λυχνίαν, φωτίζων καὶ θερμαίνων μὲ τὸ φλογερὸν του κήρυγμα τοὺς πάντας, στηρίζων τοὺς ὀλιγοψύχους, ἐλέγχων τοὺς πεπλανημένους, νουθετῶν τοὺς ἀτάκτους, φρονιματίζων καὶ καθοδηγῶν τοὺς πάντας ἐπὶ τὸν Ποιμένα τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τὸν Κύριον Ἰησοῦν Σωτῆρα καὶ Αὐτρωτὴν πάντων ἡμῶν.

Ἐπὶ τριάκοντα ὅλα συναπτά ἔτη διετέλεσεν ὁ ἀείμνηστος Ἀθανάσιος Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως, ἐμπειστευμένος τὴν διαποίμανσιν τῆς Ἐπαρχίας Φωκίδος, μέχρι τῆς 1 Νοεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους 1966, ὅτε, λόγω γήρατος καὶ ἀσθενείας, παρητήθη τῆς ποιμαντορίας. Καὶ κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα, θεοφιλῶς ἀρχιερατεύσας, ἐποίμανε θαερέστως, ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἐν συναισθήσει τῶν εὐθυνῶν του, τὴν Ἱερὰν ταύτην Μητρόπολιν τῆς Φωκίδος. Ὑπηρετήσε μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς πιστὸς αὐτῆς στρατιώτης, καὶ μὲ ἀποστολικὸν ἐπίσης ζῆλον πάντοτε, δι' ὅλης τῆς ἐπὶ τρεῖς δεκαε-

τηρίδας ἀρχιερατείας αὐτοῦ, ὑπηρετήσε τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου του, τὸ ἔργον τῆς ἡθικῆς καὶ κατὰ Χριστὸν οἰκοδομῆς αὐτοῦ, ἀναδειχθεὶς οὕτως ὄντως «ὕψηλός πίστει τε καὶ πολιτεία».

Ἡ μέριμνα ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του, τὸ ὅποιον ἡ Θεία Πρόνοια ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτόν, ἦτο ἡ διαρκὴς αὐτοῦ σκέψις καὶ ἀπασχόλησις. Ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, ὡς καλὸς ποιμὴν, διέθεσεν ὅλας τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, καὶ ἀνεδείχθη ὁ στοργικὸς ποιμὴν τοῦ ποιμνίου του. Ἰδιαίτερος κατὰ τὴν περίοδον τῆς Γερμανοϊταλικῆς κατοχῆς καὶ ἀργότερον τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας ἐστάθη ἀκαμπτος καὶ ἀλύγιστος ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ ποιμνίου του, ἔτοιμος καὶ νὰ θυσιάσῃ ἀκόμη ὑπὲρ αὐτοῦ, μὲ τὴν σκέψιν σταθερῶς πάντοτε προσηλωμένην πρὸς τὴν νίκην καὶ μὲ τὴν δραστηριότητά του πάντοτε ἀφιερωμένην εἰς τὴν βοήθειαν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῶν δοκιμαζομένων καὶ πασχόντων.

Ἀδιαλείπτως ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων τῶν ἱδανικῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἀγωνιστῶν ὡς γενναῖος μαχητῆς, ἀνεδείχθη κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀντάξιος διάδοχος καὶ συνεχιστὴς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων τοῦ Ἔθνους, μὲ τὸν φλογερὸν πατριωτισμὸν καὶ τὸ ἀκατάβλητον σθένος του ἐμπνέων καὶ φρονιματίζων πάντοτε τὸν δλοψύχως ἀφωσιωμένον εἰς αὐτόν Κληρὸν καὶ λαὸν τῆς Ἐπαρχίας του, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος πάντοτε ὅπ' αὐτοῦ ὡς ἀληθὴς ἡγέτης καὶ πνευματικὸς πατήρ.

Ἀλλ' ἤδη ὁ ἄλλοτε σφριγηλὸς καὶ ἀκμαῖος καὶ εἰς τοὺς τοιούτους ἀγῶνας πάντοτε ἀγωνισθεὶς, ὁ ὡς μαχητῆς ἀκατάβλητος διανύσας ὅλον τὸν μακρὸν τὸν 82 ἐτῶν βίον αὐτοῦ καὶ πιστὸς ἄχρι θανάτου γενόμενος, μακαριστὸς Ἱεράρχης πληρώσας τὸ κοινὸν τοῦ βίου διὰ πάντα ἄνθρωπον χρέος, ἀπὸ τῆς χθές, κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ, εὗρίσκεται νεκρὸς καὶ ἄπνους ἐνώπιον ἡμῶν. Ἡ μακαρία ψυχὴ αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανούς, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ δικαίου Κριτοῦ, τὸν στέφανον τῆς ζωῆς ἀναμένουσα. Τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ μετὰ πάσης τιμῆς καὶ ὕμνων ἐξοδίων προπέμπεται, ἵνα ἀποδοθῇ εἰς τὴν μητέρα γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη.

Περὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, μὲ συνεχομένην ἐκ λύπης τὴν καρδίαν, ἴστανται σεβάσμιοι Ἀρχιερεῖς ἐκπροσωποῦντες τὴν σεβασμίαν τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος χορεῖαν, Κληρὸς καὶ λαὸς πολὺς, οἱ κατὰ σάρκα καὶ οἱ κατὰ πνεῦμα συγγενεῖς καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὅσοι ἐν ζωῇ κατὰ πάντα τρόπον εὐηροετήθησαν παρ' αὐτοῦ, ὅσοι ἐγνόρισαν αὐτόν καὶ διὰ φιλίας, σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως συνεδέθησαν μετ' αὐτοῦ, ὅλοι ἡμεῖς, καὶ προπέμπουσι τὸν γεραρὸν Ἱεράρχην, τὸν ἀκοίμητον τῶν ἱδανικῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος φρουρὸν καὶ ἀγωνιστὴν, τὸν ἄχρι θανάτου πιστὸν καὶ ἀφωσιωμένον εἰς τὸ ποίμνιον του ποιμένα, τὸν διδάσκαλον τῆς ἀρετῆς, τὸν κατὰ μίμῃσιν τοῦ Χριστοῦ τοῦ χριστοπρόνομον λαοῦ ποιμενάρχην καὶ ἡγούμενον εἰς τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν, εἰς τὴν ἀγήρῳ μακαριότητα, ὅπου πάντες οἱ ἀπ' αἰῶνος εὐσε-

ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Περὶ τοῦ Γάμου ἀσχολοῦνται ὅλοι οἱ κλάδοι καὶ αἱ πνευματικαὶ ἀρμοδιότητες τῆς Ἐκκλησίας. Πρόχειρον βλέμμα εἰς τὰ κανονικὰ ἢ λειτουργικὰ κείμενα θὰ δείξῃ, ὅτι λόγῳ τῆς σπουδαιότητός του διὰ τὴν ἠθικὴν εὐρωστίαν ἢ ἐν ἀντιθέσει διὰ τὴν κατὰπτωσιν τῆς κοινωνίας, τὸ μυστήριον τοῦ Γάμου κεντρικὴν θέσιν κατέχει εἰς τὴν Χριστ. Ἠθικὴν, τὴν Ποιμαντικὴν, τὸ Κανονικὸν Δίκαιον, τὴν Δογματικὴν καὶ τὴν Λειτουργικὴν.

Πλείστοι κανόνες τῶν Τοπικῶν ἢ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἀσχολούμενοι μὲ τὸν Γάμον ἐκλαμβάνουν συνήθως τοὺς συζύγους ὡς προκεχωρημένους πιστοὺς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνον μὲ τὴν ἀρνητικὴν πλευρὰν καὶ τὰς παραβάσεις ἀσχολοῦνται: ἀναθέματα, ἀφορισμοί. Ἐκκινοῦν ἀπὸ ἑνα δεδομένον σημεῖον. Ὅτι οἱ σύζυγοι ἔχουν ἱκανὴν γνῶσιν τῶν ὑποχρεώσεων των καὶ διὰ τοῦτο προβλέπουν αὐστηρὰς κυρώσεις διὰ πᾶσαν τυχὸν ἐκτροπὴν προγαμικὴν ἢ συζυγικὴν ἢ ἐξωγαμικὴν. Οὐτε αὐταὶ αἱ κυρώσεις δυστυχῶς εἶναι ἐφαρμοστέαι, οὐτε ἡ συναίσθησις τῶν εὐθυνῶν εἶναι ἀρκετή. Μὲ ἀνησυχίαν πολλοὶ διαπιστώνουν, ὅτι ἀποχρωματίζεται τὸ χριστιανικὸν μέρος τῶν εὐθυνῶν. Ἰστάμεθα μάρτυρες μιᾶς διχοτομήσεως μεταξὺ τῶν δεσμευτικῶν προϋποθέσεων τοῦ χριστιανικοῦ Γάμου μὲ ὅλας τὰς μελλοντικὰς του ἐπιπτώσεις ἀφ' ἑνός, καὶ ἑνός κατὰ συνθήκην εὐκόλου γαμικοῦ δεσμοῦ ἀφ' ἑτέρου, ὅπου προστίθεται ὡς ἀπλοῦς διάκοσμος καὶ ἐθιμοτυπικῶς κοινωνικὴ ἀπαίτησις ἡ ἱεροτελεστία.

Εἰς ὅλα αὐτὰ προστίθεται καὶ τοῦτο τὸ θλιβερὸν ἐπὶ πλεόν:

Συχνὰ ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νὰ ἐπευλογήσῃ

βῶς καὶ ὁσίως ζήσαντες τὴν μακαρίαν ἀνάπαισιν ἀναπαύονται.

Πορεύου λοιπὸν χαίρων, ὦ μακαριστὲ Ἱεράρχα, ἀείμνηστε Ἀθανάσιε, τὴν μακαρίαν πρὸς τοὺς οὐρανὸς ὁδόν, τὴν ἄγονσαν εἰς τὰς τῶν δικαίων σκηνάς. Τῇ προτροπῇ τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς μακροῦς ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆς σου ἀκολουθήσας, ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τῆς τελευτῆς σου, πιστὸς ἐγένου ἄχρι θανάτου. Ἦδη ἐκεῖ εἰς τοὺς οὐρανὸς σὲ ἀναμένει ὁ στέφανος τῆς ζωῆς, διὰ νὰ σὲ στεφανώσῃ ἐπαξίως δι' ὅλα ὅσα ὡς πιστὸς ἀγωνιστὴς ἠγωνίσθης καὶ ὡς Ἱεράρχης ἐμόχθησας ὑπὲρ τῆς κατὰ Χριστὸν οἰκοδομῆς τοῦ ποιμνίου σου, ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ Ἐὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μνήμη σου θὰ εἶναι αἰωνία.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιωμακάριστε καὶ ἀείμνηστε Μητροπολίτα πρῶν Φωκίδος Ἀθανάσιε! Αἰωνία σου ἡ μνήμη!

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ

ἀθεμίτους σχέσεις, συνοικέσια ἀνάρμοστα καὶ ἐπιμεμπτα ἐκ συγκαταβάσεως, διὰ νὰ προλάβῃ τὸ χεῖρον. Οὔτε πάντοτε τὰ στέφανα κοσμοῦν ἀγνὰ μέτωπα, οὔτε οἱ δακτύλιοι συνδέουν ἑσάει ὁμοφύχους καὶ ἐνωθείσας ἐν Κυρίῳ ὑπάρξεις. Πόσοι δεσμοὶ εὐκολὰ διαλύονται καὶ καταλήγουν εἰς τὸ διαζύγιον! Ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ ἐμφανιζόμενος παρὰ νυμφος εἶναι προῖον· σοβαρὰς ἐπιλογῆς, παρέχων ἐγγύησιν ὅτι θ' ἀναδειχθῇ εἰρηνοποιὸς εἰς τυχὸν διενέξεις, ἀκέραιος, ἀνιδιοτελής καὶ κατὰ πάντα ἀμεμπτος μεσολαβητὴς εἰς τὰς μεταξὺ συζύγων ἐμφιλοχωρούσας διαφορὰς. Ἀδαῆς καὶ ἀμύητος συνηθέστατα τῶν ὑποχρεώσεων του αὐτός. Ἀδαεῖς δὲ καὶ οἱ πρὸς γάμου κοινωνίαν ἐρχόμενοι, οἱ διὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων εὐθυνῶν καὶ ὀρκων δεσμευμένοι.

Μία Σύνοδος δέον νὰ ἐπισημάνῃ ὅλα αὐτὰ καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὴν ἀνάγκην ἐγκαίρου καὶ προσγειωμένης ἐρεύνης τῶν νοσηρῶν ἐκδηλώσεων τοῦ γάμου διὰ Ποιμαντικῆς προεργασίας καὶ κατηχήσεως εἰς τοὺς νεαροὺς βλαστοὺς. Τὰ θεμέλια τοῦ Ἐθνους εἶναι οἱ νέοι σύζυγοι, οἱ νέοι γονεῖς. Καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἠθικὴν στάθμην καὶ τὴν ἀνάλογον προετοιμασίαν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μετ' ὀλίγον θὰ ἐπωμισθοῦν τὰ βάρη τῆς συζυγίας καὶ τῆς καταλλήλου ἀνατροφῆς τῶν τέκνων. Ἰδού διατὶ τὸ ὑπὸ μελέτην θέμα ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὰ ἐγγραφέντα ζητήματα πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν μελετωμένην Πανορθόδοξον Σύνοδον.

Ζητήματα σχετιζόμενα μὲ τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων εἰς τὸν δύσκολον πλοῦν τῆς νεότητος καὶ εἰς τὸν ἑγγαμον βίον.

Ἄς μὴ λησμονῇται ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἤδη ἐνωρίτατα ὁ ἱ. Χρυσόστομος ἐκλαΐκευε τὰ τοῦ μυστηρίου. Ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς ἀκροατὰς του τὴν σημασίαν συμβολισμῶν ἐν τῷ Γάμῳ καὶ διατὶ στέφανος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζεύγους τίθεται:

«Διὰ τοῦτο στέφανοι ταῖς κεφαλαῖς ἐπιτίθενται, σύμβολον τῆς νίκης, ὅτι ἀήττητοι γενόμενοι, οὕτω προσέρχονται τῇ εὐνῇ, ὅτι μὴ κατηγωνίσθησαν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς»¹.

Μεταβαίνομεν λοιπὸν εἰς μίαν γενικὴν ἐπισκόπηση τῶν κυριωτέρων πλευρῶν τοῦ Γάμου, πεποιθότες ὅτι ἡ συνερχομένη Συνδιάσκεψις θὰ θελήσῃ νὰ δώσῃ ὑγιεῖς καὶ σαφεῖς λύσεις εἰς τὸν Γάμον, βαλλόμενον σήμερον ἔσωθεν, ἔξωθεν καὶ πολλαχόθεν.

ΠΡΟΓΑΜΙΑΙΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Ἐὰν τόσῃν σημασίαν ἀποδίδῃ ἡ Ἐκκλησία διὰ τὴν θεμελίωσιν ὑγιᾶν οἰκογενειακῶν ἐστιῶν, δὲν θὰ εἶναι ὅμως δυνατὴ οἰαδήποτε βελτίωσις ἀνευ ἐγκαίρου προετοιμασίας τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Ἀν-

1. Λόγος περὶ γάμου καὶ νέων ἀνατροφῆς, P.G. 62, 564.

επαρκῆς καὶ ὑποτυπώδης δυστυχῶς προγαμιαία διαφώτισις καὶ προπαρασκευὴ γίνεται εἰς τὰς ἡμέρας μας παρ' ἡμῖν. Νέοι καὶ νέαι, πιεζόμενοι ἀπὸ ὄγκον ἀποριῶν καὶ ἀπὸ δίψαν μαθήσεως, εὐρίσκουν φημιώμενα τὰ στόματά μας εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν θεμάτων αὐτῶν γενετησίῳν καὶ συζυγικῶν. Ὑπερβολικὴ συντηρητικότης. Ἴσως νὰ εἶναι ἀπομεινάρια χρόνων σεμνοτυφίας καὶ κακῶς ἐννοουμένης Κατήχσεως. Διότι ἡ Κατήχσις δὲν δύναται νὰ ἀρκεσθῇ εἰς μίαν μονομερῆ ἀντιμετώπισιν, παρέχουσα ὁρισμούς, δυσπέπτους καὶ συμπεπυκνωμένους, ὅτι ὁ Γάμος εἶναι «μυστήριον μέγα». Δὲν δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς εὐκόλους διατάξεις περὶ συζυγικῆς ἀφοσιώσεως καὶ προειδοποιούσα μὲ ἀφορισμούς διὰ τὰς συνεπειὰς τῆς καταπατήσεως τοῦ δοθέντος ὅρκου. Ἐὰν δὲν ἐπεκταθῇ ἡ Κατήχσις καὶ εἰς τόσα ἄλλα θέματα ζωτικά, φλέγοντα, πάντοτε θὰ θρηνώμεν ἐρείπια ἐπὶ φρεσίνων, ναυάγια καὶ θύματα ἀποτυχημένων γάμων.

Ἀκριβῶς εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ὅπου ἡ ἐκκοσμίκευσις ἀπειλεῖ ὅλους τοὺς ἱεροὺς θεσμούς, τὸ συζυγικὸν κλῖμα πρέπει νὰ κρατήσῃ ἀκόμη περισσότερον σταθερὰν τὴν καθαρότητά του. Ὅσον περισσότερον ὁ πολιτισμὸς ἰσχυαίνει, τοσοῦτον καὶ ἡ ἠθικὴ στάθμη τοῦ γάμου πρέπει ν' ἀνέρχεται. Καιρὸς νὰ προσεχθῇ ἡ ποιότης τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τῶν εἰς γάμου κοινωνίαν ἐρχομένων καὶ ἡ ἐφεξῆς διατήρησις τῆς στάθμης αὐτῆς.

Αὐξάνουν τὰ ἀτυχῆ συνοικέσια. Ἀνέρχεται ὁ ἀριθμὸς τῶν διαζυγίων, τῶν νόθων τέκνων καὶ τῶν ἀνυμφεύτων μητέρων. Τὰ δράματα τιμῆς, ἀνήκουστα σεξουαλικά παραπτώματα, περιπτώσεις αἰμομιξίας, διαφθορὰς ἀνηλίκων, παρὰ φύσιν ἀσέλγεια, ὁμοφυλοφιλία καλύπτουν καθημερινῶς τὰς σελίδας τοῦ Τύπου. Διὰ νὰ εἴμεθα δίκαιοι, τὰ κακὰ αὐτὰ προέρχονται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ ἀνεπαρκῆ προετοιμασίαν διὰ τὴν συζυγικὴν ζωὴν καὶ ἀπὸ ἔλλειψιν συγχρονισμένης ἀρτίας ἀγωγῆς Χριστιανικῆς, εἰς τὴν περίοδον τῆς Νεότητος. Ὅσάκις ἓνα ζεύγος νυμφεύεται μὲ προχειρότητα, ἄνευ τῆς δεούσης προετοιμασίας, μοιραίως τότε θὰ ὑποφέρῃ μίαν ἡμέραν ἡ κοινωνία ὁλόκληρος, ἡ οἰκογένεια, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀντίκτυπον εἰς τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν.

Ἡ κατάσταση εἶναι ἀκόμη περισσότερον δραματικὴ, διότι συνήθως οἱ μελλόνυμφοι καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι παράνυμφοι παραμένουν ξένοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἶναι τελείως ἀγνωστοὶ εἰς τὸν Ἱερέα. Ἀρραβωνιάζονται ἐξωεκκλησιαστικῶς ἢ διαλύουν τὸν ἀρραβῶνά των ἀφ' ἑαυτῶν. Παρουσιάζονται εἰς τὸν Ἱερέα τὴν τελευταίαν στιγμὴν διὰ νὰ ὀρίσουν ἀπλῶς καὶ μόνον συνήθεις διατυπώσεις, τὰ τυπικὰ τῆς στέψεως, χωρὶς κὰν νὰ προηγηθῇ ἔστω καὶ μία στοιχειώδης ἀνταλλαγὴ γνωμῶν καὶ ἓνας διάλογος ποιμαντικός. Ἄλλωστε, τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἀνάδοχον διὰ τὸ Βάπτισμα. Καὶ καταλήγομεν εἰς τὸ ἀπίστευτον σύνθημα φαινόμενον: Ἡ Ἐκκλησία νὰ τοῦ ἐμπιστευεῖται τὸ σοβαρώτατον ὑπόγρημα τῆς Κατηχήσεως χωρὶς κὰν νὰ τὸν γνω-

ρίζῃ. Ἐμφανίζεται οὗτος τὴν τελευταίαν στιγμὴν, προχείρως ἐκλεγείς, ἄνευ βαθυτέρας ἐξονυχίσεως ἀπὸ τοὺς γονεῖς τοῦ νηπίου. Ἐπιβάλλεται συνεπῶς νὰ ἐπιβληθῇ διάταξις ζητοῦσα τὴν ἐπαρκῆ γνωριμίαν ἐγκαίρως τῶν μελλονύμφων μὲ τὸν Ἱερέα καὶ τὴν καθιέρωσιν σειρᾶς προπαρασκευαστικῶν μαθημάτων διὰ τὸν Γάμον.

Ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων αὐτῶν δεόν νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἐξῆς θέματα περίπου: τὴν ἱερότητα τοῦ σώματος, τὴν διάκρισιν μεταξὺ ἔρωτος καὶ ἀγάπης, τὸν κίνδυνον τῶν προχείρων, βεβιασμένων καὶ ἀμελητῶν δεσμῶν καὶ γνωριμιῶν, νέφη καὶ προστριβαὶ μετὰ τὸν Γάμον, κ.ἄ. Χωρὶς ὁ ὁμιλῶν νὰ εἶναι ἀποκλειστικῶς Κληρικὸς, δεόν νὰ συμπράξουν καὶ ἱατροὶ εὐσεβεῖς εἰδικοί περὶ τὰ τοιαῦτα. Μόνον μὲ ὕψος ἐκλαϊκευμένον καὶ προσιτὸν ἡ διαφώτισις αὐτὴ θὰ ὠφελήσῃ καὶ θὰ ἐπηρεάσῃ. Μὴ παραβλέπουσα τὸ ἀνθρώπινον καὶ σωματικὸν στοιχείον, κρατοῦσα τὴν ἀναγκαίαν ἰσορροπίαν, θὰ τονίσῃ καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ ἀγιαστικὴν πλευρὰν τοῦ Γάμου, οὐχὶ ὡς ἀπλῆς βιολογικῆς καὶ συναισθηματικῆς συνυπάρξεως, ἀλλ' ὡς ἐκπληρώσεως τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἡδὴ ὁ ἀρχαῖος Πλούταρχος καλεῖ τοὺς ὑγιᾶς σκεπτομένους ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ὅπως μὴ ἀμελήσουν τὸ ζήτημα τῶν ἀπαιτήσεων τῆς σαρκὸς καὶ τῆς καταλλήλου χαλιναγωγῆσεώς της. Προτείνει διάλογον συστηματικόν, ἀνταλλαγὴν σκέψεων, ἐπιστρατευομένης τῆς πείρας καὶ τῆς φωτισμένης λογικῆς:

«Φέρε τοίνυν πρῶτον τῆς ἐγκρατείας τὸ τῶν αἰσchrῶν καὶ παρανόμων ἡδονῶν ἀπέχεσθαι πότερον ἀσκήσιν ἢ μᾶλλον ἔργον καὶ ἀπόδειξιν ἀσκήσεως εἶναι νομίζεις;»².

Μόνον μυωπία τῆς καθημερινῆς πραγματικότητος καὶ περιφρόνησις πρὸς τὰς βιολογικὰς ἀξιώσεις τοῦ ὠλοκληρωμένου ἀνθρώπου δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς παραμέρισιν τοῦ τόσον σπουδαίου προβλήματος τοῦ σώματος. Ἄς μὴ λησμονῇται ἐν προκειμένῳ, ὅτι διὰ τῆς ὑποστατικῆς του ἐνώσεως ὁ Κύριος ἐδίδαξεν, ὅτι τὸ πραγματικὸν σῶμα τοῦ ἀνθρώπου δύναται νὰ ἀνυψωθῇ, νὰ θεωθῇ, συμμετέχον εἰς τὴν δόξαν Του. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους οἱ Πατέρες ἐπολέμησαν τὸν Δοκητισμὸν, τὸν Μονοφυσитισμόν, τὸν Νεστοριανισμόν, διότι ἀπετέλουν ἀκρωτηριασμούς ἐπικινδύνους εἰς μίαν ἀκεραίαν ὁμαλὴν ζωὴν τῶν πιστῶν.

Ἀσχέτως μὲ τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν πρὸς τὰ πατροπαράδοτα ἔθιμα καὶ τοὺς ἱεροὺς θεσμούς, τὸ μυστήριον τοῦ χριστιανικοῦ γάμου ἐρείδεται ἐπὶ ἄλλης βάσεως. Προσφέρει τὰς προϋποθέσεις, ὥστε ἐφεξῆς οἱ σύζυγοι νὰ ζήσουν καὶ νὰ καταρτισθοῦν κατὰ Χριστόν. Ἐδῶ εὐρίσκεται ἡ οὐσία αὐτοῦ, τὸ ὅποῖον μετὰ τοῦ ἀπ. Παύλου καλοῦμεν «μυστήριον μέγα».

Μία προπαρασκευὴ σχετικὴ ἐπιβάλλεται, ἀκριβῶς διότι πολλοὶ ὑπερενθουσιώδεις μελλόνυμφοι

2. Περί πνεύμ. Σωκράτους, 584 ἐξῆς.

ισχυρίζονται, ὅτι ὅλα ἔχουν καλῶς σταθμισθῇ καὶ προβλεφθῇ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ ἀγάπη των εἶναι ἰσχυρά. «Υπάρχει μεταξύ μας συνεννόησις καὶ ἡ ἀλληλοεκτίμησις», λέγουν. Ἔχουν διαφωτισθῇ ἐπὶ τῶν συζυγικῶν σχέσεων μὲ τὴν ἀνάγνωσιν καταλλήλων ἢ ἀκαταλλήλων σεξουαλικῶν ὁδηγιῶν. Ἔχουν λοιπὸν πείραν, ἡλικίαν καὶ τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια. Τὰ λοιπὰ εἶναι λεπτομέρειαι. Καὶ εἰς τὸ τέλος-τέλος εἶναι ἰδική των ὑπόθεσις, καὶ θὰ συμπληρωθῶν μὲ τὸν χρόνον! Αὐτὰ ἰσχυρίζονται. Εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς μας.

* *

Πρέπει εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ λεχθῇ εἰς αὐτοὺς, ὅτι χωρὶς νὰ ὑποτιμῶνται τὰ σχετικὰ ἐφόδια των, αἱ γνώσεις των ἀφοροῦν μᾶλλον τὸ πεδίου τῆς φυσικῆς ἀγάπης. Δὲν εἶναι βεβαίως εὐκαταφρόνητος ἡ μύησις των εἰς τὰ μυστήρια τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ πτερωτοῦ ἔρωτος. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον αὐτό. Διότι ἡ Ἀγάπη ἔχει καὶ ἄλλας διαστάσεις καὶ ἄλλας ἀξιώσεις οὐσιαστικώτερας. Ἀλλοίμονον, ἐὰν περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἐπιδερμίδα καὶ τὰς στιγμιαίας ἀπολαύσεις. Κάθε ἡλικία ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἑνα ἀσφαλῆ ὁδὸν. Ἀσυγκρίτως δὲ περισσότερον ἡ Νεότης. Εἶναι ἡ σοφὴ παρατήρησις τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου :

«Ἄγριον ἡ νεότης, πολλῶν δεομένη τῶν ἐπιστατούντων, διδασκάλων, παιδαγωγῶν, ἀκούων, τροφῶν... Καθάπερ τις ἵππος ἀδάμαστος, καθάπερ τι θηρίον ἀτίθασσον, τοιοῦτόν ἐστιν ἡ νεότης»³.

Ἔχει διαπιστωθῇ, ὅτι τὸ γενετήσιον ἔνστικτον εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἐξυπνᾷ ἐνωρίτερον παρ' ὅτι εἰς τὸ παρελθόν. Τὸ πρόωρον ἐγερτήριο τὸ σημαίνει ἡ ἐρωτικὴ φιλολογία, ὁ Τύπος, τὰ θεάματα, τὸ προκλητικὸν γυμνὸν καὶ ἡ χειραφέτησις τοῦ γυναικείου φύλου. Εἰς παλαιότερας ἐποχὰς ἡ σεξουαλικὴ διέγερσις καὶ ἀνησυχία καθυστέρουν. Ἐξ ἄλλου, αἱ σχέσεις των δύο φύλων ἦσαν ἀραιότεραι. Ὑπῆρχε κάποια συστολή, ὥρισμένη ἀπόστασις. Ἐνῶ λοιπὸν ἀπὸ τὸ ἑνα μέρος τὸ σεξουαλικὸν στοιχεῖον ἐρεθιζόμενον ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς ἀναπτύσσεται μὲ ρυθμὸν ἀσυνήθη, ἀπὸ τὸ ἄλλο παραμελεῖται ὁ ὅλος ἄνθρωπος. Ἡ πνευματικὴ του ἀγωγή περὶ αὐτοκυριαρχίας καὶ ἠθικῆς πειθαρχίας μένει ὀπίσω. Τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα πρέπει νὰ συμβαδίζουν καὶ ὅχι τὸ ἑνα νὰ προτρέχη τοῦ ἄλλου. Εἶναι ὀλέθριον τὸ ἑνα νὰ ὑπερσιτίζεται καὶ τὸ ἄλλο νὰ ὑποσιτίζεται.

Ἡ πλήρης ὥριμότης ἀπαιτεῖ ἐναρμόνισιν καὶ ἀλληλοσυμπλήρωσιν των δύο αὐτῶν κόσμων. Ἐπὶ πλεόν ἐπιβάλλει τὴν συνταύτισιν των δύο ἐνηρμονισμένων προσώπων εἰς ἑνα μὲ πλήρη ἀμοιβαίαν κατανόησιν των δικαιωμάτων καὶ των ὑποχρεώσεων τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸ ἄλλο.

3. Ὁμιλία 9 εἰς Α' Τιμοθ. Ρ.Γ. 62, 646.

Μία ἐσφαλμένη νοοτροπία καὶ μία νοσηρὰ φιλολογία ζητεῖ νὰ μᾶς πείσῃ σήμερον, ὅτι ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ἰσορροπία των συζύγων ἐξαρτᾶται ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀποκλειστικῶς ἀπὸ μίαν ἀνοικτὴν σεξουαλικὴν ἀγωγὴν, ἀπὸ τὴν ἐναρμόνισιν των σεξουαλικῶν σχέσεων δι' ἀμοιβαίας συγκαταθέσεως των ἐνδιαφερομένων. Καὶ οὐδὲν πλεόν. Αὕτῃ εἶναι ἡ αἵρεσις τῆς ἐποχῆς μας! Ἡ χειροτέρα καὶ πλεόν ἀπειλητικὴ αἵρεσις! Ἡ σεξουαλικὴ λειτουργία ἐν τούτοις δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ ἐξωτερικεύσεις τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου, τῆς ὅλης ἀνατροφῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἰδιαίτερος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν γενικωτέραν ἀρμονίαν των μὲ δεσμὸν δεσμευθέντων εἰς δύο προσωπικότητας.

* *

Εἰς τὴν πραγματικότητα, ἀπὸ κάθε γάμον προέρχεται μυστηριωδῶς μία γέννησις, ἕνας τοκετός : τὸ νέον ζεῦγος. Τοῦτο τὸ ζεῦγος, αὐτὸ τὸ «ἡμεῖς», καλεῖται, ὅπως καὶ κάθε ἄλλος ὀργανισμός, ν' αὐξηθῇ, νὰ βελτιωθῇ. Ὅπως κάθε ζῶν ὀργανισμός, οὕτω καὶ τὸ νέον ζεῦγος θὰ διέλθῃ σταδιακῶς τὰς ἀναποφεύκτους κρίσεις, θ' ἀντικρύσῃ θυέλλας καὶ καταιγίδας. Ἀλλ' ὅλαι αὗται αἱ κρίσεις οὐδὲν ἄλλο ἀποτελοῦν εἰμὴ σταθμοὺς ἀνόδου καὶ προοδευτικότητος. Συγκροτοῦν μίαν πορείαν μὲ στάδια ἀναπόφευκτα διὰ μίαν περισσότερον μεστωμένην ὥριμότητα. Αὐτὰ τὰ θεμελιώδη αἰτήματα τῆς ἀγάπης, τῆς στενῆς προσκολλήσεως των δύο εἰς ἑνα προβλέπονται ἤδη εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως :

«Καὶ καταλείψῃ ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ... καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν» (β', 24).

Χρειάζεται μία βαθύτερα ἀνάλυσις τοῦ σπουδαιότατου καὶ νευραλγικοῦ τούτου χωρίου, ὅπου ἀπὸ τῆς δημιουργίας ἤδη ἐμφαίνεται τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ νὰ χρησιμοποίησιν τὸν Γάμον ὡς τὸ μέσον τῆς τελειοποιήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τρία πράγματα διακρίνονται ἐξ αὐτοῦ :

α) Πρῶτον, πρόκειται περὶ «ἐγκαταλείψεως». Ὁ Θεὸς συνηγορεῖ ὑπὲρ ἑνὸς εἶδους ἐκριζώσεως ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ ἑνα οἰκογενειακὸν περιβάλλον, ἀφ' ἑτέρου δὲ περὶ ἐγκαταστάσεως εἰς νέον περιβάλλον, δημιουργημὰ ἰδικόν των, ὅπου θὰ ἱκανωθῶν νὰ συζήσουν εἰς ἑνα κλίμα πλήρους ἀνεξαρτησίας.

β) Πρόκειται ἀκόμη περὶ «προσκολλήσεως», περὶ προσφορᾶς ἀμοιβαίας, ὥστε δύο ὑπάρξεις καὶ ὄντα νὰ ζήσουν ἐφεξῆς εἰς μίαν ἀμοιβαίαν ἐξάρτησιν.

γ) Τέλος, πρόκειται περὶ νέας κοινῆς εὐθύνης. Νὰ δημιουργήσουν ἀμφότεροι «σάρκα μίαν», δηλ. ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον, μίαν ὑπαρξιν, μίαν κοινότητα θεμελιωμένην εἰς τὴν ἐνότητα καὶ εἰς τὴν πιστότητα ἀμφοτέρων.

Δὲν ἡμπορεῖ κατὰ ταῦτα ὁ γάμος, λόγω τῆς ὑψίστης σπουδαιότητός του, νὰ ἐκκινήσῃ μὲ ταπεινοὺς ὑπολογισμοὺς ἐνὸς ταπεινοῦ ἐρωτικοῦ ὀργασμοῦ καὶ προχειρότητας. Ἐπειδὴ ἀποτελεῖ τὸ σοβαρώτερον βῆμα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν μὲ συνεπείας ἀπροσμετρήτους, ἡ ἐπιτυχία ἢ ἀποτυχία του ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κατάλληλον καὶ ἔγκαιρον προετοιμασίαν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν ἀσκητισμόν, ἀλλ' οὔτε θὰ μυωπάσῃ εἰς τὰς τοσαύτας καὶ τοιαύτας φυσικὰς ἀξιώσεις τῆς συζυγίας, ἀκολουθοῦσα τὴν προτροπὴν τοῦ ἱ. Χρυσόστομου ἐν προκειμένῳ:

«Οὐ κωλύω γαμεῖν, οὐδὲ ἐμποδίζω τέρπεσθαι· ἀλλὰ μετὰ σωφροσύνης τοῦτο βούλομαι γίνεσθαι, οὐ μετὰ αἰσχύνῃς καὶ κατηγορίας καὶ μυρίων ἐγκλημάτων. Οὐ νομοθετῶ τὰ ὄρη καταλαμβάνειν καὶ τὰς ἐρημίας, ἀλλὰ χρηστὸν εἶναι καὶ ἐπιεικὴ καὶ σώφρονα, μέσῃν οἰκοῦντα τὴν Πόλιν»⁴.

Κακῶς εἰς τὸ παρελθὸν μερικαὶ προχειρογραμμένα Κατηχήσεις μας ὑπερετόνισαν καὶ ἔδωσαν ὡς ὀρισμὸν τοῦ Γάμου τὴν παιδοποιίαν. Ὡσὰν ἡ γυνὴ νὰ εἶναι μία γονιμοποιήσεως μηχανὴ καταδικασμένη νὰ γεννᾷ. Εἶναι, βεβαίως, καὶ ἡ διαιώνισις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἡ ἱκανοποίησις ταῦτοχρόνως τῶν ἀδιαβλήτων φυσικῶν ἀναγκῶν, τμήματα καὶ γνωρίσματα τῆς συζυγίας. Ὑπεράνω ὅλων ὁμως ὁ προορισμὸς τοῦ Γάμου εἶναι ἡ μεταξὺ δύο προσώπων καλλιέργεια τῆς ἀγάπης εἰς ὅλας τὰς διαστάσεις της. Τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀγάπης αὐτῆς εἶναι ἡ τεκνοποιία.

Ὁ γάμος ἐνώπιον τοῦ κόσμου καὶ τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας εἶναι βεβαίως κοινωνικὸν γεγονός, ἀνθρώπινος θεσμός. Ἐνώπιον ὅμως τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων δέον νὰ θεωρῆται καὶ εἶναι μία κοινότης ἐν ἀγάπῃ καὶ ψυχικῇ ἐνότητι. Ἐν ἐκ τῶν ἐπιδιωκομένων μέσων εἶναι καὶ ἡ τεκνοποιία ἢ τεκνογονία. Ἐδῶ οἱ γονεῖς ἀποδεικνύονται συνεργάται τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς δημιουργίας διὰ τῆς συνεχίσεως τῆς ζωῆς. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δικαίως ὁ Γάμος ἐχαρακτηρίσθη ὡς ὁ μικρόκοσμος τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου σφυρηλατεῖται ἡ ἀγάπη καὶ ἀλληλοοικοδομὴ καὶ προάγεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν ἐθεώρησε τὸν Γάμον ὡς ἀπλὴν συγκατάθεσιν τῶν νυμφευομένων, οὐδὲ ὡς ἐν κοινωνικὸν συμβόλαιον, ὅπως ἐν τῇ Δύσει. Παραμένει ἱερὸν Μυστήριον ἐκ τῶν Ἑπτά, μὲ πνευματολογικὴν βάσιν. Ὁ ἐνὼντων καὶ εὐλογῶν τὴν ἔννομον συζυγίαν καὶ βεβαιῶν τὴν τελεσθεῖσαν ἔνωσιν εἶναι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐξ οὗ καὶ ἀδιάρρηκτος ὁ δεσμός ἀποβαίνει, καὶ πᾶσα προσβολὴ εἰς τὴν συζυγικὴν πίστιν ἐπάγεται φοβεράς συνεπείας. Ὁ ἀπιστῶν προσβάλλει πρῶτον ἑαυτόν, ἐφ' ὅσον τὸ ἕτερον ἡμῖς κατέστη τμήμα ἀναπόσπαστον ἐνὸς

ἐνιάιου ὅλου. Δεύτερον, προσβάλλει τὸν Θεόν, τὸν αἴτιον καὶ τὸν τοῦ Γάμου Νομοθέτην.

★

Ἡ ἱερολογία τοῦ Γάμου, παρὰ τὴν ποικιλίαν λειτουργικῶν καὶ θεολογικῶν ἐκφράσεων, ὑπῆρξεν ὡς μυστηριακὸς δεσμός ὑποχρεωτικὸς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν προκειμένῳ ἐμφανίζεται ἕνα σημεῖον λεπτόν. Ἡ Χριστιανικὴ πίστις δὲν ἐπέβαλεν ὁμοιοτύπους ἀκολουθίας. Περιωρίσθη ἀρχικῶς εἰς ἀπλὴν δεσμευτικὴν ὑποχρέωσιν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ εὐλογία κατέστη ἀπαραίτητος καὶ ὡς κανονικὴ πρᾶξις, ρυθμίζουσα τὴν ἐσωτερικὴν πειθαρχίαν τῶν μελῶν τῆς Χριστιανικῆς Κοινότητος. Εἰς ἕνα σῶμα δὲν ἐννοεῖται ὁ καθὲς νὰ ἐνεργῇ κατὰ τὸ ἐκάστοτε δοκοῦν, ἀνευ ἐπισημοποίησης καὶ ποιμαντικοῦ ἐλέγχου. Δριμύτητα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὑπενθυμίζει τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν εἰς τὴν στηλιτευτικὴν περικοπὴν πρὸς Κορινθίους ἐξ ἀφορμῆς ἠθικῶν ἀταξιῶν. Οὐδεὶς, λέγει, ἔχει τὸ δικαίωμα ἐλευθέρων σχέσεων, ἀσυδοσίας καὶ ἀνεξελέγκτου χρήσεως τοῦ σώματος, τῶν φυσικῶν ἀπολαύσεων (Α' Κορ. 6,15). Ἐδῶ ἔχομεν τὸν καταστατικὸν χάρτην τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τῶν περιορισμῶν αὐτῆς.

Ἐδῶ ἀκόμη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπηχεῖ ὅλον τὸ Πνεῦμα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Δηλαδή, ὅτι ἅπαξ ὁ ἔθνικὸς ἔγινε μέλος τῆς Ἐκκλησίας, συσσωματωθεὶς διὰ τοῦ Βαπτίσματος μὲ τὸν Χριστόν, οὗτος προώριστα καὶ νὰ συναναστηθῇ λόγω ἀκριβῶς τῆς ἐνσωματώσεως αὐτῆς. Πᾶσα ἐπομένως πρᾶξις θίγουσα τὴν νέαν αὐτὴν σχέσιν, ἰδιαιτέρως δὲ ἐν τῇ συζυγικῇ ζωῇ, ἔχει ἐπιπτώσεις καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος.

Ἀκριβῶς διὰ νὰ διασφαλίσῃ ἡ Ἐκκλησία τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῶν μελῶν, της καὶ κηδομένη τοῦ αἰωνίου συμφέροντος αὐτῶν προσπαθεῖ διὰ τῶν μυστηριακῶν πράξεων νὰ διατηρήσῃ τὴν καθαρότητα τῶν εἰς ὅλας τὰς ἐν τῷ βίῳ ἐκδηλώσεις. Ἡ μυστηριακὴ εὐλογία ὑποβοηθεῖ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα νὰ γίνουν πράγματι ἐν, νὰ καταλήξουν εἰς σάρκα μίαν, χωρὶς νὰ προσβληθῇ ὁ Χριστὸς καὶ χωρὶς νὰ κινδυνεύσῃ ἡ σωτηρία τῶν.

Περὶ τὸ 110 μ.Χ. Ἰγνάντιος ὁ Ἀντιοχείας γράφων εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Σμύρνης Πολύκαρπον⁵ συνιστᾷ ὅπως εἴτε οἱ μέλλοντες νὰ παρθενεύσουν συνειννοθεοῦν προηγουμένως μὲ τὸν ἐπίσκοπόν των, εἴτε οἱ μέλλοντες νὰ νυμφευθοῦν «μηδὲν ἀνευ τῆς γνώμης του γινέσθω».

«Εἴ τις δύναται ἐν ἀγνείᾳ μένειν, εἰς τιμὴν τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου, ἐν ἀκαυχῆσίᾳ μενέτω» ἔαν καυχῆσεται, ἀπώλετο. Καὶ ἔαν γνωσθῇ πλὴν τοῦ ἐπισκόπου, ἔφθαρται. Πρέπει δὲ τοῖς γαμοῦσι καὶ ταῖς γαμούσαις, μετὰ γνώμης

4. Ὁμιλ. 7 εἰς Ματθαῖον ζ', 9.

5. κεφ. 5.

τοῦ ἐπίσκοπου τὴν ἔνωσιν ποιῆσθαι, ἵνα ὁ γάμος ᾗ κατὰ Κύριον καὶ μὴ μετ' ἐπιθυμίαν. Πάντα εἰς τιμὴν Θεοῦ γινέσθω».

Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία, πλήρῃ ἐπίγνωσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἔχουσα, δὲν ἄφηνε τὰ μέλη τῆς ν' αὐταπατῶνται καὶ νὰ βαυκαλίζονται μετ' ιδέας αὐτονόμου ἠθικῆς. Οὐδεὶς εἶναι αὐτάρκης. Ἡ φύσις μας εἶναι τοιαύτη, ὥστε παρ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν τῶν νεαρῶν μελλονύμφων καὶ τὰς ἀγνάς προθέσεις των, ἔχουν ἀνάγκη ὅχι μόνον εἰς τὰ πρῶτα βήματά των ἀλλὰ συνεχῶς, τῆς ποιμαντικῆς ἐπιβλέψεως καὶ καθοδηγήσεως. Ἡ διαρκὴς ἐπαφή μετὰ τὰς μυστηριακὰς πηγὰς δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἐχέγγυον αὐθεντικότητός τινος ὡς γνησίου μέλους τῆς χριστιανικῆς κοινότητος, ἀλλὰ συγχρόνως προσφέρει τὰς ἠθικὰς δυνάμεις καταστολῆς ἐγκαίρου πάσης τυχόν ἐκτροπῆς καὶ ἀταξίας εἰς τὸν συζυγικὸν βίον. Οἱ Πατέρες ἰδιαίτερως φρονοῦν, ὅτι ἡ τελειότης ἐν τῷ Γάμῳ εἶναι κατορθωτή. Προϋποθέτει ὁμως σκληροὺς ἀγῶνας, μόχθους καθημερινούς, συνεχῆ ἐπαγρύπνησιν, ἡρωικὴν προσπάθειαν. Κατὰ τὸν μ. Βασίλειον «δυσάγωγον πρὸς ἀρετὴν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων»⁶.

Ὑπενθυμίζουν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀπλῆς συμβιώσεως ἐν τῷ Γάμῳ, ἀλλὰ περὶ συνεχοῦς ἀλληλοκαταρτισμοῦ. Ἐὰν ὁ εἰς ἀνήκη εἰς τὸν ἄλλον, εἶναι ἀνάγκη καὶ ὁ εἰς νὰ ἐνδιαφέρεται συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως διὰ τὴν ἠθικὴν προκοπὴν τοῦ ἄλλου. Ὁ Γάμος δὲν εἶναι στατικὴ κατάστασις. Ἡ μόρφωσις καὶ ἄνοδος ἀποτελοῦν βιώματα ἀμφοτέρων κατὰ Γρηγόριον Νύσσης (335 - 394) :

«Νυνὶ τὸ κάλλιστον τῆς τροπῆς ἔργον ἢ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐξήσις, πάντοτε τῆς πρὸς τὸ κρεῖττον ἀλλοιώσεως, ἐπὶ τὸ θεϊότερον μεταποιούσης τὸ καλῶς ἀλλοιούμενον...»⁷.

Ἡ Ἐκκλησία, ταχθεῖσα νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς ἀνακουφίσεως καὶ τῆς βαθμιαίας λυτρώσεως τοῦ κόσμου, δὲν δύνανται ν' ἀγνοήσῃ τὸν κόσμον τοῦτον παρ' ὅλα τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς ἀτελείας του. Κατὰ τὸ μέτρον τῆς στοργῆς τῆς πρὸς τὸν κόσμον κρίνεται καὶ ὁ βαθμὸς τῆς προσγειώσεώς της. Ἐφαρμόζεται εἰς αὐτὴν τὸ περίφημον γνωμικὸν τοῦ ἀρχαίου Λατίνου ποιητοῦ Τερεντίου : «ἄνθρωπος εἶμαι, οὐδὲν τὸ ἀνθρώπινον μοῦ εἶναι ξένον», «Homo sum : nihil a me alienum puto» (Heut. I 1,25).

Διὰ τοῦτο καὶ συνέταξε μετὰ τὸν χρόνον συστηματικὰς ἀκολουθίας καὶ κανόνας πειθαρχικὰς ἀκολουθώντας πιστῶς τοὺς προειδοποιητικούς κανόνας τοῦ Κυρίου περὶ τῆς συζυγικῆς πίστεως καὶ ἀπιστίας. Τὰ πάντα συναντῶνται ἐν Χριστῷ. Αὐτὸς εἶναι τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἀδύνατον ἐπομένως νὰ διαφύγῃ καὶ ὁ γαμικὸς δεσμός ἀπὸ τὴν ἐξάρτησιν

καὶ ἀναφορὰν του εἰς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ Τελειωτὴν τῆς ζωῆς.

Τόσον μάλιστα στενὴ εἶναι ἡσχέσις τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὰ μέλη Του, ὥστε ὁ αἰώνιος σύνδεσμός Του μετὰ τὰ μέλη Του ἐννοιοῦν νὰ παρομοιάζεται εἰς τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως μετὰ γάμον τοῦ Ἀρνίου καὶ τῶν δικαίων. Κάθε γάμος δεόν κατὰ ταῦτα νὰ εἶναι ἀντίτυπον, εἰκὼν καὶ παράδειγμα τοῦ ἀναποσπάστου καὶ ἀδιαλύτου δεσμοῦ μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἰδικῶν Του.

Μὲ ἄλλας λέξεις, ἐνῷ εἰς τὸν Γάμον ὁ εἰς συνδέεται μετὰ τὸν ἄλλον, συγχρόνως ἀμφοτέροι συνδέονται, προσφερόμενοι ὁμοῦ, μετὰ τὸν Θεόν. Πρὸς Αὐτὸν ὁμολογοῦν, ὅτι θὰ ἀναδειχθοῦν συνεργοὶ καὶ συνδημιουργοὶ Του. Ὅσοι νυμφεύονται μετὰ τὴν ἀπωτέραν σκέψιν νὰ προσφέρουν τὴν σάρκα των ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ ἕτερον ἡμισυ καὶ ν' ἀποφύγουν τὴν χρησιμοποίησιν του εἰς τὸ ἔργον τῆς δημιουργίας, τότε ἀναιροῦν καὶ ἀποδεικνύονται ἀσυνεπεῖς εἰς τὰ βασικὰ στοιχεῖα τοῦ Μυστηρίου. Καταπατοῦνται οἱ συναφθέντες δεσμοὶ μετὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Του, τὸ μέγα αὐτὸ κατόρθωμα τοῦ Χριστιανικοῦ γάμου, ὅπως τὸ βλέπει ὁ ἀποστ. Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴν του (κεφ. 5, 22-23).

★

Παράδειγμα ἐξαίρετον ἐκλαϊκευμένης κατηχήσεως τῶν μελλονύμφων διὰ τὴν καλλιτέραν κατανοήσιν τῶν συμβολισμῶν κατὰ τὴν ἱεροτελεστείαν τοῦ Γάμου μᾶς προσφέρει Μητροφάνης ὁ Κριτόπουλος, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Κατ'ὀρθωσεν μετὰ τὸν τρόπον ἐπαγωγὸν νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν βαθυτέραν σημασίαν τοῦ δακτυλοθεσίου, τῆς ἐνώσεως τῶν χειρῶν, τὴν τοποθέτησιν τῶν στεφάνων, τὴν μετάδοσιν τοῦ οἴνου ἐκ τοῦ κοινοῦ ποτηρίου εἰς ἀμφοτέρους. «Ἄνευ μιᾶς ἀποκρυπτογραφίσεως τῶν τύπων αὐτῶν, θὰ κινδυνεύσωσιν νὰ μείνουν μόνον τύποι, χωρὶς νὰ κινητοποιοῦν τὴν θέλησιν καὶ νὰ γίνουν βίωμα. Ἀς ἀκούσωμεν τὰ σχόλια ἐν προκειμένῳ :

«Ἐκαστον δὲ τούτων δοκεῖ μὴ εἰκὴ καὶ ὡς ἔτυχε γίνεσθαι, ἀλλὰ μετὰ τινος συμβολικῆς σημασίας. Ἡ μὲν γὰρ τῶν δακτυλίων περίθεσις δηλοῖ ἑκάτερον ἐκατέρῳ ἑαυτὸν ἐγχειρίζειν, καὶ μηδέτερον τοῦ λοιποῦ ἐξουσιάζειν ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἕτερον ἐτέρου κατὰ τὴν ἀποστολικὴν φωνήν, φάσκουσιν «Ὁ ἀνὴρ οὐκ ἐξουσιάζει τοῦ ἰδίου σώματος, ἀλλ' ἡ γυνή, ὁμοίως καὶ ἡ γυνή οὐκ ἐξουσιάζει τοῦ ἰδίου σώματος, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ». Ἡ δὲ τῶν χειρῶν συναρμογὴ τὴν ἀδιάσπαστον τοῦτον καὶ διηνεκὴ ἔνωσιν σημαίνει. Ἡ δὲ τῶν στεφάνων ἀνάδοσις, βραβεῖον ὥσπερ τῆς Ἐκκλησίας τούτοις βραβεύουσης ὅτι καταπτύσαντες τὴν κλεψιγαμίαν, ἤγουν τὴν πορνείαν καὶ τὰς μετὰ πολλῶν συνουσίας, τὰς ἀλόγοις ζώοις μᾶλλον προσηκούσας ἢ λογικοῖς ἀνθρώποις, ἠὲ δό-

6. Ὁμιλ. εἰς Α' Ψαλμ. P.G. 29, 212.

7. Περὶ Χριστ. Τελειότητος 371. P.G. 5. 46, 28

κησαν εἰς μιᾷ συναφθῆναι κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ οἶνος τὴν εὐφροσύνην σημαίνει ἣν ἡ Ἐκκλησία τούτοις Θεόθεν ἐπεύχεται. Παραλαμβάνεται γὰρ ὁ οἶνος. Πολλὰ τοῦ τῆς Γραφῆς ἐπ' εὐφροσύνη συμβολικός: «καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου».

Ὁ ἴδιος Μητροφάνης ὁ Κριτόπουλος εἰσέρχεται εἰς ἄλλας πτυχὰς τοῦ ἱεροῦ Μυστηρίου. Ὑπογραμμίζει τὸ ἀδιάλυτον τοῦ γάμου.

Καθορίζει τὴν θέσιν τοῦ παρανύμφου ἢ νυμφαγωγοῦ καὶ ἐπιγραμματικώτατα πλέκει τὸν ὕμνον τῆς ἰσχύος τοῦ συνδέσμου τῆς ἀγάπης, πηγάζοντος ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς δύο ἐνδιαφερομένους, ἀλλ' ἀπὸ μίαν μυστικὴν καὶ ἱερὰν φλόγα τοῦ Θεοῦ. Πράγματι, ὁ Θεὸς ἦναφε πρῶτος τὴν φλόγα τῆς τοιαύτης ἀγάπης. Εἰς αὐτὴν προσθέτουν καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι τὴν προσωπικὴν τους. Ἀκριβῶς διότι πρόκειται περὶ μιᾶς ἀγάπης ὑπερβαίνουσας τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὸ προσωπικὸν συμφέρον ἑατέρου, καὶ ἐπειδὴ ὁ καθεὶς προτιμᾷ τὸν εἰδικὸν του θάνατον παρὰ τὸν τοῦ συντρόφου, εὐρισκόμεθα ἐνώπιον μυστηρίου. Ὑπερβαίνει τοὺς ἀπλοῦς βιολογικοὺς νόμους τῆς ἀνθρωπίνης αὐτοσυντηρήσεως. Ἰδοὺ τὸ κείμενον:

«Μένουσι δὲ τοῦ λοιποῦ ἀδιάσπαστοι ἀλλήλων, καὶ κατ' οὐδένᾳ τρόπον δύνανται χωρισθῆναι, εἰ μὴ ἐπὶ λόγῳ πορνείας, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

Πάρεστι δὲ καὶ ὁ νυμφαγωγὸς ἐκεῖ που πλησίον, ἀπτόμενος τῶν στεφάνων ἐπικειμένων ταῖς κορυφαῖς τῶν νεονύμφων, ὃν νυμφαγωγὸν ἀνάδοχον ποιοῦσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τοῦ πρωτοτόκου τέκνου, ἡγουν ἐκεῖνος ἀναδέχεται αὐτὸ ἐκ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος. Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ νυμφευθησόμενοι παρ' ἡμῖν οὐδέποτε βλέπουσιν ἀλλήλους πρὸ τοῦ γάμου. Συγκροτεῖται δὲ σύμφωνα τῆς μνηστείας διὰ τε τῶν γονέων καὶ τοῦ παρανύμφου, εἴτ' οὖν νυμφαγωγοῦ. Καὶ μέντοι τηλικούτος σύνδεσμος ἀγάπης θεόθεν αὐτοῖς ἐντίθεται, ὡς θάττον ἂν τις ἔλοιτο τὸν ἑαυτοῦ θάνατον ἢ τὸν τοῦ ἐτέρου»⁸.

★

Κατὰ ταῦτα, μὲ κάθε θυσία πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ ὁ κίνδυνος νὰ καταντήσῃ ὁ Κληρικὸς εἰς ἀπλοῦν ἐκτελεστήν τῶν Μυστηρίων. Ἡ συμφορὰ εἶναι μεγίστη καὶ διὰ τοὺς νυμφευομένους καὶ διὰ τὸν εὐλογούντα. Εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ τελευταίου ζωηρὰ πρέπει νὰ παραμένῃ ἡ σχέσις τῆς ποιμαντικῆς του εὐθύνης πρὸς τὴν δι' αὐτοῦ παροχὴν παντὸς Μυστηρίου. Τοῦτο τὸν συνδέει μὲ τὸν ἀνθρώπον. Παραμέλησις τῆς προγαμιαίας Κατηχήσεως ἀφῆκε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἱεροτελεστία γίνεται μηχανικῶς καὶ τυπικῶς. Τὰ θλιβερά ἀποτελέσματα ἐπισημαίνει

Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης εἰς μίαν ἐπιστολὴν του, διαπιστώνων τὴν ἑλλειψιν ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸν Κλῆρον:

«Οἱ πιστοὶ κατὰ πρόσωπον αἰδοῦνται, λάθρα κακίζουσι. Καὶ οἱ μὲν φεύγουσιν, οἱ δέ... διασύρουσιν... Κἂν σωφρονίσαι τινὰ ἐπιχειρήσωσιν, ὀνειδίζονται ὡς ἐπὶ τοῖς ἀλόντες πολλάκις, ἐφ' οἷς ἐκείνους σωφρονίσαι τετολμήκασιν. Διόπερ πρῶτην μὲν ὁ ἱερεὺς τῷ λαῷ φοβερός, νῦν δὲ ὁ λαὸς τῷ ἱερεῖ».

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἱκανοποιῇ τὸ γεγονός, ὅτι παρ' ἡμῖν ἀκόμη ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰς παραδόσεις τῶν γονέων μας οἱ περισσότεροι συνεχίζουν νὰ νυμφεύωνται ἐκκλησιαστικῶς. Ἀνήσυχᾳ συμπτώματα ἀποκαλύπτουν, ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο οὔτε μελλοντικὴν πάντοτε ἀσφάλειαν ἐγγυᾶται, οὔτε δὲ καὶ προέρχεται πάντοτε ἐκ πεποιθήσεως συνειδητοποιημένης. Ἰδοὺ μερικοὶ λόγοι διὰ τοῦτο:

Δὲν εἰσῆχθη παρ' ἡμῖν διὰ διαφόρους λόγους ὁ Πολιτικὸς Γάμος. Ἡ πολιτεία ἐξακολουθεῖ ν' ἀναγνωρίζῃ ὡς ἔγκυρον μόνον τὸν ἱερολογούμενον θρησκευτικῶς. Τοῦτο «ἀναγκάζει» πλείστους νὰ ζητοῦν τὴν εὐχὴν τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἀπλοῦστατα τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἰσχύουσα Νομοθεσία καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν δύνανται πολλοὶ νὰ ἀποφύγουν τὸν θρησκευτικὸν γάμον, «ἀναγκαστικῶς» καὶ οὐχὶ ἐκ βαθείας πεποιθήσεως καταφεύγουν ὅλοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Θὰ ἦτο ἐπομένως πολὺ ὠφέλιμον, ἐὰν εἰς τὸν προπαρασκευαστικὸν διάλογον ὁ ἱερεὺς ἐφίστα τὴν προσοχὴν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου μὲ τὰς ἐξῆς περιπτου ἐρωτήσεις:

Διατὶ ἐπιθυμεῖτε τὸν ἐκκλησιαστικὸν γάμον;

Ἡ ληξιαρχικὴ πρᾶξις ἐνώπιον τῆς Πολιτικῆς Ἀρχῆς δὲν σᾶς ἀρκεῖ;

Μήπως τὸ βαθύτερον κίνητρον τοῦ γεγονότος τούτου εἶναι μόνον ἡ παράδοσις καὶ τὸ ἔθιμον;

Μήπως ἡ στέψις ἐν Ἐκκλησίᾳ γίνεται διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς γονεῖς καὶ τὰ πεθερικά;

Μήπως διὰ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὴν κοινὴν γνώμην καὶ κριτικὴν τῶν 100 προσκεκλημένων μας;

Εἰς ταῦτα πρέπει νὰ καυτηριάζεται καὶ ἡ προϊξ, ἡ μεγάλη αὐτὴ μᾶστιξ τῆς ἐποχῆς μας, ὡς τὸ μόνον κίνητρον. Διότι εἰς τὰς ἡμέρας μας ἡ προικοθηρία γίνεται πρόξενος τόσων κακῶν. Καταδικάζει τόσας σεμνὰς νέας εἰς γεροντοκορισμόν, διότι δὲν ἔχουν νὰ δώσουν.

Ὁ ἱ. Χρυσόστομος θρηνολογεῖ τὴν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του κατάπτωσιν, ὅποτε οἱ νέοι δὲν ἐνδιέφεροντο τόσον πολὺ διὰ τὸ ἥθος τῆς νέας, ἀλλὰ «καθὰ περ τι πρίασθαι μέλλων, ἢ συνάλλαγμά τι κοινὸν ἐπιτελεῖν»⁹.

8. Ὁμολογία Ὁρθοδ. Πίστεως, κεφ. 12.

9. P.G. 58, 678.

Ἐπὶ πλέον, διὰ λόγους οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτεθοῦν ἐνταῦθα, τὸ γυναικεῖον φύλον παρ' ἡμῖν δὲν κατέλαβε ἀκόμη τὴν πρέπουσαν θέσιν του τόσον ἐντὸς τοῦ συζυγικοῦ κόσμου, ὅσον καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν μας εὐρύτερον. Ἀνάγκη ἐπείγουσα ὅπως ἐκδιπλωθοῦν αἱ μύρια ἱκανότητες, τὰ ἀνεκμετάλλευτα κοιτάσματα προσόντων καὶ δωρεῶν. Δὲν εἶναι καὶ ὅς μὴ θεωρῆται νεωτερικὸς ὁ φεμινισμός. Τὸν διεκήρυξαν εἰς χρόνους ἀρχαιοτέρους μὲ τόλμην καὶ παρρησίαν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Καίτοι αἱ τότε ἀντιλήψεις ἦσαν πολὺ περιορισμέναι καὶ ἡ κειμένη πολιτικὴ νομοθεσία ἐλλιπὴς καὶ ὑποβιβαστικὴ τῆς γυναικείας ἀξιοπρεπείας, οἱ Πατέρες γίνονται κήρυκες ἑνὸς χριστιανικοῦ φεμινισμοῦ. Θέλουν ὅμως ἐν τῷ Γάμῳ ἢ σύντροφος νὰ προσφέρῃ ὅ,τι τῆς ἀνήκει καὶ τῆς ὠρίσθη ἄνωθεν. Διόλου δὲν εἶναι μειονεκτικὴ ἡ θέσις τῆς.

Περιοριζόμεθα ἐνταῦθα νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα ὁ μ. Βασίλειος γράφει διὰ τὴν ἰσότητά τῶν δύο φύλων :

«Μία ἀρετὴ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἐπειδὴ καὶ ἡ κτίσις ἀμφοτέροις ὁμότιμος, ὥστε καὶ ὁ μισθὸς ὁ αὐτὸς ἀμφοτέροις».

Τὴν αὐτὴν ἰσότητα διακηρύττει καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης⁶.

«Ὁμότιμοι αἱ φύσεις, ἴσαι αἱ ἀρεταί. Ἀθλα ἴσα, ἡ καταδίκη ὁμοία»⁷.

★

Ἐλευθέρᾳ συζήτησιν ἀνευ σεμνοτυφίας διὰ τὰς φυσικὰς ἀνάγκας τοῦ σώματος ἐπιβάλλεται. Εἰς τοιοῦτος διάλογος πολλὰ κακὰ θὰ προλάβῃ. Θὰ κερδίσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν μελλονύμφων. Παλαιότερον ἐθεωρεῖτο τὸ σεξουαλικὸν θέμα ταμποῦ. Κεκαλυμμένοι καὶ ὀρίστοι μόνον ὑπαινιγμοί. Τὸ ἐπὶ πλέον ἐθεωρεῖτο ἔνοχος περιέργεια, θρασύτης. Ἀπηγορευμένοι αἱ ἐρωτήσεις ὑπὸ τῶν νεωτέρων πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους.

Ἐνέχει τι τὸ νοσηρὸν ὅλη αὐτὴ ἡ ἀπόκρυψις. Ὁφείλεται καὶ εἰς μίαν κατακριτέαν ἔμμεσον Μανιχαϊκὴν ἀντίληψιν, ὅτι τὸ σῶμα εἶναι ἡ πηγὴ καθε κακίας. Ἴσως καὶ ἀπομεινάριον τῶν Πλατωνικῶν, ὅτι τὸ σῶμα εἶναι δεσμοτῆριον τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ Ἐπικτήτου, θεωροῦντος τὸ σῶμα «πάντων ἀηδέστατον καὶ ρυπαρώτατον κέλφος, καὶ δύστηνον σωμάτιον» (Ἀπόσπασμ. 23 Διατριβ. 1,23).

Εἶναι περίεργον ὅτι τὸν σπόρον τῆς περιφρονήσεως τοῦ σώματος καὶ τὴν ἐχθρικὴν πρὸς αὐτὸ στάσιν συναντῶμεν συχνὰ εἰς τοὺς Συρίους καὶ Αἰγυπτίους ἀσκητὰς καὶ συγγραφεῖς. Ἐνίοτε φθάνουν μέχρις ἀγρίων βασανιστηρίων καὶ τιμωριῶν τοῦ σαρκίου. Οἱ σπηλιτὰ καὶ οἱ ὅμοιοι πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Παλαιστίνην καὶ Αἴγυπτον ἐνεφανίσθησαν. Ὁ βασανισμὸς τοῦ σώματος εἶναι χαρακτηριστικὸν τῶν ἀσκητῶν τῆς Συρίας. Ἐντεῦθεν ἐπηρέασαν κά-

πως καὶ τὸ Βυζάντιον. Ἴσως νὰ ὀφείλεται καὶ εἰς τὰς χριστολογικὰς τῶν πεποιθήσεις, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις τοῦ Χριστοῦ ἔπαθε ὑπερβαλλόντως καὶ παρέμεινεν ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν θεότητα. Μὴ παραδεχθέντες τὴν διδασκαλίαν τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν Χαλκηδόνι, 453, ὅτι αἱ δύο φύσεις καὶ θελήσεις τοῦ Χριστοῦ ἠνώθησαν ἀσυγχύτως καὶ ἀτρέπτως καὶ περιορισθέντες εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ Διοσκοῦρου, δὲν κατάρθωσαν νὰ συμβιβάσουν τὴν συμβίωσιν σώματος - χάριτος. Ὅπου δὲ ἐπεκράτησε ὁ Νεστοριανισμὸς ἐκεῖ τότε καὶ ἡ πρὸς τὸ σῶμα περιφρόνησις φθάνει εἰς βαθμὸν ἀγριότητος.

Ἀνάγκη νὰ ἐπανατοπισθῇ ἡ ὀρθὴ διδασκαλία τῶν Πατέρων, ὅτι τὸ σῶμα εἶναι ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ προὐρίσται νὰ μετάρχη εἰς τὴν ἀφθαρσίαν καὶ τὴν αἰωνίαν δόξαν ὡς διὰ μακρῶν διδάσκουν τὰ σχετικὰ ἔργα Γρηγορίου τοῦ Νύσσης. Οὐδεμία συζήτησις χωρεῖ, ὅτι ἰσχυρὰ εἶναι ἡ ἔλξις τῆς σαρκὸς. Τὸν πόλεμόν της τὸν αἰσθανόμεθα κάθε στιγμήν. Ὅ,τι ζητεῖται εἶναι νὰ εὐρεθῇ τὸ λογικὸν ἰσοζύγιον, ἀκριβῶς ὅπως τὸ διετύπωσεν Γρηγόριος ὁ Θεολόγος :

«Εἰ ὁ χοῦς ἐπισύρει τι τῆς κακίας, τὸ γεῶδες σκῆνος βρίθει τὸν νοῦν ἄνω φερόμενον, ἢ ἄνω φέρεσθαι δεδημιουργημένον, ἀλλ' ἡ εἰκὼν ἀνακαθαιρέτω τὴν ἰλύν, καὶ ἄνω τιθῆτω τὴν ὁμόζυγον σάρκα, τοῖς τοῦ λόγου πτεροῖς κουφίζουσα...»⁸.

Ἡ ἀνάγκη ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἰς τὸ σωματικὸν καὶ γήινον στοιχεῖον τοῦ ἀνθρώπου σχετίζεται μὲ τὴν χριστιανικὴν ἀνθρωπολογίαν. Τόσον ἡ Ἀ. Γραφή ὅσον καὶ οἱ Πατέρες τονίζουν εὐκαίρως ἀκαίρως, ὅτι οὔτε τὸ σῶμα οὔτε ἄλλο τι στοιχεῖον τῆς ἐπιγείου ζωῆς μας εἶναι κατ' οὐσίαν κακὸν καὶ ἐφάρμακτον. Ὡς αἰτίαν τῆς ὑπάρξεώς του ἔχει αὐτὸν τὸν Θεόν, τὸν δημιουργήσαντα τὰ πάντα ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ εὐρόντα ὅλα «καλὰ λίαν». Οὕτως ὁ μ. Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς διδάσκει :

«Πάντα καλὰ καὶ καθαρὰ τὰ τοῦ Θεοῦ ποιήματα. Οὐδὲν γὰρ ἄχρηστον ἢ ἀκάθαρτον ὁ τοῦ Θεοῦ πεποίηκε Λόγος»⁹.

Γρηγόριος ὁ Νύσσης εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν βιολογικὴν λειτουργίαν τοῦ ἀνθρώπου βλέπει τὴν ἁρμονίαν καὶ σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη ἀπαθὴς τὴν φύσιν «τοῦ γὰρ ἀπαθοῦς μίμημα ἦν»¹⁰. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς σαφῶς ἀναφέρει τὰ ἐξῆς ἀξιοπρόσεκτα :

«Πάντα φυσικὰ στοιχεῖα ἀνέγκλητὰ εἰσιν, ὡς παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ πεποιημένα, ἵνα δι' αὐτῶν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς περιπατήσωμεν»¹¹.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Καλαβρίας ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

8. Λόγος εἰς πατέρα σιωπῶντα διὰ τὴν πληγὴν τῆς χαλάζης.

9. Ἐπιστ. πρὸς Ἀμούν Ρ.Γ. 26, 1169.

10. Κατηχητικὸς Λόγος 5' Ρ.Γ. 45, 29.

11. Πρὸς Ξένην Ρ.Γ. 150, 1069. πρβλ. καὶ μ. Βασιλείου Ὁμιλία «ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός» ε' Ρ.Γ. 31,337-340.

6. Ὁμιλ. εἰς Ψαλμ. Α' Ρ.Γ. 29, 216.

7. Ρ.Γ. 32, 161.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 179 *

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 976/1945 «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον.

1. Εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Α.Ν. 976)46 «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» προστίθενται δεύτερον καὶ τρίτον ἐδάφια, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως :

Τὰ καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δύνανται ὡσαύτως νὰ ἀνατίθενται εἰς εἰδικῶς ἀποσπώμενον Καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν ἢ Θεσσαλονίκης ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἐνὸς ἔτους. Ὁ οὕτως ἀποσπώμενος κλπ. λαμβάνει ἐκ μὲν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦτου τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχὰς καὶ ἐπιδόματα, ἅτινα δικαιούται ὡς ἀσκῶν τὸ διδακτικὸν καὶ ἐξεταστικὸν ἔργον Καθηγητῆς, ἐκ δὲ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρόσθετον ἐπιμίσθιον ἴσον πρὸς τὸ ἐν τρίτον τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδομάτων, δι' ἑξοδα παραστάσεως καὶ κινήσεως.

Ἡ ἀπόσπασις ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων μετὰ πρότασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐγκρινομένην ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δύνανται δέ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἔτος.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1967

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤ. ΚΟΛΛΙΑΣ ΓΡΗΓ. ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ
ΤΑ ΜΕΛΗ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1967

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΔΕΩΝ. ΡΟΖΑΚΗΣ

* Ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τεῦχος Α', ἀρ. φύλλου 190 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1967.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 192 *

Περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας Ἀνωτάτης Σχολῆς Ὁρθόδοξων Σπουδῶν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

1. Ἰδρύεται ἐν Ἀθήναις Ἀνωτάτη Σχολὴ Ὁρθόδοξων Σπουδῶν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκαδημία», ἥτις, ἀποτελοῦσα Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, θέλει λειτουργῆσαι ἀπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1967 - 68.

2. Ἡ φοίτησις ἐν τῇ Σχολῇ ὀρίζεται τετραετής, τὸ χορηγούμενον δὲ ὑπ' αὐτῆς πτυχίον παρέχει δικαίωμα προσελεύσεως εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης τῶν εὐδοκίμως ἀποφοιτῶντων, ἐφ' ὅσον οὗτοι συνεμορφώθησαν πρὸς τὰς ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ παρόντος ὑποχρεώσεις.

Ἄρθρον 2.

1. Σκοπὸς τῆς ἰδρυομένης Σχολῆς εἶναι ἡ συμβολὴ εἰς τὴν δημιουργίαν ὀρθοδόξου κλήρου ὑψηλῆς χριστιανικῆς καὶ πνευματικῆς παιδείας.

2. Εἰς τὴν ὡς ἄνω Σχολὴν ἐγγράφονται, μετ' εὐδόκιμον εἰσιτήριον ἐξέτασιν, οἱ κεκτημένοι ἀπολυτήριον Σχολῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἔχοντες ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 27 ἐτῶν συμπληρωμένων. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς ἡμέρα γεννήσεως τῶν μετεχόντων τῆς εἰσιτηρίου ἐξετάσεως ὑποψηφίων, θεωρεῖται ἡ 31η Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους καθ' ὃ οὗτοι ἐγεννήθησαν.

Ἄρθρον 3.

1. Ἡ Σχολὴ ὑπάγεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, διοικεῖται δὲ ὑπὸ δμελοῦς Συμβουλίου, ὅπερ ἀποφασίζει κυριαρχικῶς ἐπὶ παντὸς θέματος ἀναγομένου εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν ὀρίζεται ἄλλως ὑπὸ τοῦ παρόντος.

2. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται :

α) Ἐκ τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰσοβίου Προέδρου αὐτοῦ, β) ἐκ τοῦ ἐκάστοτε

* Ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τεῦχος Α', ἀρ. φύλλου 202 τῆς 18 Νοεμβρίου 1967.

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, γ) ἐκ τοῦ ἀρμοδίου ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως ἱεράρχου, ὀριζομένου ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δ) ἐξ ἐνὸς διατελοῦντος ἢ διατελέσαντος καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν ἢ Θεσσαλονίκης, ε) ἐξ ἐνὸς διατελοῦντος ἢ διατελέσαντος Συμβούλου Ἐπικρατείας, στ) ἐξ ἐνὸς διατελοῦντος ἢ διατελέσαντος καθηγητοῦ φιλοσοφικῶν μαθημάτων παρὰ Πανεπιστημίου ἢ Ἀνωτάτῃ Σχολῇ ἢ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου καὶ ζ) ἐκ δύο ἐπιστημόνων ἐχόντων ἀξιόλογον συγγραφικὴν ἐργασίαν ἢ ἐπιστημονικὴν καθ' ὅλου δρᾶσιν.

3. Τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διατελεῖ ἐπίτιμος Πρόεδρος ὁ Βασιλεὺς, ἰσόβιος δὲ μετὰ ψήφου Πρόεδρος ἡ Πριγκίπισσα Εἰρήνη. Ἐφ' ὅσον Αὕτη δὲν ἤθελεν ἀποδεχθῆ ἢ ἤθελε παραιτηθῆ, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ὑπολοίπων μελῶν.

4. Ἐν κωλύματι ἢ ἐξ οἰουδήποτε λόγου ἀπουσίας τοῦ Ἐπιτίμου Προέδρου ἢ τῆς μονίμου Προέδρου, τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρεύει ὁ κατὰ τὴν ἰσχύουσαν ἱεραρχικὴν τάξιν προηγούμενος.

5. Ἡ θητεία τῶν ὑπὸ στοιχεῖα γ - ζ μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὀρίζεται τετραετής, δυναμένη νὰ ἀνανεοῦται, εἶναι δὲ αὕτη τιμητικὴ καὶ ἄμισθος. Οἱ ὡς ἄνω διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἰσοβίου Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

6. Διὰ τὴν ὑπαρξίν ἀπαρτίας ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία 5 τοῦλάχιστον τακτικῶν μελῶν, 4 δὲ ἐν τῇ περιπτώσει τῆς ἄνω παραγράφου 3. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερίσχει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

7. Καθήμενον γραμματέως ἐκτελεῖ εἰς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Σχολῆς, ὀριζόμενος μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

8. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου παρίσταται ἄνευ ψήφου καὶ εἰσηγεῖται ὁ κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ἀναγραφόμενων θεμάτων.

9. Δὲν κωλύεται, προτάσει μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἡ συζήτησις καὶ ἡ λήψις ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ μὴ ἀναγραφόμενων ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει θεμάτων.

10. Ἐκάστης συνεδριάσεως τηροῦνται ὑπὸ τοῦ γραμματέως αὐτῆς πρακτικά. Ταῦτα ὑπογράφονται ὑπὸ πάντων τῶν παρόντων, πλὴν τοῦ Ἐπιτίμου Προέδρου.

Ἄρθρον 4.

Πόροι τῆς Σχολῆς εἶναι : 1) Ἐτησία ἐπιχορηγίσις τοῦ Δημοσίου, ἐγγραφομένη εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρη-

σκευμάτων, 2) Εἰσφοραὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν καὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Μονῶν, ἀνερχόμεναι εἰς 1 % ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων, ἐφ' ὅσον αὗται ὑπερβαίνουν τὰς εἴκοσι χιλιάδας (20.000) δραχμῶν ἑτησίως, 3) Τὰ τυχόν διὰ Β.Δ. ὀρισθησόμενα τροφεῖα, καὶ 4) Δωρεαὶ καὶ κληροδοσίαι τρίτων.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Σχολὴ ἐκπροσωπεῖται κατὰ τὴν διοίκησιν καὶ τὰς περιουσιακὰς σχέσεις αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Οὗτος διὰ πράξεώς του, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Β'), δύναται νὰ μεταβιβάσῃ ὀρισμένας ἀρμοδιότητας αὐτοῦ εἰς ἓν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 6.

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ ἀναθέτῃ τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένων ἐπιστημονικῶν ἢ τεχνικῶν ἐργασιῶν καὶ μελετῶν εἰς εἰδικούς ἐπιστήμονας ἐπὶ ἀποζημιώσει, ὀριζομένη ὑπὸ αὐτοῦ καὶ ἐγκρινομένη ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

2. Ἡ ἐκδοσις ἐπιστημονικῶν ἐν γένει συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν περιλαμβάνεται εἰς τὴν καθ' ὅλου ἐπιστημονικὴν ἀποστολὴν τῆς Σχολῆς. Ἡ ἀναγκαία δαπάνη ἐγκρίνεται ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, κατόπιν σχετικῆς προτάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἐκτύπωσις ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων.

3. Διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐρεῦνης εἰδικῶν ἐπιστημονικῶν θεμάτων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δύναται νὰ ἰδρύωνται παρὰ τῇ Σχολῇ Παραρτήματα κατόπιν κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, ἐκδιδομένης τῇ προτάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 7.

1. Οἱ εὐδοκίμως ἀποφοιτῶντες τῆς Σχολῆς ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπερετήσωσιν ὡς ἐφημέριοι εἰς τὰς πόλεις, εἰς ἃς δικαιοῦνται διορισμοῦ οἱ πτυχιούχοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς πάντως προτιμῶνται κατὰ τὸν τοιοῦτον διορισμόν. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου διοριζόμενοι ὡς ἐφημέριοι ἐξομοιοῦνται μισθολογικῶς πρὸς τοὺς ἐκ πτυχιούχων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων διοριζόμενους. Ἐφ' ὅσον ὁ πτυχιούχος τῆς Σχολῆς ὑποψήφιος ἐφημεριακῆς θέσεως δὲν ἔχει τὴν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀπαιτουμένην ἐκάστοτε ἡλικίαν ὅπως χειροτονηθῇ ἐφημέριος, χειροτονεῖται ὡς διάκονος, ἢ διορίζεται ὡς λαϊκὸς βοηθὸς ἐφημερίου, βοηθῶν αὐτὸν εἰς τὸ κηρυκτικόν, κατηχητικόν, φιλανθρωπικόν καὶ λοιπὸν ἐνοριακόν του ἔργον. Εἰς τὴν θέσιν

ταύτην παραμένει μέχρι τοῦ διορισμοῦ του ὡς ὀργανικοῦ ἐφημερίου ἐνοριακοῦ ναοῦ.

Ὁ βοηθὸς ἐφημερίου ἢ ὁ διάκονος λαμβάνει τὰς ἀποδοχὰς ἐφημερίου α' κατηγορίας.

2. Διὰ Β. Διατάγματος θέλουσιν ὀρισθῇ οἱ ἐνοριακοὶ ναοὶ εἰς οὓς δύνανται νὰ διορισθῶσι διάκονοι ἢ βοηθοὶ ἐφημερίου.

Ἄρθρον 8.

Ἐφ' ὅσον ὁ ἐκάστοτε ἀριθμὸς σπουδαστῶν δὲν συμπληροῦται ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ὑποψηφίων, ἢ ἀνεξαρτήτως τούτου ὑφίσταται σχετικὴ δυνατότης, δύνανται, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἐγγράφωσιν πρὸς μετεκπαιδευσιν εἰς τὴν Σχολήν, κληρικοὶ ἄγοντες ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 55 ἐτῶν, κεκτημένοι δὲ τὰ νόμιμα τυπικὰ προσόντα. Οὗτοι θὰ διαμένωσιν ἐν τῇ Σχολῇ εἰς ἰδιαιτέρους κοιτῶνας καὶ θὰ ἔχωσιν ἰδίαν τράπεζαν, κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῆς ἐν τῇ Σχολῇ φοιτήσεώς των, λογίζονται ὡς τελοῦντες ἐν κανονικῇ ἀδείᾳ μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 9.

1. Διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, θέλουσιν ὀρισθῇ τὰ εἰς τὴν Σχολὴν διδασκόμενα μαθήματα εἰς τε τοὺς σπουδαστὰς καὶ τοὺς μετεκπαιδευομένους, ὡς ἐπίσης τὸ ὠρολόγιον καὶ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα. Ἡ διδασκαλία τῆς Ἀγγλικῆς ἢ Γερμανικῆς ἢ Γαλλικῆς γλώσσης εἶναι ὑποχρεωτικὴ, οἱ ἀποφοιτῶντες δὲ εὐδοκίμως ἐκ τῆς Σχολῆς δεόν νὰ χειρίζονται πλήρως καὶ ἐλευθέρως μίαν τῶν γλωσσῶν τούτων. Οὗτοι θέλουσιν ὑποστῇ γραπτὴν καὶ προφορικὴν περὶ τούτου δοκιμασίαν ἐνώπιον εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ἥς ἢ σύνθεσις θέλει ὀρισθῇ διὰ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος.

2. Διὰ τοὺς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 8 ἐγγραφομένους ἢ φοίτησις ὀρίζεται διετής, δυναμένη διὰ τοῦ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἐκδιδομένου Διατάγματος νὰ αὐξομειῶται. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος, δύναται νὰ ὀρίζεται, ὅπως ἡ φοίτησις τούτων λαμβάνη χώραν εἰς δύο ἢ πλείονας χρονικὰς περιόδους, μία τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἀναπληρῶται διὰ προσωπικῆς κατ' οἶκον μελέτης. Οὗτοι, εὐδοκίμως ἀποφοιτῶντες, κατατάσσονται μισθολογικῶς εἰς τὴν ἀμέσως ἀνωτέραν κατηγορίαν, ἐὰν δὲ ἤδη ἀνήκωσιν εἰς τὴν α' μισθολογικὴν κατηγορίαν, λαμβάνουσι τὸ ἐπίδομα μιᾶς ἐπὶ πλέον τριετίας.

3. Εἰς τοὺς μετεκπαιδευομένους τὸ μάθημα τῆς ξένης γλώσσης δὲν εἶναι ὑποχρεωτικόν.

4. Ἐν τῇ Σχολῇ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ διδασκαλία, ἐκτὸς τῶν Θεολογικῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μα-

θημάτων : α) τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας (ἀρχαίας, μέσης καὶ νεωτέρας), β) τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης, καὶ κυρίως τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Βυζαντινῆς, γ) τῶν γενικῶν ἀρχῶν Δημοσίου Δικαίου καὶ Ἑκκλησιαστικοῦ Δικαίου καὶ δ) τῆς Κοινωνιολογίας.

5. Δι' ὁμοίων Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου θέλουσι καθορισθῇ ὁ τρόπος τῶν εἰσιτηρίων, προαγωγικῶν καὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων τῶν σπουδαστῶν.

6. Ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς λειτουργίας τῆς Σχολῆς καὶ τῶν Παραρτημάτων θέλει συνταχθῇ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ κυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 10.

1. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς ἀποτελεῖται εἴτε ἐκ τακτικῶν καθηγητῶν, διοριζομένων καὶ ὑπηρετούντων παρ' αὐτῇ ὀργανικῶς, εἴτε ἐκ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἢ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἢ Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων, οἵτινες ὡς ἔκτακτοι καθηγηταὶ θὰ διδάσκωσιν ἐν τῇ Σχολῇ κατ' ἀνάθεσιν, χωρὶς νὰ κωλύονται εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τῆς κυρίας αὐτῶν θέσεως. Ὡς τακτικοὶ καθηγηταὶ δύνανται νὰ ἐκλεγῶσι καὶ διορισθῶσιν ὡσαύτως καὶ διακεκριμένοι ὁμοδόξοι ἡμεδαποὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἢ τέως καθηγηταὶ Πανεπιστημίων, ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἢ ἀλλοδαπῶν λειτουργούντων. Οὗτοι δύνανται νὰ διατηρήσωσι καὶ τὴν ἐτέραν των θέσιν, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἐπιτρέψει τούτο τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Σχολῆς. Δύνανται ἐπίσης νὰ ἀνατεθῇ ἡ διδασκαλία ὀρισμένων μαθημάτων ἐπὶ τριετῇ θητείᾳ, δυναμένη νὰ ἀνανεοῦται, καὶ εἰς διατελέσαντας καθηγητὰς Πανεπιστημίου ἢ Ἀνωτάτης Σχολῆς, ὡς καὶ εἰς εἰδικούς ἐπιστήμονας, ἔχοντας σπουδαίαν συγγραφικὴν ἢ ἐπιστημονικὴν δράσιν καὶ εἰδικευσιν, οἵτινες οὕτε τὴν ὑπαλληλικὴν ιδιότητα θέλουσιν ἀποκτήσει οὔτε κωλύονται εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των. Εἶναι ἐπίσης δυνατὴ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἡ ἐπὶ συμβάσει ἀνάθεσις τῆς διδασκαλίας ὀρισμένων μαθημάτων καὶ εἰς διακεκριμένους ἐπιστήμονας ἀλλοδαποὺς ὁμοδόξους, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ ὀρίζονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν, μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Σχολῆς. Ὅμοιος δι' ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου εἶναι δυνατόν νὰ προσκαλῶνται διακεκριμένοι εἰδικοὶ ἐπιστήμονες ἢ συγγραφεῖς διὰ διαλέξεις ἢ σειρὰν εἰδικῶν μαθημάτων, ἐπὶ ἀποζημιώσει ὀριζομένη ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Διὰ Βασ. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, θέλουσιν ὀρισθῇ : α) Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ Σχολῇ ἐδρῶν, ὁ τρόπος ἐκλογῆς τῶν τακτικῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς καὶ ἐν γένει ἡ ὑπηρεσιακὴ αὐτῶν κατάστασις (ἄδειαι,

ἔριον ἡλικίας, πειθαρχικαὶ δικαιοδοσίαι, πειθαρχικὴ διαδικασία κλπ.). Οὗτοι ἐξομοιοῦνται βαθμολογικῶς πρὸς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, ὧν λαμβάνουσι τὰς ἐκάστοτε ἀποδοχάς. Οἱ κατ' ἀνάθεσιν διδάσκοντες ἐν τῇ Σχολῇ ὡς ἕκτα κοι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἢ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἢ Ἐκπαιδευτικοὶ Σύμβουλοι λαμβάνουσι μηνιαῖον ἐπίδομα, ἴσον πρὸς τὸ 1)3 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν μονίμων καθηγητῶν, οἱ δὲ ἐξ ἰδιωτῶν ἑκτακοὶ ἢ ἐπὶ συμβάσει καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς λαμβάνουσι μηνιαίως ἀποζημιώσιν ἴσην πρὸς τὰ 2)3 τῶν ἀποδοχῶν τῶν μονίμων καθηγητῶν, ἐφ' ὅσον αἱ ὥραι διδασκαλίας ὑπερβαίνουν τὰς εἴκοσι πέντε μηνιαίως. Ἐφ' ὅσον ὅμως αἱ ὥραι διδασκαλίας αὐτῶν εἶναι κάτω τῶν εἴκοσι πέντε, τότε οἱ οὕτω διδάσκοντες ἐν τῇ Σχολῇ λαμβάνουν τόσα τριακοστὰ τοῦ μισθοῦ τοῦ τακτικοῦ ὅσαι εἶναι μηνιαίως καὶ αἱ ὥραι τῆς διδασκαλίας των, β) ὁ τρόπος ἐκλογῆς τῶν ἐπὶ θητεία ἢ κατ' ἀνάθεσιν διδασκόντων ἑκτακτῶν καθηγητῶν καὶ γ) αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς, τὰ προσόντα αὐτοῦ, αἱ κατηγορίαι εἰς ἃς τοῦτο θὰ ἀνήκη, ὁ τρόπος προσλήψεως τούτου καὶ ἡ καθόλου ὑπηρεσιακὴ κατάστασις καὶ ἐλέγξις αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 1811)1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων», ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον θεσπισθῇ διὰ τοῦ ἐκδοθησομένου Διατάγματος ὠρισμέναι παρεκκλίσεις ἀπὸ τούτου.

3. Μέχρι τοῦ διορισμοῦ τοῦ Διοικητικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς, δύνανται νὰ ἀποσπῶνται παρ' αὐτῇ κατὰ πλήρη ἀπασχόλησιν, ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἢ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν ἕως ἐπτὰ ὑπάλληλοι ἐπὶ 2ω — 7ω βαθμῶ, πρὸς διεξαγωγὴν τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας τῆς Σχολῆς. Ἡ ἀπόσπασις ἐνεργεῖται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ.

4. Τὰ ἔργα Νομικοῦ Συμβούλου ἐκτελεῖ ὁ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Παιδείας Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 11.

1. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ καταλλήλου κτιριακοῦ συγκροτήματος θέλει παραχωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κατὰ πλήρη κυριότητα ἢ ἀναγκαία ἑκτασις, κατὰ προτίμησιν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς τ. Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἐφ' ὅσον τὴν ἑκτασιν ταύτην δὲν δύνανται, νὰ παραχωρήσῃ καὶ πᾶς, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν καὶ τύπον λειτουργῶν, ἐκκλησιαστικὸς ὀργανισμὸς, ἴδρυμα, ἱερά μὴ καὶ ἀδελφότης.

Ἡ ἀνέγερσις τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος χρηματοδοτεῖται ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ Σχολικῶν κτιρίων καὶ ἐνεργεῖται κατὰ τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἰσχύουσας διατάξεις.

2. Τὸ κτιριακὸν συγκρότημα θὰ περιλαμβάνῃ ἐκτὸς τοῦ ναοῦ, τῶν ἀναγκαίων αἰθουσῶν διδασκαλίας, διαλέξεων, αἰθουσῶν μελέτης καὶ βιβλιοθήκης καὶ τὰς ἀναγκαίας κτιριακὰς ἐγκαταστάσεις διὰ τὴν διαμονὴν τῶν σπουδαστῶν, οἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους θὰ διαμένωσιν ἐν τῇ Σχολῇ ὡς ἐσωτερικοί, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν διαμονὴν τοῦ ἀπαιτήτου διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Οἰκοτροφείου προσωπικοῦ.

3. Ἡ δαπάνη διατροφῆς καὶ διαμονῆς ἐν γένει τῶν σπουδαστῶν βαρύνει τὴν Σχολήν. Διὰ Β.Δ. δύνανται νὰ ὀρισθῶσι τροφεῖα τῶν ἐν τῇ Σχολῇ φοιτῶντων.

4. Διὰ τὴν καθόλου οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν πόρων καὶ τῶν δαπανῶν τῆς Σχολῆς δύνανται νὰ ἀποσπῶνται εἰς τὰς ὀρισησομένας ὀργανικὰς θέσεις δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑπηρετοῦντες εἰς οἰκονομικὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας ἢ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 12.

Μέχρι τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ καταλλήλου κτιριακοῦ συγκροτήματος ἡ Σχολὴ θέλει λειτουργήσῃ εἰς κατάλληλον οἶκημα εἴτε ἐκμισθούμενον, εἴτε παραχωρούμενον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ παντὸς ὀργανισμοῦ, ἰδρύματος, ἱερᾶς μονῆς ἢ ἀδελφότητος. Διὰ τὴν τοιαύτην παραχώρησιν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τυχόν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῶν κειμένων δατάξεων ὥρων ἢ διατυπώσεων.

Ἄρθρον 13.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις γίνονται δεκτοὶ καὶ ὑποψήφιοι μὴ ἔχοντες ὑπερβῆ τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ταύτης προσδιοριζομένης κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 14.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἑφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1967

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤ. ΚΟΛΛΙΑΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΡ. ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Νοεμβρίου 1967

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝ. ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Διὰ τὰ ἐπικρατήση ἡ εἰρήνη μονίμως.

Μετ' ἀγωνίας ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ὁ κόσμος δλόκληρος παρηκολούθησε τὴν ἐξ αἰτίας τοῦ Κυπριακοῦ κρίσιν καὶ ἀντιμετώπισε τὸν κίνδυνον τοῦ πολέμου. Αἱ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ὁμῶς προσευχαὶ εἰσηκούσθησαν, μὲ ἀποτέλεσμα «τὰ ἐπικρατήση τελικῶς ἡ σῶφρων καὶ ψυχραῖος σκέψις καὶ τὰ ἀναζητηθῇ λύσεις τῶν διαφορῶν δι' εἰρηνικῶν μέσων». Ὅθεν ὁφείλονται θερμαὶ εὐχαριστίαι πρὸς τὸν Θεόν, διότι ἐφύλαξε τὸ ἔθνος μας ἐκ μιᾶς περιπετείας.

Ἀλλὰ διὰ τὰ ἐπικρατήση ἡ εἰρήνη μονίμως καὶ μὴ ἐκτραγῇ εἰς τὸ μέλλον νέα κρίσις, ἔχουν ὑποχρέωσιν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς τὰ ἐμφορῶνται ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθοῦς δικαιοσύνης καὶ τὰ ἐργασθῶν πρὸς ἄρσιν τῆς βοῶσης ἀδικίας. Καὶ ἡ ἀδικία αὕτη, ὡς πολὺ λάκκις ὀρθῶς ἐτονίσθη, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι δὲν παρέχεται εἰς τοὺς Κυπρίους τὸ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ χάριτον τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν κατοχυρωμένον δικαίωμα τὰ διαθέσων ἑαυτοὺς κατὰ βούλησιν.

Ἡ «Ἡμέρα τῆς Ἀγάπης».

Ὁ κατ' ἔτος διοργανούμενος ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν «Ἐρανος τῶν πτωχῶν», ἀνωμάσθη ἐφέτος «Ἡμέρα τῆς Ἀγάπης». Τοῦτο δὲ διότι, ὡς ὁ Μακαριώτατος ἐξηγῶν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου τὸ βαθύτερον νόημα τῆς μετονομασίας τῆς «Ἡμέρας τῶν πτωχῶν» εἰς «Ἡμέραν τῆς Ἀγάπης» ὑπεγράμμισε, πρέπει τὸ κέντρον τοῦ βάρους, τὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βοηθοῦντος. Ὅχι, δηλαδή, τὰ δώση ἕκαστος κάτι, «χάριν τῶν καμμένων τῶν πτωχῶν», ἀλλὰ τὰ διερωτηθῶμεν ὅλοι μας, ἐὰν ὅ,τι δίδομεν εἶναι ὅ,τι ἀκριβῶς δυνάμεθα; Ἀφ' ἑτέρου ἡ «Ἡμέρα τῆς Ἀγάπης» θὰ πρέπει τὰ δώση κατόπιν τὴν δυνατότητα, ὥστε τὰ δευχθῇ καὶ ἡ μεταξὺ τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Χριστιανικῇ ἀλληλεγγύῃ. Ἡτοι, τὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν ἀνάγκην, ὅπως αἱ ἰσχυρότεραι οἰκονομικῶς περιφέρειαι τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν βοηθοῦν τὰς ἀσθενεστεράς. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὁ Μακαριώτατος ἐξήγγειλεν ἀλλαγὴν τοῦ συστήματος συμπαραστάσεως τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ὑπὸ τῶν ὁργάνων τῆς τῶν ἐχόντων ἀνάγκην καὶ οὐχὶ διὰ τῆς προσφυγῆς τούτων εἰς αὐτήν.

Τὸ τελευταῖον θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἰδρύσεως «Κέντρον Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης» καὶ διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ συστήματος «Προνοίας κατὰ περίπτωσιν», ὅπερ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ πολέμου 1940 — 41 εἶχεν ἐφαρμοσθῇ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου, Γραμματέως ὄντος, τότε, τῆς Ἱ. Συνόδου. Τὸ σύστημα θὰ τεθῇ καὶ πάλιν εἰς ἐφαρμογὴν, ὡς ἐτόνισεν ὁ Μακαριώτατος, διὰ τῆς συνεργασίας πολλῶν ἐκ τῶν 15.000 κοριῶν καὶ νεανίδων, αἵτινες ἐργάσθησαν ἤδη τόσον ἐπιτυχῶς κατὰ τὴν «Ἡμέραν τῆς Ἀγάπης».

Ἀσφαλῶς ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναβίωσις, ἀναδιοργάνωσις καὶ συστηματοποίησις τῶν ἔργων τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς προνοίας ἐν τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἱεραὶς Μητροπόλεις θὰ ἐνισχύσῃ τὸ ἤδη ἐπιτελούμενον πολυσχιδὲς προνοιακὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐλπιδοφόροι ἐκδηλώσεις.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἐγένοντο τῇ 3ῃ Δεκεμβρίου ἐν Ἀθήναις ἐκδηλώσεις, αἵτινες ἐπλήρωσαν χαρὰς καὶ ἐλπίδος τὰς ψυχὰς τῶν παρακολοθησάντων ταύτας.

Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν ἦτο ἡ ἐν τῷ ἱερῷ μητροπολιτικῷ ναῷ Ἀθηνῶν τέλεσις ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου τῆς Θ. Λειτουργίας πρὸς χάριν χιλιάδων φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, οἵτινες, σπεύσαντες μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὰ λαβόντες τὰς ἐλλογίας τῆς Ἐκκλησίας, ἐπλήρωσαν ἀσφυνκτικῶς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ χώρον καὶ συνέβαλαν κατὰ τρόπον θαυμάσιον καὶ συγκινητικόν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας πλήθη φοιτητῶν ἐπλήρωσαν οὐ μόνον τὸ μέγα ἀμφιθέατρον τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑπ' αὐτὸ αἰθούσας, διὰ τὰ ἀκούσων τὴν διάλεξιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικαίας κ. Γεωργίου, ὅστις μετὰ γλαφυρότητος καὶ πληρότητος ὠμίλησε περὶ τῶν προβλημάτων τῶν νέων ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς σκοπιάς.

Αἱ πρωτοφανεῖς εἰς ἐνθουσιασμόν ἐκδηλώσεις τῶν φοιτητῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς ἐγγυῶνται, ὅτι πλεῖστοι ἐκ τῶν αὐριανῶν ἐπιστημόνων μας ἀσφαλῶς θὰ ἐνστερνισθῶν καὶ θὰ ἐφαρμόσουν τὴν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου κατὰ τὸ κήρυγμά του ἐν τῇ μνημονευθείσῃ Θ. Λειτουργίᾳ ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς τὰ πλήθη τῶν φοιτητῶν προτροπήν, καθ' ἣν οὗτοι, ἔχοντες ὡς στόχους τὰ ὑπὸ τοῦ ἐνθρονιστηρίου λόγον Του προβληθέντα χριστιανικὰ ἰδεώδη, δέον τὰ γίνοντες συννοικοδόμοι μιᾶς ὠραιότερας καὶ εὐτυχεστερας κοινωνίας.

«Δελτίον πληροφοριῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Δοθέντος, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς καὶ ξένος Τύπος ἀσχολεῖται συχνάκις περὶ τὴν ζοὴν καὶ τὴν δράσιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἔπρεπε τὰ ὑπάρχη ἐν ὑπεύθυνον «Δελτίον πληροφοριῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὅπερ εἰς τοὺς δημοσιογράφους καὶ πάντα ἐνδιαφερόμενον τὰ παρέχῃ ὑπευθύνους καὶ ἐξηκριβωμένας εἰδήσεις περὶ τῆς ζωῆς καὶ δράσεως ταύτης.

Πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφασίσθη ἡ ἐκδοσις ἐνός

τοιούτου Δελτίου. Δι' αὐτοῦ τὰ σχέδια τῆς ἡγεσίας τῆς Ἐκκλησίας, αἱ ἀπόψεις τῆς διὰ τὰ βασικά θέματα, αἱ κατευθύνσεις τῆς, ὡς καὶ ὁ μόχθος ὁλοκληροῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, θὰ καθίστανται γνωστὰ εἰς τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Τύπου καὶ δι' αὐτῶν εἰς ὅλους. Πάντες, καὶ οἱ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι ὀρθόδοξοι ἔχουν δικαίωμα νὰ γνωρίζουν τί γίνεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι ἡ Ἐκκλησία των, τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατέχουν τὴν θέσιν τῶν ζωντανῶν καὶ ὁργανικῶν μελῶν.

Δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν ιερότητα τοῦ χώρου.

Ἀναγνώσται γράφουν ὁρθῶς εἰς ἡμᾶς, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκλείπῃ τό — εὐτυχῶς σπανίως — παρατηρούμενον φαινόμενον, καθ' ὃ ἐν τισὶ ναοῖς τῆς πατρίδος ἡμῶν γίνονται κηρύγματα, ἅτινα ὁδηγοῦν τοὺς ἀκροατὰς εἰς μὴ συμβιβαστέαν πρὸς τὴν ιερότητα τοῦ χώρου τοῦ ναοῦ ἐκδηλώσεις, οἷαι εἶναι τὰ χειροκροτήματα καὶ αἱ ζητωκραυγαί.

Ἀσφαλῶς τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ ἔχῃ προσωπικὸν χαρακτήρα καὶ νὰ ἐμπνέῃ τὸν ἱερὸν ἐνθουσιασμόν. Ἀλλ' αὐτὸ οὐδόλως σημαίνει, ὅτι πρέπει νὰ δημιουργῇ ἀτμόσφαιραν, ἥτις ἀπάδει εἰς τὸ ὀρθόδοξον κηρυκτικὸν ἰδεῶδες. Τὸ ἰδεῶδες τοῦτο δὲν συνίσταται εἰς δημαγωγικὰς βορβοράδας ἐκδηλώσεις, ἀλλ' εἰς τὴν δημιουργίαν ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκροατῶν κατανύξεως καὶ φρονήματος περισυλλογῆς πρὸς οἰκείωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου διατυπωθέντος συνθήματος: «Χριστῷ συνταπεῖναι με δεῖ, Χριστῷ συναναστῆναι, συγκληρονομήσαι Χριστῷ, υἱὸν γενέσθαι Θεοῦ, θεὸν αὐτόν».

Γραφεῖον Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Τῇ εἰσηγήσει τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ὡς Προέδρου τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρὸς χάριν τῶν ἀρτιγενῶν ὀρθοδόξων ἱεραποστολικῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Ἀνατολικῆς κυρίως Ἀφρικῆς ἀνασυνεκροτήθῃ παρὰ τῇ Διευθύνσει Τύπου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰδικὸν Γραφεῖον Ἱεραποστολῆς.

Ἡ ἀνασυνγκρότησις τοῦ Γραφείου τούτου ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν συντονισμόν τῶν ἰδιωτικῶν πρωτοβουλιῶν ὑπὲρ τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνάληψιν τῆς ἐνδεδειγμένης εὐθύνης τόσο ἐν τῶν θεολογικῶν - θεωρητικῶν, ὅσον καὶ εἰς τὸν πρακτικὸν τομέα τῆς συγχρόνου χριστιανικῆς ἱεραποστολικῆς δραστηριότητος.

Ἐλπίζομεν καὶ πιστεύομεν, ὅτι τὸ Γραφεῖον τοῦτο σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἐξελιχθῇ εἰς ζωτικωτάτην ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἔργου αὐτῆς, ὅπερ μέχρι τοῦδε ἦτο, ὡς μὴ ὠφελεν, ἀτροφικόν.

«Συμπάσχει πάντα τὰ μέλη».

Καθ' ὃ γράφει ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης ἐφημερίδος τῆς Θεσσαλονίκης, «φοῖττει κανεῖς, ὅταν ἀκοῇ ἢ διαβάξῃ ὅσα μεταδίδουν οἱ ἀποσταλέντες ἐξ Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης καὶ ἀλλαχόθεν ἱερεῖς εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχάς. Μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα ζωγραφίζεται ἡ εἰκὼν, ποὺ παρουσιάζουν αἱ ἐκκλησίαι, ἡ γυμνότης εἰς πάσης φύσεως σκεῆ, εἰς παντοειδῆ ἐφοδία. Στεροῦνται ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, πολλοὶ ναοὶ στεροῦνται καλυμβήθρας καὶ ἑστεροῦντο μέχρι τῆς ἡμέρας, ποὺ ἔφθασαν οἱ ἀποσταλέντες ἱερεῖς, καὶ πάσης θρησκευτικῆς κατηχήσεως, τὴν ὁποίαν, ὅμως, διφυοῦν οἱ ἀκριτικοὶ πληθυσμοί. Εἶναι ὅμως παρήγορον, ὅτι ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς συγγενεῖς, φίλους, γνωστούς καὶ ἀγνώστους, νὰ προσφέρουν δὲ καὶ ἐξ ἰδίων καὶ νὰ ζητοῦν τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀπαραιτητῶν ἐφοδίων.» Ἡδη αἱ ἐνέργειαι καὶ αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἱερέων ἤρχισαν νὰ ἀποφέρουν ἀποτελέσματα. Ἰδιῶται, σύλλογοι καὶ θρησκευτικαὶ κοινότητες ἀποστέλλουν διάφορα ἐκκλησιαστικά εἶδη. Προσφάτως, ἐπὶ παραδείγματι, ἀνεγράφη ἡ εἰδήσις, ὅτι δι' ἐράνων δύο ἐνοριῶν τῶν Ἀθηνῶν ἡγοράσθησαν ἐκκλησιαστικά εἶδη εἰς μεγάλας ποσότητας καὶ ἐστάλησαν εἰς τὰ παραμεθόρια χωριά τῆς μητροπόλεως Φλωρίνης. Μεταξὺ τῶν εἰδῶν, διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν μέχρι τοῦδε ἐγκαταλειμμένων ναῶν, περιλαμβάνονται Ἐδαγγέλια, δυσκοπώδη, ἀγοφόδια, κανδήλαι καὶ ἄλλα.

Πολλὰ ὅμως ἀκόμη πρέπει νὰ γίνουν εἰς τὸν τομέα τῆς πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς ἐνισχύσεως τῶν περιοχῶν τούτων.

Νὰ προφυλάσσονται ἀποτελεσματικώτερον.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν, ὁμὰς ἀστυνομικῶν, ἐφορμήσας εἰς τινα νυκτερινὰ κέντρα, συνέλαβε περὶ τοὺς ἑκατὸν νέους καὶ νεάνιδας, οἵτινες εἶχον ἐπιδοθῇ εἰς τὰς πλέον ἀηδεῖς ψυχαγωγίας. Τινὲς ἐκ τῶν νέων καὶ νεανίδων αὐτῶν ἦσαν ἡλικίας κάτω τῶν 17 ἐτῶν.

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος τούτου, ὁρθῶς ἐγένοντο ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας αἱ δέουσαι συστάσεις πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ ὁρθῶς ἐγράφη, ὅτι «πληγὴ διὰ τὴν κοινωνίαν, μέγας κίνδυνος διὰ τὴν νεολαίαν, πρόκλησις κατὰ τῶν ἡθῶν καὶ παραδόσεων τοῦ ἔθνους, μείωσις τῆς ἐθνικῆς μας ἀξιοπρεπείας ἔχουν καταστήσει τὰ ἐλθόντα ἐκ ξένων χωρῶν ξενόφωνα νάιτ κλάμπς. Ὁμοιάζουν μὲ μερικὰ ὑποπτα φυτὰ, ποὺ ἀναδίδουν ἐλκυστικὴν ἀλλὰ δηλητηριώδη ὁσμὴν, διὰ νὰ παριδεῶν ἔτσι τὰ ἔντομα. Καὶ τὰ νάιτ κλάμπς μὲ τὴν ἀμφιβόλου ποιότητος μουσικὴν καὶ ὑπουργὸν ψευδοψυχαγωγίαν, μέσα εἰς τὸ ἡμίφως τῶν αἰθουσῶν των, συλλαμβάνουν ἰδίως τὴν νεότητα, διὰ νὰ τὴν ἀπογυμνώσουν ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς».

Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε οἱ νέοι νὰ προφυλάσσωνται ἀποτελεσματικώτερον. Ἐπὶ παραδείγματι αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις, ὁ ποινικὸς νόμος καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ ἐκινεῖντο δραστηκώτερον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς περιστολῆς τοῦ κακοῦ αὐτοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1492

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξαπέλυσε πρὸς τοὺς Σεβασμ. Ἱεράρχας τὴν 28 τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου τὴν ἑξῆς ἐγκύκλιον :

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, πάλαι τε καὶ ἐπ' ἐσχάτων, προσφερθεῖσαν ὑπὲρ τῆς ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως καὶ τῆς πατρίδος μεγίστην εἰς αἶμα θυσίαν ἱκανωτάτου ἀριθμοῦ Κληρικῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐν γένει Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, καὶ ὅτι αὕτη ἔχει ἤδη ὑπὸ πάντων ἀναγνωρισθῆ καὶ ἐκτιμᾶται, ὅτι δ' ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀνέγερσις καταλλήλου Μνημείου πρὸς τιμὴν αὐτῶν καὶ αἰώνιον παράδειγμα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς γενεὰς εἶναι αἴτημα σύμπαντος τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 20 λήγοντος μηνὸς ἀπεφάσισε τὴν ἀνέγερσιν Μνημείου τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος μαρτυρησάντων καὶ τελειωθέντων Κληρικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Ὁμοίως, ἀπεφάσισε τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Μνημείου τούτου εἰς τὸν χώρον τοῦ εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ γνωστοῦ ἔθνικοῦ τάματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1834 ἀνεγερθσομένου ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, προσφοραῖς τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. ἐξ 100.000 δραχμῶν, τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὁμοίως ἐξ 100.000 δραχ., τῶν καθ' ἡμᾶς Ἱερῶν Ναῶν καὶ Μονῶν κατὰ τοὺς πέρους αὐτῶν, κατὰ τὴν κρίσιν Ὑμῶν καὶ τῶν παρ' ὑμῖν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων, ὡς καὶ ἡμῶν τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Ἱερέων διὰ προσφορὰς αὐτῶν κατὰ προαίρεσιν μὲν, ἀλλὰ μέχρι ποσοῦ, οὐχὶ ἔλαττον τῶν 500 δραχμῶν διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς, καὶ διὰ τοὺς Ἱερεῖς οὐχὶ ἔλαττον τῶν 20 δραχμῶν.

Πρὸς τούτοις δὲ καὶ συνεστήσατο Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Ἐνρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Ἐάνθης κ. Ἀντωνίου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κων/νου, εἰς ἣν καὶ ἀνέθετο τὴν σύντονον παρακολούθησιν καὶ προώθησιν τοῦ ἔργου διὰ τὴν ὅσον ἐνεστί ταχυτέραν πραγματοποίησιν αὐτοῦ.

Ταῦτα γινώριζοντες ὑμῖν, Συνοδικῇ ἀποφάσει παρακαλοῦμεν διὰ τὴν ἐν πάσῃ προθυμίᾳ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀνταπόκρισιν καὶ συναντίψιν ὑμῶν εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἔργον τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ διαληφθέντος Μνημείου ὑπὲρ τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἡμῶν μαρτύρων Κληρικῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὧν ἡ μνήμη ἔστω αἰωνία, ἀποστείλληται δὲ πᾶσα διὰ τὸ ἐν λόγῳ Μνημεῖον εἰσφορά ὑμῶν καὶ τῶν ὡς ἀνωτέρω παρ' ὑμῖν Ἱερῶν Ναῶν, Μονῶν, Ἱερῶν καὶ παντὸς ἄλλου δι' ὑμῶν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἐνταῦθα Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης (Πλατεία Μητροπόλεως) ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀρχιεραρχαματέως καὶ διὰ λογαριασμὸν ἀνεγέρσεως Μνημείου Κληρικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

- † Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος, Πρόεδρος
- † Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐνρυτανίας Δαμασκηνός
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανός
- † Ὁ Ἐάνθης Ἀντώνιος
- † Ὁ Κυθήρων Μελέτιος
- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κωνσταντῖνος
- † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

Ὁ Ἀρχιεραρχαματέως
Ἀρχιμ. Σεβαστιανὸς Ἀσπιώτης».

Κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 5 Δεκεμβρίου, ἡ Ἱερά Σύνοδος, λαβοῦσα γνῶσιν περὶ τῶν ἐκ τῆς τελευταίας πλημμύρας προξενηθεισῶν καταστροφῶν εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀργους, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκφράσῃ τὴν συμπάθειαν αὐτῆς πρὸς τοὺς

δοκιμασθέντας Χριστιανούς, ἐνέκρινε δὲ τὴν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποστολὴν πρὸς τοὺς πλημυροπαθεῖς 300 μεγάλων δεμάτων ἱματισμοῦ.

Ἀποστολικὴ Διακονία

Ἡ «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» προβαίνει εἰς νέαν ἐκδοσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ ἐκδοσις ἔχει προγραμματισθῆ διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν 100.000 ἀντιτύπων. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος τούτου, ἀπηύθυνεν ἐκκλησίαν διὰ τῶν καθημερινῶν ἐφημερίδων πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὸν προέτρεψε νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ διὰ τὴν προσφορὰν αὐτῆς, ἀντὶ ἄλλου δώρου, κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν εἰς Σχολεῖα, Ἰδρύματα, χωρία καὶ ἄτομα.

—Παρὰ τῇ Διευθύνσει Τύπου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πρὸς χάριν τῶν ὀρθοδόξων ἱεραποστολικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολικῆς κυρίως Ἀφρικῆς ἰδρύθη Γραφεῖον ἱεραποστολικῆς. Ὡς Γραμματεὺς τοῦ Γραφείου τούτου διωρίσθη ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἀντώνιος Ρωμαῖος.

—Ἡρξάτο ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» πολυγραφημένον «Δελτίον πληροφοριῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

—Ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» ἐκυκλοφόρησαν τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ δισέκτου ἔτους 1968», ὁ καλλιτεχνικὸς βυζαντινὸς ἡμεροδείκτης τοῦ ἔτους 1968, ὡς καὶ ὁ κοινὸς ἡμεροδείκτης τοῦ ἔτους 1968, ὡς ἐπίσης καὶ διήγημα τῆς Ἀγγελικῆς Π. Νικολοπούλου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Θὰ περιμένω τὴν λευτεριά», βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γυναικείας Φιλολογικῆς Συντροφιάς.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 26 Νοεμβρίου μέχρι τῆς 10 Δεκεμβρίου ἔ. ἔτους :

Ἐχοροστάτησε τὴν 26 Νοεμβρίου εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν.

Ἐτέλεσε τὴν 3 Δεκεμβρίου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν οἱ σπουδασταὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ ὠμίλησεν. Ἡ ὁμιλία τοῦ Μακαριωτάτου δημοσιεύεται ἀλλοχού τοῦ παρόντος τεύχους.

Πρόεστη τὴν 26 Νοεμβρίου τοῦ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν Μνημοσύνου τῶν πεσόντων τῆς σειρᾶς τοῦ 1916 τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων.

—Τὴν 3 Δεκεμβρίου εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη τοῦ Μνημοσύνου τῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα τοῦ 1944 πεσόντων ὀπλιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος.

Ἐβᾶπτισε τὴν 26 Νοεμβρίου εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν τὸν υἱὸν τοῦ κ. Δημητρίου Δεκατρή.

Παρηκολούθησε τὴν 3 Δεκεμβρίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν τὴν πρὸς τοὺς φοιτητὰς ὁμιλίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νίκαιας κ. Γεωργίου.

Παρέστη τὴν 28 Νοεμβρίου εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ γενομένην συγκέντρωσιν τῶν ἱεροκλήκων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

—Τὴν 30 Νοεμβρίου εἰς τὴν συναυλίαν τυφλῶν καλλιτεχνῶν.

—Τὴν 6 Δεκεμβρίου εἰς τὴν δεξίωσιν τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» πρὸς τιμὴν τῶν Ἀμερικανῶν ἱατρῶν καρδιοχειρουργικῆς.

Ὡμίλησε τὴν 1 Δεκεμβρίου ἐν τῷ ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν εἰς συγκέντρωσιν κυριῶν τῶν Φιλοπτῶχων Ταμείων.

Προήδρευσε τὴν 28 Νοεμβρίου καὶ τὴν 2, 5 καὶ 7 Δεκεμβρίου τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

—Τὴν 1 καὶ 8 Δεκεμβρίου τῆς συνεδριάσεως τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτῶχου Ταμείου.

—Τὴν 4 Δεκεμβρίου τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

—Τὴν 6 Δεκεμβρίου τῆς συνεδρίας τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κληροδοτήματος Ἀλεξιάδης.

—Τὴν 7 Δεκεμβρίου τῆς συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

—Τὴν 8 Δεκεμβρίου τῶν συνεδριῶν τῶν Συμβουλίων τοῦ ΟΔΕΠ, τοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης καὶ τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς.

Ἐδέχθη τὴν 28 Νοεμβρίου τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Νικαίας κ. Γεώργιον καὶ Χριστουπόλεως κ. Ἰάκωβον, τὸν ὁμότιμον καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκὸν κ. Παν. Μπρατσιώτην, τὸν καθηγητὴν τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Δένδιαν, τὸν αἰδευμένον Pierre Dumont καὶ τὸν πανοσ. ἀρχιμ. Χριστοφ. Σταυρόπουλον.

—Τὴν 29 Νοεμβρίου τοὺς Σεβασμ. Μητροπολίτας Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναῖον καὶ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Θεόκλητον, τὸν ἀκαδημαϊκὸν κ. Θωμόπουλον, τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον κ. Arnold M. Levis, τὸν ταξιάρχον κ. Κυριαζῆν, τὸν γυμνασιάρχον κ. Λεβαντῆν, τὸν τέως προσωπάρχον τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Κελεμένην, τὸν λοχαγὸν κ. Βαμβακόπουλον, τὴν διδάσκαρον Καρανικόλα καὶ τὴν κ. Παναγιωτάκου.

—Τὴν 30 Νοεμβρίου ἐπιτροπὴν τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Βασιλεῖον Δεντάκην, τὸν τέως ὑπουργὸν κ. Στυλ. Ἀλλαμανῆν καὶ τὸν ἀστυνομικὸν διευθυντὴν κ. Κουτσομάρην.

—Τὴν 1 Δεκεμβρίου ἐδέχθη ἀντιπροσώπους τοῦ ἀθηναϊκοῦ τύπου.

—Τὴν 2 Δεκεμβρίου τοὺς κ.κ. Καρρᾶν καὶ Σταυρόπουλον τοῦ ΤΑΚΕ, τὸν κοσμήτορα τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Τούνταν, τὸν κ. Εὐάγγελον Μήτσην καὶ τὸν κ. Μπελούσην.

—Τὴν 5 Δεκεμβρίου τὸν Σεβασμ. Μητροπολίτην Νικαίας κ. Γεώργιον, τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καθηγητὴν κ. Εὐάγγελον Θεοδώρου καὶ τὴν κ. Ἀρταβάνη.

—Τὴν 7 Δεκεμβρίου τοὺς εἰς τὸ συνέδριον Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως τοῦ Ο.Η.Ε. ἀντιπροσώπους τῆς Ἀγίας Ἐδρας.

—Τὴν 8 Δεκεμβρίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κεφαλληνίας κ. Προκότιον καὶ ἀντιπρόσωπους τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων.

—Τὴν 9 Δεκεμβρίου τὸν κ. Κων. Δοξιάδην καὶ τὴν ἀδελφὴν Αἰμιλίαν Πέππα.

Εὐχὴ εἰς ἐπιμνημόσυνον δέησιν εἰς Μακρυγιάννη

Τὴν 3 Δεκεμβρίου, κατὰ τὴν εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη ἐπιμνημόσυνον δέησιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα τοῦ 1944 ἡρωϊκῶς πεσόντων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος ἀνέπεμψε τὴν ἀκόλουθον εὐχὴν:

«Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ διὰ τοῦ Τιμίου Σου Σταυροῦ καὶ τῆς ἐνδόξου ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεως θανατώσας τὸν θάνατον καὶ ζῶν τῷ κόσμῳ Σου δωρησάμενος, ὁ τὰς ὑπὲρ

τῆς Ἀγίας Σου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους θυσίας τῶν τέκνων Σου εὐμενῶς προσδεχόμενος καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν τῇ ἀγίῳ Σου Μεγαλειότητι ἀναπαύων, Σοῦ δεόμεθα κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν, ἐν ᾗ ἐν δάκρυσι θαλεροῖς τῇ συμμετοχῇ εὐσεβοῦς Βασιλέως, εὐλαβῶν Ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν τῆς Πολιτείας ἡμῶν καὶ πληθους τοῦ χριστευομένου πληρώματος, ἐν κατανύξει ψυχῆς, μνήμην ἐπιτελοῦμεν καὶ μνημόσυνα ψάλλομεν τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος εὐσεβῶς ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως πεσόντων ἐν τῷ αἵματι-οβρέκῳ τούτῳ χώρῳ ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Πυροσβεστικοῦ Σώματος καὶ διὰ τοῦ τιμίου αὐτῶν αἵματος ἀνατρεφάντων τὰ ὀλέθρια κατασκευάσματα τῶν ἀνατροπῶν καὶ ὑποδουλώσεων εἰς τὰ ἄθεα αὐτῶν θέσμια, ἐπίδε, Κύριε, ἐπὶ τὰς δεήσεις ἡμῶν καὶ ἀναπαύσον ἐν τῇ παρὰ Σοὶ ἀναπαύσει τὰς μακαρίας αὐτῶν ψυχὰς.

Ὅτι Κύριε, ἀπειλούμενης τότε τῆς ὑπερισχύσεως τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους ἐν τῇ Πατρίδι ἡμῶν, ἔτασαν τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν πρὸς ἀναχαίτισιν τοῦ ἄβυσσάλου κύματος, ὅπερ ἠπείλει νὰ καταποντίσῃ τὸ θεότευκτον πλοῖον, τὸ φέρον τὰς τύχας Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους ἡμῶν καὶ ἔστησαν εὐσεβεῖας τρόποιον καὶ ἐντάφιον αἰώνιον, τὸ ὅποιον οὐτε εὐρώς οὔτε ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἰσχύσει νὰ καταλύσῃ καὶ τὸ ὑπέρροχον αὐτῶν παράδειγμα κατέλιπεν πρὸς μίμησιν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Ἡμεῖς δὲ οἱ ζῶντες καὶ εὐλογοῦντες ᾗδῃ τὸ πανυπέρτιμον ὄνομά Σου δεόμεθα, ἵνα ἴλεως γενόμενος ἐφ' ἡμᾶς, σώζῃς αἰετὴν τὴν ἁγίαν Σου Ἐκκλησίαν καὶ τὸν περὶοῦσιν λαόν Σου ἀπὸ τοιοῦτων λαοφθόρων κινήματων καὶ ἐπαναστάσεων, ἵνα ἤρμεον καὶ ἡσύχιον βίον διάγοντες, ὕμνολογῶμεν ἐν τιμῇ καὶ μεγαλοπρεπῆς ὀνομαῖ Σου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

«Ἡμέρα τῆς Ἀγάπης»

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀνήγγειλεν εἰς συνέντευξιν Τύπου, πού ἐπραγματοποιήθη τὴν 8 Δεκεμβρίου εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον, ὅτι ἀπεφασίσθη, ὅπως ὁ ἐτήσιος ἔρανος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διενεργηθῇ ἐφέτος τὴν 14 Δεκεμβρίου, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἡμέρα τῆς Ἀγάπης». Ἡ ὁργάνωσις τοῦ ἐν λόγω ἔρανου γίνεται ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Εἰς τὸν λόγον τοῦ πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Τύπου, ὁ Μακαριώτατος ἀνεφέρθη εἰς τοὺς χριστιανικοὺς σκοποὺς τῆς ἐκδηλώσεως ταύτης, ἐξήγησε τὸ βαθύτερον νόημα τῆς μετονομασίας τοῦ ἔρανου ἀπὸ «Ἡμέρας τῶν πτωχῶν» εἰς «Ἡμέραν τῆς Ἀγάπης», ὑπεγράμμισε τὴν ἀνάγκην, ὅπως αἱ ἰσχυρότεροι οἰκονομικῶς περιφέρειαι τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν βοηθοῦν τὰς ἀσθενεστέρας, ἐξήγγειλεν ἀλλαγὴν τοῦ συστήματος συμπαράστασεως τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἀνακαλύψεως ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς τῶν ἐχόντων ἀνάγκην καὶ ὅχι διὰ τῆς προσφυγῆς τούτων εἰς αὐτήν.

Τὸ τελευταῖον θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ συστήματος «Προνοίας κατὰ περίπτωσιν», τὸ ὅποιον χάρις εἰς τὴν ἐθελοντικὴν προσφορὰν, κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ Μακαριώτατου κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 40, Γραμματέως ὄντος τότε τῆς Ἱ. Συνόδου, εἶχε τεθῇ μετὰ πλήρη ἐπιτυχίαν ὑπὸ 3.000 ἐθελοντῶν εἰς ἐφαρμογὴν.

Τὸ σύστημα τοῦτο θὰ ἐφαρμοσθῇ, ὡς ἐτόνισεν ὁ Μακαριώτατος, ὑπὸ 15.000 κυριῶν καὶ νεανίδων, αἱ ὁποῖαι θὰ βοηθήσουν ἐθελοντικῶς τὸ ἐραρικὸν ἔργον τῆς «Ἡμέρας τῆς Ἀγάπης» καὶ τὸ σύστημα τῆς «Προνοίας κατὰ περίπτωσιν».

Ἐν τέλει ὁ Μακαριώτατος πύχθη ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τῆς «Ἡμέρας τῆς Ἀγάπης», τονίσας, ὅτι ἡ προσφορὰ τοῦ κοινοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἀπολύτως ἐθελοντικὴ. «Θὰ δίδῃ κανεὶς ὅ,τι θέλει καὶ ὅσα μπορεῖ, μετὰ χαρὰν καὶ αὐθορμήτως, διότι ὡς εἶπεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, τὸν «ἰλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός». Ὅ,τι δίδει κανεὶς, πρέπει νὰ προέρχεται ἀπὸ ἀγάπην καὶ νὰ προσφέρεται μετὰ ὅλην τὴν καρδίαν του».

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔρανον ἐτοιχοκλήθησαν εἰδικαὶ «ἀφίσσε», ἐκυκλοφόρησαν εἰκονογραφημένα κατατοπιστικά ἐντυπα δελτία συμμετοχῆς, κονκάρδες διὰ τὰ συνεργεῖα ἐρανοιστριῶν καὶ ἄλλα ἐντυπα διὰ τὴν συλλογὴν τῶν προσφερομένων διὰ τὸν ἔρανον ἀπὸ τοὺς θυρωροὺς τῶν πολυκατοικιῶν.

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός, ἐν τῇ πατρικῇ αὐτοῦ μερίμνῃ ὑπὲρ τῆς ψυχωφελεστέρως διεξαγωγῆς τοῦ ἱεροτάτου Μυστηρίου τῆς Μετανοίας κατὰ τὴν τρέχουσαν πρὸ τῶν Χριστουγέννων περίοδον καὶ ἐν τῷ ἐνδιαφέροντι αὐτοῦ πρὸς πληρεστέραν ἐνημέρωσιν καὶ κατάρτισιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐντεταλμένων πνευματικῶν πατέρων, συνεκάλεσε τὴν 17ην Νοεμβρίου 1967, ἡμέραν Παρασκευὴν, εἰς Συνεδριον ἀπαντᾶς τοὺς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει πνευματικούς.

Τὸ Συνέδριον ἐπραγματοποιήθη ἐν τῷ ἱστορικῷ Ναυδρίῳ τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, πολιοῦχου τῆς πόλεως τοῦ Πύργου, προηγήθη δὲ τούτου θεία Λειτουργία.

Κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ Συνεδρίου προσεφώνησε τοὺς αἰδ. συνέδρους ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἡλείας, ὑπὸ τὴν σепτήν προεδρίαν τοῦ ὁποίου καὶ διεξήχθη τὸ Συνέδριον, τονίσας τὴν ἱερότητα καὶ σπουδαιότητα τοῦ Μυστηρίου, ὡς Μυστηρίου τῆς Χάριτος καὶ τῆς σωτηρίας καὶ τὴν μεγάλην τιμὴν τῶν πνευματικῶν πατέρων, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐθύνην αὐτῶν ἐναντί τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εὐχηθεὶς τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν πλουσίαν καρποφορίαν τοῦ Συνεδρίου.

Ἀμέσως ἐγένετο ἡ πρώτη εἰσήγησις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Γερμανοῦ Παρασκευοπούλου, ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας, με θέμα «Ἡ ἐξομολόγησις τῶν Νέων», μεθ' ἣν ἐπηκολούθησε γόνιμος συζήτησις.

Μετὰ ὀλιγόλεπτον διάλειμμα, ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ δεύτερα εἰσήγησις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Κυρίλλου Παναγιωτοπούλου, Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀμαλιάδος, με θέμα «Ἡ ἐξομολόγησις τῶν ἐνηλικίων», μεθ' ἣν ἐπηκολούθησε μακρὰ καὶ ἐπωφελὴς συζήτησις.

Τελικῶς ὠμίλησε καὶ πάλιν ὁ Σεβασμιώτατος, ἀνακεφαλαιώσας τὰ ἀναπτυχθέντα ὑπὸ τῶν δύο εἰσηγητῶν, τὰ ὁποῖα ὑπῆρξαν λίαν ἐποικοδομητικά, καὶ παρέσχε περαιτέρω πατρικὰς διευκρινιστικὰς ὁδηγίας πρὸς τοὺς Αἰδ. συνέδρους, τονίσας ὅτι οἱ Κληρικοὶ καὶ οἱ ἐξομολόγοι δέον νὰ ἀκτινοβολοῦν τὸ θεῖον Φῶς καὶ νὰ εἶναι τὸ ἅλας, νὰ συνοδεύουν, δηλαδὴ, μὲ ὑποδειγματικὸν Χριστιανικὸν βίον, τὴν πατρικὴν διδασχὴν καὶ τὴν ἀγιαστικὴν καὶ πνευματικὴν ἀποστολὴν τῶν.

Ἐκ τῶν εἰσηγήσεων καὶ τῆς γενομένης ἐπ' αὐτῶν συζητήσεως ἐξήχθησαν τὰ κάτωθι πορίσματα:

1. Διεπιστώθη ἡ ἀπὸ ψυχικῆς, ψυχολογικῆς καὶ ὕγιεινῆς ἀπόψεως ἀπόλυτος ἀνάγκη τακτικῆς χρησιμοποίησεως τοῦ Μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως ὑπὸ πάντων τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας αὐτῶν.

2. Ἐτονίσθη ἰδιαίτερος, ὅτι τὸ ἐξομολογητήριον δὲν εἶναι Δικαστήριον ἐπιβάλλον ποινάς, ἀλλὰ τόπος ἀγάπης καὶ ἐνδιαφέροντος, τόπος μεταδόσεως τῆς συγχωρούσης καὶ ἀγιαζούσης τὸν ἄνθρωπον Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

3. Ἡ συγχώρησις τῶν ποικίλων ἁμαρτημάτων τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ μετάδοσις τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν μετάνοιαν τοῦ ἐξομολογουμένου Χριστιανοῦ.

4. Εἰδικώτερον διεπιστώθη, ὅτι πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως ἀπαιτεῖται:

1. Ἀπὸ πλευρᾶς μὲν ἐξομολόγου·

α) Διαρκὴς συναίσθησις τῆς ὑψηλῆς τοῦ ἀποστολῆς, β) μελέτη εἰδικῶν βιβλίων καὶ κατάλληλος προπαρασκευὴ, γ) διάθεσις ἱκανοῦ χρόνου πρὸς ἐξομολόγησιν τῶν πιστῶν, δ) μεγάλη προσοχὴ εἰς τὸ ἀπόρρητον τῆς ἐξομολογήσεως.

II. Ἀπὸ πλευρᾶς δὲ ἐξομολογουμένου· α) καθημερινὴ αὐτοεξέτασις διὰ τὴν λεπτομερεστέραν γνῶσιν τῆς ἡθικῆς του

καταστάσεως, β) ὑπαρξίς πραγματικῆς μετανοίας καὶ συντριβῆς, γ) ἀπόλυτος ἐμπιστοσύνη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Πνευματικοῦ καὶ δ) πλήρης καὶ εἰλικρινὴς ἐξαγόρευσις τῶν ἁμαρτημάτων του.

5. Ὡς πρὸς τὸν κατάλληλον τόπον τῆς ἐξομολογήσεως τὸ συνέδριον διεπίστωσεν, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ ἱερός Ναός ἢ τὸ εἰδικὸν ἐξομολογητήριον, ἐκτὸς ἐξαίρεσέων τινῶν (ἀσθενῶν, γερόντων, μαθητῶν), ὅποτε κατ' ἀνάγκην θὰ γίνεταί εἰς τὸν οἶκον, νοσοκομεῖον, φυλακὴν καὶ τὸ σχολεῖον.

6. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐξομολογήσεως ἐτονίσθη, ὅτι ὁ Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται ἀπὸ χρονικὰς περιόδους, ἀλλὰ νὰ προσέρχεται εἰς τὸν πνευματικὸν ἱατρὸν, ὅσας διαπιστώσῃ ἕνα ὅποιοιδήποτε τραῦμα τῆς ψυχῆς, ἀπαραιτήτως δὲ πρὸ τῆς θείας Κοινωνίας. Ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐξομολογήσεως τῶν ἁμαρτημάτων διὰ τὴν πρὸ τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα περίοδον εἶναι ἐπιβλαβής.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου εἰς τοὺς αἰδ. συνέδρους, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἡ χειροθεσία δύο νέων πνευματικῶν, ἥτοι τοῦ αἰδ. Δημητρίου Γαλανοπούλου, ἐφημερίου Σμίλας καὶ τοῦ αἰδ. Θεοδώρου Παπαδοπούλου, ἐφημερίου Λουκά, ἐδόθησαν τὰ σχετικὰ Ἐνταλτήρια Γράμματα, ἐψάλη ἡ Φῆμη τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου καὶ μετὰ τὸ «Δι' εὐχῶν» οἱ αἰδ. σύνεδροι μὲ ἀνανεωμένον ἐνθουσιασμὸν καὶ καταλληλότερον ἐξωπλισμένοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰς ἐνορίας των, πρὸς ψυχωφελεστέραν συνέχισιν τοῦ ἔργου των, τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

Τὴν 19 παρελθόντος Νοεμβρίου ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς τὰ ἐγκαίνια τοῦ εἰς Atlanta τῆς Ἀμερικῆς νεοανεγερθέντος περικαλλοῦς ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Παρθένου Μαρίας, ὁ ὁποῖος ἀνηγέρθη ἀόκνῳ φροντίδι τῆς ἐκεῖ ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ τοῦ αἰδ. πατρὸς Ὁμήρου Π. Γουμένη. Αἱ δαπάναι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἱ. Ναοῦ τούτου καὶ τοῦ παρ' αὐτῷ σχολείου ἀνῆλθον εἰς ἓν ἑκατομμύριον δολλάρια.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τὴν Τετάρτην, 18 Ὀκτωβρίου 1967, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Μητροπολίτης Ἀζώμης Νικόλαος εἰς ἡλικίαν 77 ἐτῶν. Ὁ αἰεμνηστος ἱεράρχης ἀπεβίωσεν εἰς τὸ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ Καίρου κελλίον του. Ὁ θάνατος προήλθεν, κατὰ τὴν ἱατρικὴν πιστοποίησιν, ἐξ ἐμβολῆς.

Ἡ κηδεὶα τοῦ ἐκλιπόντος ἱεράρχου ἐγένετο τὴν Παρασκευὴν, 20 Ὀκτωβρίου, εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Τῆς Νεκρώσεως Ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβασμιώτατος Τοποτηρητὴς τοῦ θρόνου Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Κωνσταντῖνος. Τὴν Νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν παρηκολούθησαν ἐκπρόσωπος τοῦ προέδρου τῆς Η.Α.Δ., ὁ πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἅγις Καψαμπέλης, ὁ πρέσβυς τῆς Αἰθιοπίας κ. Μόλας Ἀντομ, ὁ πρέσβυς τῆς Λιβηρίας, ὁ σύμβουλος τῆς Κυπριακῆς Πρεσβείας κ. Γ. Λυκούργος, ὁ στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας συνταγματάρχης κ. Βλαχόπουλος, καθὼς καὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἄλλων χριστιανικῶν δογμάτων. Στέφανοι κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Αἰθιοπίας.

Μετὰ τὴν Νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν, ἡ σορὸς τοῦ αἰεμνηστοῦ Μητροπολίτου Ἀζώμης Νικολάου μετεκομίσθη δι' εἰδικοῦ ἀεροσκάφους εἰς Ἀδδίς Ἀμπέμπα πρὸς ἐνταφιασμὸν.

Ὁ μεταστάς Μητροπολίτης Ἀζώμης Νικόλαος ἐγεννήθη τὴν 6 Δεκεμβρίου 1890 ἐν Ναζαρέτ τῆς Παλαιστίνης. Τὸ 1902 ἐνεγράφη εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις προκαταρκτικὴν Σχολὴν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ, τὸ δὲ 1905 εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Σταυροῦ. Μετὰ τετραετὴ φοίτησιν, διακοπείσης

τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς, ἐστάλη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐπὶ ἓν ἔτος ἐφοίτησεν εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν. Μετὰ ταῦτα, προνοίᾳ τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀντιοχείας Γρηγορίου, ἐισήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησεν ἀριστοῦχος τὸ 1914. Τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1926 ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου Μελετίου εἰς διάκονον, τὴν δὲ 6 Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς πρεσβύτερον. Τὴν 1 Ἰανουαρίου 1928 ἐχειροτονήθη ἐν τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Πατριαρχικῷ ναῷ Σάββα τοῦ Ἁγιοσμένου εἰς ἐπίσκοπον Ἀξώμης, ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μελετίου, συνιερουργούντων ἀπάντων τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων. Τὸ 1932 ἀνέλαβε τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ἀπὸ δὲ τῆς 7ης Δεκεμβρίου 1934 μέχρι τῆς 1 Δεκεμβρίου 1940 διετέλεσε Πατριαρχικὸς ἐν Καίρῳ Ἐπίτροπος.

Ὁ ἐκλιπὼν ἱεράρχης εἶχεν εὐρεῖαν μόρφωσιν καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν γλωσσομάθειάν του. Συνέγραφε πλείστας ἠθικοθησκευτικὰς καὶ νομοκανονικὰς μελέτας καὶ ἐδημοσίευσεν διαφόρους μεταφράσεις. Ἀντεπροώπησε τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας εἰς διάφορα συνέδρια, ὡς καὶ εἰς τὴν Θεολογικὴν Διάσκεψιν Βελιγραδίου. ἔχαιρε μεγάλης ἐκτιμήσεως, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῆς Αἰθιοπίας Χαϊλέ Σελασιέ τὸν περιέβαλλε διὰ τῆς φιλίας του. Ὁ ἐκλιπὼν διακεκριμένος ἱεράρχης ἀφιέρωσεν ὅλην τὴν ζωὴν του ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπὶ τῷ ἀδοκίμῳ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἀξώμης Νικολάου, ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀπέστειλε πρὸς τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας Σεβ. Μητροπολίτην Λεοντοπόλεως κ. Κωνσταντῖνον τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

«Υποβάλλομεν βαθεῖαν συμπάθειαν ἐπὶ ἐκδημίᾳ Μητροπολίτου Ἀξώμης Νικολάου, σεβασμίῳ Ἐπισκόπῳ καὶ ἀδελφῷ, ὅστις προσέφερεν ὑψίστας ὑπηρεσίας τῇ ἐμπειστευμένῃ αὐτῷ ἐπισκοπῇ καὶ εὐχόμεθα, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ Οὐρανίῳ Αὐτοῦ Βασιλείᾳ, ἐπὶ παραμυθίᾳ ἀδελφῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς 29ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 3ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔτους ἐπεσκέφθη τὴν Βιέννην ἡ ἐξ ἱερέων χορωδία τῆς Ἱ. Ἐπισκοπῆς Μπάτσκας μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν Πανιερώτατον Ἐπίσκοπον κ. Νικάνωρ. Ἡ χορωδία μετέβη εἰς τὴν Βιέννην, διὰ νὰ δεῖξη εἰς τὴν πόλιν τῆς μουσικῆς τὸ κάλλος τῆς σερβικῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, κατόπιν προσκλήσεως τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ὁργανώσεως «Pro Oriente». Τὴν 30 Σεπτεμβρίου ὁ Πανιερώτατος Ἐπίσκοπος κ. Νικάνωρ καὶ τὰ μέλη τῆς χορωδίας ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καρδινάλιου Βιέννης κ. Κόνιγ, ὁ ὅποιος εἶπεν εἰς τὴν προσφωνησὶν του μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς : «Χαιρετίζω τὸν Σέρβον Ἐπίσκοπον καὶ τὴν χορωδίαν τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων τῆς Ἐπαρχίας Μπάτσκας. Ἡ ἐπίσκεψίς Σας μοῦ προσεφεῖ μεγάλην χαράν. Ἡ Αὐστρία συνδέεται ἱστορικῶς μὲ τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Ἡ Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ ἔδωκε τὴν βάσιν διὰ τὴν συνεργασίαν καὶ προαγωγὴν τῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν. Εἴμεθα τὸ ἴδιον κατὰ τὴν ἐν Χριστῷ πίστιν, κατὰ τὴν Ἀγίαν

Γραφὴν καὶ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν. Αἱ σημεριναὶ συνθήκαι εἰς τὸν κόσμον μᾶς ἐφιστοῦν τὴν προσοχὴν νὰ εἴμεθα μαζί καὶ νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν φιλικὴν συνεργασίαν».

Ὁ Πανιερώτατος Ἐπίσκοπος κ. Νικάνωρ, ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφωνήσιν τοῦ Σεβασμ. Καρδινάλιου κ. Κόνιγ, ἐτόνισεν ὅτι ἡ ἐπιθυμία των εἶναι, ὅπως ἡ ἐπαφὴ αὐτῇ συμβάλῃ εἰς τὴν προσέγγισιν καὶ τὴν ἑνώσιν τῶν χριστιανῶν καὶ ὅπως ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ λάβῃ τὸ πηδάλιον εἰς τὰς χεῖρας τῆς εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν εὐαγγελικῶν λόγων : «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ἡ χορωδία ἔψαλε τὸ «Πάντα τὰ ἔθνη...», «Οἱ τὰ Χερσεβεῖμ...», «Πατέρα, Υἱόν...», «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου...» καὶ «Εἰς πολλὰ ἔτη» καὶ ἀκολούθως ὁ Καρδινάλιος κ. Κόνιγ εἶπεν : «Ἐγνώριζον ὅτι οἱ Σέρβοι εἶναι γενναῖοι, ἀλλὰ μέχρι σήμερον δὲν ἐγνώριζον ὅτι εἶναι καὶ ἄριστοι ψάλται καὶ ὅτι ἔχουν τόσον ἀρίστους διευθυντὰς χορωδίας». Ἀκολούθως δὲ προσέθεσεν, ὅτι καὶ εἰς τὰς φλέβας του ρεεῖ γιουγκοσλαβικὸν αἷμα, τὸ ὅποιον ἔλαβε διὰ μεταγγίσεως κατόπιν ἐνὸς αὐτοκινήτου δυστυχήματος εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν.

Ἡ χορωδία τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων τῆς Ἐπισκοπῆς Μπάτσκας ἔδωκε πνευματικὴν συναυλίαν εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἐνώπιον πυκνοτάτου ἀκροατηρίου, τὸ ὅποιον εἶχεν ὑπερπληρώσει τὸν παμμεγέθη ναόν. Τὸ μήκος τοῦ ναοῦ αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς 140, τὸ δὲ πλάτος εἰς 80 μέτρα. Ὁλόκληρον τὸ πρόγραμμα ἐμαγνητοφωνήθη διὰ τὴν τηλεόρασιν. Ἡ ἄρτια ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματος ἐχάρισεν εἰς τὸ μουσόφιλον ἀκροατήριον πραγματικὴν πνευματικὴν ἀπόλαυσιν.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὅταν πρὸ τινων ἐβδομάδων ἐωρτάσθη ἡ 50ῇ ἐπέτειος τῆς ἱδρύσεως τῆς ἐν Ρώμῃ Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, ὁ πάπας Παῦλος ΣΤ' ἀπέστειλε πρὸς τὸν πρόεδρον αὐτῆς καρδινάλιον Γουσταῦν Τέστα συγχαρητήριον γράμμα, γράφων μεταξὺ ἄλλων χαρακτηριστικῶς τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Κύριος ὠδήγησε διὰ τῆς δεξιᾶς Αὐτοῦ τὴν πορείαν τῆς Συνόδου. Πράγματι κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα θεῖα χάριτι συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Καθολικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς διὰ τῆς ἱδρύσεως νέων ἐκκλησιαστικῶν ἐπαρχιῶν, διὰ τῆς ἀποστολῆς ποντιφικῶν ἐκπροσώπων εἰς ἀνατολικὰς χώρας, διὰ τῆς ἀνοικοδομήσεως πολυαριθμῶν καθεδρικῶν καὶ ἐνοριακῶν ναῶν, ἱεροσπουδαστηρίων, σχολείων καὶ οἰκοτροφείων, διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐπὶ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου μελετῶν διὰ τὴν ἀρξαμένην κωδικοποίησιν τῶν κανόνων τῆς Ἀνατολῆς, διὰ τῆς εὐπρεποῦς, δραστηρίου καὶ ἀποτελεσματικῆς φιλανθρωπικῆς ἐργασίας.

Προσέτι ἡ Σύνοδος συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σχέσεων πρὸς τὰς κοινότητας τῶν εἰσέτι διίσταμένων ἀφ' ἡμῶν ἀδελφῶν, συνδραμοῦσα εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ οἰκουμενικοῦ πνεύματος, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ Β' ἐν Βατικανῷ οἰκουμενικὴ σύνοδος ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον τρανοτάτην μαρτυρίαν».

Ἡ ὑγεία τῆς Α. Ἀγιότητος τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' βαίνει συνεχῶς βελτιουμένη.

—Ὁ πάπας Παῦλος ΣΤ' ἀπέστειλεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν στρατάρχην Τίτο εἰς ἀπάντησιν ἐπιστολῆς του περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

—Ἀπὸ 17–26 Αὐγούστου 1968 θὰ συνέλθῃ εἰς Κολομβίαν τὸ 39ον διεθνὲς εὐχαριστιακὸν συνέδριον.

—Ἡ ρωμαιοκαθολικὴ ἐπισκοπικὴ σύνοδος τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, περιλαμβάνουσα 67 ἐπισκόπους ἐκ πέντε χωρῶν (Κενύας, Οὐγάνδης, Τανζανίας, Μαλαβίας καὶ Ζαμβίας) συνήλθεν εἰς Ναϊρόμπη τῆς Κενύας, διὰ νὰ ἐναρμονίσῃ τὴν δρᾶσιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ λαοῦ καὶ τὰς ὁδηγίας τῆς περὶ ἀναπτύξεως τῶν λαῶν ἐγκυκλίου τοῦ πάπα Παύλου ΣΤ'.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Εἰς τὸν ἐν Βερολίῳ ρωμαιοκαθολικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου ἐτελέσθη οἰκουμενικὴ ἀκολουθία ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 450ῆς ἐπετείου τῆς Μεταρρυθμίσεως. Παρέστησαν Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Διαμαρτυρόμενοι, οἵτινες ἀπήγγειλαν γερμανιστὶ τὸ «Πάτερ ἡμῶν».

—Κατὰ τὸ πεντάμηνον Ἰουλίου–Νοεμβρίου 1967, τὸ τμήμα διεκκλησιαστικῆς βοήθειας τοῦ Παγκοσμίου Σύμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐ χρηματοδότησε σειρὰν προγραμμάτων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Τὰ προγράμματα ταῦτα ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τῶν οἰκείων Σεβ. Ἀρχιερέων διὰ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοβοήθειας καὶ σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ὕψος τῶν παροχῶν ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 572.860 δρχ., προσεφέρθη δὲ διὰ τὴν οἰκοδομὴν ἢ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν κάτωθι ἰδρυμάτων: Γηροκομείου Κατερίνης, Οἰκοτροφείου Ἀρρένων Κομοτινῆς, Κέντρου Ἀδελφότητος Μοναχῶν Ἑλέους Μυτιλήνης, Οἰκοτροφείου Θηλέων Τρικάλων, Ψυχαγωγικοῦ Κέντρου Ἑλασσῶνος, Κέντρου Νεότητος Κορίνθου, Κέντρου Νεότητος Παραμυθίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χρησεύσεως τῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Μακρακώμης, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 807/45 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 30 Νοεμβρίου 1967

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκει-

μένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου Βασιλικῶν Ὑπάτης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 5 Δεκεμβρίου 1967

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ὁργανικῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου τῆς ἐνορίας τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου Ντεπὸ Θεσσαλονίκης, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς διακονικῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 6 Δεκεμβρίου 1967

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρῶν καὶ Νιγρίτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47, 48 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/1940 Α.Ν. «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ μεταγενεστέρων διατάξεων, καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ὁργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἀγίας Ἑλένης, 2) Ἀδελφικοῦ, 3) Ἀηδοχωρίου, 4) Βαμβοκούσης, 5) Ἀνα Βροντοῦς, 6) Ἑλαιῶνος, 7) Ζερβοχωρίου, 8) Ἀνα Καμήλας, 9) Κυδωνιάς, 10) Κωνσταντινάτους, 11) Λαχανᾶ, 12) Κάτω Λευκῶνος, 13) Λίμνης, 14) Μαυρούδας, 15) Μονοβρύσεως, 16) Μονοκκλησιᾶς, 17) Ξηροποτάμου, 18) Οἰνούσης, 19) Ἀνα Ὀρεινῆς, 20) Παραλιμνίου, 21) Νέας Σεβαστείας, 22) Συκιᾶς, 23) Χριστοῦ καὶ 24) Κρίνου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς ὡς ἀνω θέσεις, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν.

Ἐν Σέρραις τῇ 5η Δεκεμβρίου 1967

† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Σπυρίδωνος Μ. Καλλιᾶφα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ΑΝΑΛΕΚΤΑ, τόμος Α' Λόγοι καὶ ἄρθρα. Ἀθῆναι 1965, σελ. 389. Τόμος Β' Ἀρθρα καὶ μελετήματα. Ἀθῆναι 1966, σελ. 372.

Ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Σπυρίδων Καλλιᾶφας τυγχάνει ἐξ ἴσου γνωστός εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ὅσον καὶ εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν καὶ καθ' ὅλου εἰπεῖν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον τῆς χώρας ἡμῶν οὐ μόνον ὡς ἐξαιρετός καὶ πρωτοπό-

ρος Ἕλλην χριστιανὸς παιδαγωγὸς καὶ φιλόσοφος, προσηλωμένος εἰς τὰ ἰδανικὰ τῆς τε ἐπιστήμης καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ ὡς δεινὸς πολέμιος τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν ἐν σειρᾷ περισπουδάζων συγγραφῶν, ἀφιερῶσας ὅλην του τὴν ζωὴν εἰς τὰ ἐν λόγῳ ἰδανικὰ καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν ἑλληνικῆς χριστιανικῆς παιδαγωγικῆς. Εἶναι δὲ εὐχάριστος, ὅσον καὶ παρήγορον καὶ ἄξιον εὐγνωμοσύνης, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ παρέλθῃ ἐν ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου του, εὐρέθη γενναϊοφρων χορηγὸς πρὸς ἐκδοσιν τῶν Ἀναλκτων του, τ.ἑ. τῶν μικροτέρων κατ' ἐκτασιν, ἀλλὰ πυκνοτάτων εἰς νοήματα καὶ διδάγματα ἔργων τοῦ ἀνδρός, ἡ ἐν Παρισίοις ἐγκατεστημένη ἀνεψία του κ. Φ. Λεβέντη, τὸ γένος Ἀθανασίου Καλλιὰφα. Τῶν Ἀναλκτων τούτων ὁ μὲν Α' τόμος ἀπαρτίζεται ἐκ δύο μερῶν, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περιέχει 21 τὸν ἀριθμὸν παιδαγωγικὰς ὁμιλίας καὶ προσφωνήσεις τοῦ ἀνδρός, τῶν ὁποίων προτάσσεται τὸ περισπούδαστον ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐναρκτήριον μάθημα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ψυχικὴ σύστασις, χαρακτήρ καὶ ἀγωγή τοῦ Ἕλληνος» μετὰ προλόγου τοῦ τότε Πρυτάνεως καθηγητοῦ τῆς Φυσιολογίας Σπύρου Δοντᾶ, ἐξαίροντος α) τὴν μεγάλην αὐτοῦ στοργὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν διδασκαλίαν, β) τὴν μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ γ) τὴν μερίστην ἀφοσίωσιν εἰς τὴν θρησκείαν, τὸ δὲ δεύτερον μέρος περιλαμβάνει 13 παιδαγωγικὰ ἄρθρα, δημοσιευθέντα ἐν διαφόροις περιοδικοῖς. Ὁ δὲ Β' τόμος περιλαμβάνει 36 ἄρθρα καὶ μελετήματα ἐπίσης, ὡς καὶ τὰ τοῦ Α' τόμου, φιλοσοφικοῦ, ψυχολογικοῦ, κοινωνιολογικοῦ καὶ καθαρῶς παιδαγωγικοῦ περιεχομένου, δημοσιευθέντα ἐπίσης ἐν διαφόροις ἐπιστημονικοῖς περιοδικοῖς.

Ἀπαντὰ τὰ δημοσιεύματα ταῦτα, καρπὸς λιπαρᾶς μελέτης τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῶν μεγάλων Ἑλλήνων Πατέρων, ὡς καὶ τῶν σπουδαιότερων ἐκ τῶν νεωτέρων καὶ δὴ καὶ τῶν συγχρόνων Γάλλων καὶ Γερμανῶν φιλοσόφων, ψυχολόγων καὶ παιδαγωγῶν καὶ βιολόγων, μάλιστα δὲ τῶν Driesch, Kretschmer, Gaudig, Spranger, Jaspers, Jaensch, Jungmann καὶ αὐτοῦ τοῦ Nietzsche καὶ τοῦ Marx, διακρίνει λεπτότης καὶ βαθύτης σκέψεως, εὐθυκρισία, ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ὕψος ἀδρὸν καὶ ἐπαγωγόν.

Τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἀναλκτων τούτων ἐπεμελήθη μετὰ στοργικοῦ ζήλου ἐπιτροπὴ ἐξ ἀφωσιωμένων μαθητῶν τοῦ ἀνδρός, φιλοτιμηθεῖσα οὐ μόνον νὰ κατατάξῃ τὰ περιεχόμενα μεθοδικῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐφοδιάσῃ τὴν ἐκδοσιν ταύτην καὶ διὰ τῶν ἀπαιτητῶν προλεγομένων καὶ πινάκων κυρίων ὀνομάτων καὶ ὄρων ἐπιστημονικῶν καὶ πραγματικῶν καὶ περιεχομένων, οὕτως ὥστε νὰ διευκολύνεται ἡ μελέτη τοῦ πολυτιμοτάτου ὕλικου, τοῦ ἀποθησαυρισθέντος ὑπὸ τῆς ἐπιμελείας, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν παιδικὴν καὶ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐν γένει καὶ πρὸ παντὸς ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν τοῦ ἀνδρός. Ἐπὶ τούτῳ

ὀφείλονται χάριτες εἰς τὴν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴν. Πρὸ παντὸς ὅμως ὀφείλεται βαθεῖα εὐγνωμοσύνη εἰς τὴν ἀνταξίαν ἀνεψίαν τοῦ ἐπιφανοῦς τούτου διδασκάλου τοῦ γένους, τὴν ἐρίτιμον κυρίαν Φ. Λεβέντη, τὸ γένος Ἀθαν. Καλλιὰφα, ἥτις εἶχε τὴν ἀγαθὴν ἐμπνευσιν νὰ τιμήσῃ κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον τὴν μνήμην τοῦ πράγματι μεγάλου θεοῦ της διὰ τῆς εἰς τὴν μνήμην του ἀνεγέρσεως μνημείου ἐσαεῖ, ἐνὸς πολυτιμοτάτου ἐγκολπίου οὐ μόνον τῆς σπουδαζούσης Ἑλληνικῆς νεολαίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ ἑλληνικοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου.

Εἰς τὸν οὕτω προσηκόντως ὑπὸ τῆς ἀνεψιάς τιμηθέντα σοφὸν ἄνδρα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν μνήμην καὶ μερικὰ μεγάλα Ἰδρύματα, ἐν οἷς ἴσως καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, ὑπολείπονται χρεῶσαι, μελετῶντα τὴν ταχυτέραν ἀπότισιν τοῦ χρέους των, εἰς τὸν ἄνδρα, λέγω, τοῦτον ἀνήκει τὸ τοῦ ἱεροῦ ψαλμωδοῦ «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος».

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Κωνστ. Σπετσιέρη, Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, Εἰκόνες Ἑλλήνων Φιλοσόφων εἰς Ἐκκλησίας. Ἀθήναι 1964. Σελ. 76.

Εἰς τοὺς θεολογικῶς κατηρτισμένους, κατὰ πρῶτον λόγον, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιολογοῦντας καὶ φιλόστοργας ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ τούτου θὰ εἶναι βεβαίως γνωστὸν τὸ ἐν διαφόροις Ἱ. Μοναῖς καὶ Ναοῖς ἡδὴ ἀπὸ τοῦ 10ου αἰῶνος καὶ ἐξῆς, ἂν μὴ καὶ ἐνωρίτερον, χρονολογούμενον φαινόμενον ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, Μακεδονίᾳ, Ἡπείρῳ, Λακεδαιμόνι, Κωνσταντινουπόλει, Μικρᾷ Ἀσίᾳ, Βουλγαρίᾳ, Σερβίᾳ, Ρουμανίᾳ, Ρωσσίᾳ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Δύσει (Ἰταλία, Σικελία, Γερμανία) τῆς ἐξεικονίσεως Ἑλλήνων σοφῶν, οἱ οἱ Ὁμηρος, ὁ Πυθαγόρας, ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Σόλων, ὁ Κλεάνθης, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Πλούταρχος, ὁ Γαληνός καὶ ἄλλοι. Ἀκριβῶς δὲ τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξέθεσε μετὰ πάσης ἐμβριθείας ὁ καθηγητὴς κ. Κ. Σπετσιέρης ἐν τῷ παρόντι μελετήματι, κατὰ τὸν ὁποῖον τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἐν τῷ Βυζαντίῳ ἀναγέννησιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς δυναστείας τῶν Μακεδόνων, εἰτα δὲ καὶ τῶν Κομνηνῶν καὶ τῶν Παλαιολόγων (Ποβλ. καὶ ἡμέτερον μελέτημα «Ἑλληνισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς ἐν ἀντιθέσει καὶ συνθέσει», 1957, 1967²). Παρὰ τὴν ἀρίστην καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν τῶν περιεχομένων 41 εἰκόνων ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ, ὁ συγγραφεὺς δὲν ἀσχολεῖται περὶ τὴν τεχνოτροπίαν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τῶν ἐν λόγῳ εἰκόνων, ἀλλ' ἐκ τῶν τριῶν μερῶν, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ πραγματεία αὐτή, ἐν τῷ Α' παρέχεται περιγραφή τοῦ φαινομένου εἰς τὰς κατὰ τόπους ἐμφανίσεις αὐτοῦ (σελ. 4—47), ἐν τῷ Β' προσφέρεται στοχαστικὴ καὶ ἱστορικὴ ἐρμηνεία τοῦ ἐν λόγῳ φαινομένου (σελ. 47—57) καὶ ἐν τῷ Γ' μέρει (σελ. 57—74) ἐκτίθεται ἡ ἐξέλιξις τῆς ἐν λόγῳ ἐξεικονίσεως, μεθ' ἣν ἐπακολουθεῖ τὸ ἐξ ἐπόψεως ἱστορικῆς

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΜΔ' ΤΟΜΟΥ (1967) ΤΗΣ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,,

ΕΠΙΣΗΜΑ

Ἐκτακτος Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, σελ. 6.— Τὰ Εἰρηνικά Γράμματα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, σελ. 249.— Ἡ πρώτη πανηγυρική συνεδρία τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου, σελ. 279.— Ἡ ἐκλογή νέων Μητροπολιτῶν, σελ. 308, 344 καὶ 796.— Εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον πρῶην Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομον, σελ. 319.— Ἀπαντήσεις εἰς τὰ Εἰρηνικά Γράμματα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου: Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, σελ. 378· τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου, σελ. 379· τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Μακαρίου, σελ. 380· τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχ. Θρόνου Ἀλεξανδρείας Σεβασμ. Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως κ. Κωνσταντίνου, σελ. 424· τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Θεοδοσίου, σελ. 425· τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ρωσίας κ. Ἀλεξίου, σελ. 426· τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ, σελ. 426· τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Κυρίλλου, σελ. 427· τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας κ. Σεφάνου, σελ. 427· τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Φιλλανδίας κ. Παύλου, σελ. 427· τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου πρ. Ἀθηνῶν Προέδρου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, σελ. 634· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, σελ. 634· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ.

Πολυκάρπου, σελ. 634· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θήρας κ. Γαβριήλ, σελ. 635· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, σελ. 686· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου, σελ. 686· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαντινείας κ. Θεοκλήτου, σελ. 686· τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Μηθύμνης κ. Ἰακώβου, σελ. 687· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λευκάδος κ. Δωροθέου, σελ. 711· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνοῦ, σελ. 711· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ζιχνῶν κ. Νικοδήμου, σελ. 712· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεφαλληνίας κ. Προκοπίου, σελ. 712· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρύτων κ. Γεωργίου, σελ. 795· τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερρών κ. Κωνσταντίνου, σελ. 795 καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀρτης κ. Ἰγνατίου, σελ. 796.

ΕΘΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου, σελ. 5 καὶ 218.
Τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, σελ. 58.
Τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας Σεβασμ. Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως Κωνσταντίνου, σελ. 59.
Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας Θεοδοσίου, σελ. 59.
Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Βενεδίκτου, σελ. 60.
Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου, σελ. 60.

ἅμα καὶ φιλοσοφικῆς καὶ θεολογικῆς συναρόμενον συμπέρασμα τοῦ μελετήματος τούτου. Τόσον ἡ triπλῆ διάρθρωσις τοῦ μελετήματος τούτου, ὅσον καὶ ἡ ιστορική καὶ στοχαστική ἐξέτασις τοῦ ἐν λόγω φαινομένου προϋποθέτουν ὄχι μόνον ἀρχαιολογικὴν ἐνημερότητα, ἀλλὰ καὶ βαθεῖαν φιλοσοφικὴν συγκρότησιν, τῆς ὁποίας ὅσον ἐλάχιστοι Ἕλληνες κάτοχος τυγχάνει ὁ συγγραφεὺς, ἐπὶ πλέον δὲ προδίδεται ἐνταῦθα καὶ μία ἄλλη συγγραφικὴ ιδιότης, μὴ γνωστὴ εἰς τοὺς πολλούς, ἡ ἀριότης τῆς θεολογικῆς συγκροτήσεως αὐτοῦ, ὀφειλομένη εἰς θεολογικὰς σπουδὰς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου ὑπὸ ἐμπνευσμένους καθηγητάς, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀείμνηστος Ἀνδρόντος, ὅστις μὲ διεβεβαίον, ὅτι διὰ τὸν κ. Σπεντσερην, καίπερ μὴ φοιτήσαντα τακτικῶς ἐν τῇ εἰρημένῃ Σχολῇ λόγῳ τῆς στρατεύσεως καὶ ἐπιστρατεύσεως αὐτοῦ, ἐλυπεῖτο διότι δὲν ὑπῆρχε μεγαλύτερος βαθμὸς ἀπὸ τὸν ἄριστον, ἵνα τὸν βαθμολογήσῃ εἰς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις του. Δὲν ἔχω λοιπὸν παρὰ τὰς εὐχρηθῶ, κατακλείων τὸ βραχύτατον τοῦτο σημείωμα, ὅπως τὸ πρῶτον τοῦτο δείγμα τῆς ὀρθοδόξου θεολογικῆς συγκροτήσεως τοῦ διαπρεποῦς συναδέλφου ἔχη καὶ συνέχειαν.

Π. Ι. ΜΗΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κωνσταντίνου Καβαρνοῦ, καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Ἑλλάς καὶ Ὁρθοδοξία, Ἀθῆναι 1967, σελ. 93.

Ἀναστασίου Βασιλ. Ἀντωνοπούλου, Ἐσχατολογία (Ἀναίρεσις τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πλαγίων τοῦ Χιλιαισμοῦ ἢ Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά). Ἀθῆναι 1966, σελ. 320.

Χρήστου Γκότση, Ἡ βιβλικὴ-λειτουργικὴ κατεύθυνσις τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν. Ἀθῆναι 1967, σελ. 62.

Ἀντωνίου Κ. Παπαντωνίου, Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς. Τεύχος Β'. Ἡ χριστιανικὴ Κοινωνικὴ Ἠθικὴ. Ἀθῆναι 1967, σελ. 49.

Γεωργίου Ι. Μαντζαρίδου, Ὑμνητοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεὸς καὶ ἱστορία κατὰ Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν. Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ τόμου «Θεὸς καὶ ἱστορία». Θεσσαλονίκη 1966, σελ. 34.

Τοῦ αὐτοῦ, Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ πραγματεῖαι γραφεῖσαι κατὰ τὰ ἔτη 1341-1343. Εἰσαγωγή ὑπὸ Παναγ. Κ. Χρήστου. Θεσσαλονίκη 1966, σελ. 237.

Τοῦ αὐτοῦ, Οἱ νηπτικοὶ πατέρες καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Γρηγόριος ὁ Παλαμάς». Θεσσαλονίκη 1967, σελ. 11.

Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας Γερμανοῦ, σελ. 60.

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου, σελ. 61.

Τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βουλγαρίας Κυρίλλου, σελ. 90.

Τοῦ Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ Πορφύριου, σελ. 91.

Τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας Μηχαήλ, σελ. 91.

Τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Βαρσοβίας Στεφάνου, σελ. 115.

Τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Πράγας Δωροθέου, σελ. 115.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου: Πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν περὶ τῆς ἐκλογῆς, χειροτονίας καὶ καταστάσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου, σελ. 238.—Πρὸς τοὺς Σεβασμ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ ἐκλογῆς, χειροτονίας καὶ καταστάσεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου, σελ. 320.—Περὶ μνημονεύσεως τῶν ὀνομάτων τῶν Α.Α.Μ.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, σελ. 320.—Περὶ ἀποστολῆς στοιχείων διὰ τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1968, σελ. 321.—Περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων τῶν ἱερῶν Ναῶν, σελ. 412.—Περὶ συλλογῆς βοηθημάτων διὰ τὴν ἐν Σινᾷ Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης, σελ. 413.—Περὶ ἀνεγέρσεως μνημείου Κληρικῶν, σ. 818.

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου: Περὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, σελ. 155.

Τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, σελ. 3, 4, 293, 530, 621.

Μητροπόλεως Γυθείου καὶ Οἴτουλου, σελ. 158.

ΑΝΑΚΤΟΡΙΚΑ

Ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ μνημονεύσεως τῶν ὀνομάτων τῶν Α.Α. Μ.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης καὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, σελ. 320.—Ἡ βάπτισις τοῦ Διαδόχου τοῦ Θρόνου Παύλου, σελ. 342.—Χαιρετιστήριος λόγος τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου πρὸς τὴν ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης Κ' συνέλευσιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, σελ. 465.

ΕΚΛΟΓΗ, ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

Περιγραφή τῆς ἐκλογῆς, χειροτονίας καὶ ἐνθρονίσεως, σελ. 250.—Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, σελ. 329.—Τὰ Εἰρηνικά Γράμματα τοῦ Μακαριωτάτου, σελ. 249.—Βιογραφικὸν σημεῖωμα, σελ. 262.—Συγχαρητήρια τη-

λεγραφήματα καὶ ἐπιστολαί, σελ. 263.—Ὁ Τύπος διὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, σελ. 265.—Ἡ πρώτη ἀρχιερατικὴ Λειτουργία τοῦ Μακαριωτάτου εἰς Τῆνον, σελ. 270.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, Σχέδιον ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 586, 625, 665, 705 καὶ 788.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Θεοδόσ. Σπεράντσα, Νὰ τεθῇ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, σελ. 41.—Τοῦ αὐτοῦ, Τοῦτο πράττει καὶ σήμερον, σελ. 57.—Τοῦ αὐτοῦ, Καὶ ὅμως θὰ ἔπρεπε, σελ. 89.—Τοῦ αὐτοῦ, Πνοὴ ἔαρος ἐν μέσῳ χειμῶνι, σελ. 114.—Τοῦ αὐτοῦ, Εἶναι ἐντελὲς ἀπαράδεκτον, σελ. 137.—Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Ὁρθοδοξία χαράσσει τὴν πορείαν, σελ. 153.—Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονυσίου, Ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, σελ. 186.—Θεοδόσιου Σπεράντσα, Νὰ τὴν περιφρουρήσωμεν πάσῃ θυσίᾳ, σελ. 217.—Τοῦ αὐτοῦ, Ἱερώνυμος ὁ πρῶτος, σελ. 235.—Τοῦ αὐτοῦ, Ὑπῆρξε πρᾶξις δικαιοσύνης, σελ. 297.—Τοῦ αὐτοῦ, Ὡς ὠραίοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων, σελ. 337.—Τοῦ αὐτοῦ, Ὅχι μόνον πρὸς αὐτοὺς, σελ. 377.—Τοῦ αὐτοῦ, Ὅπως ἡ Θεοτόκος, σελ. 429.—Τοῦ αὐτοῦ, Πρὸς αὐτὴν στοιχεῖ, σελ. 513.—Τοῦ αὐτοῦ, Νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς βάσεις μας, σελ. 553.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 281 τῆς 20 Δεκεμβρίου 1966 «περὶ καθορισμοῦ τοῦ βασιτικοῦ μισθοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ τακτικῶν ἐφημερίων», σελ. 34.—Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 282 τῆς 20 Δεκεμβρίου 1966 «περὶ τῆς ὑγειονομικῆς περιθάλψεως τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου», σελ. 34.—Ἀναγκαστικὸς Νόμος ὑπ' ἀριθ. 3/1967 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671/1943 Νόμου «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», σελ. 236.—Βασιλικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 291/1967 περὶ συγχροτήσεως ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 237.—Βασιλικὸν Διάταγμα «περὶ καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου», σελ. 237.—Ἀναγκαστικὸς Νόμος ὑπ' ἀριθ. 137/1967 περὶ προσόντων καὶ χειροτονίας Κληρικῶν καὶ περὶ ρυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων, σελ. 615.—Β. Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 551/1967 περὶ παρατάσεως τῆς θητείας τῆς Ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 617.—Ὑπουργικὴ ἐγκρισις περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων καὶ τῶν προσωποπαγῶν βοηθημάτων τοῦ TAKE, σελ. 641.—Ἀναγκαστικὸς Νόμος ὑπ' ἀριθ. 179/1967 περὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 976/1945 «περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», σελ. 812.—Ἀναγκαστι-

κός Νόμος ὑπ' ἀριθ. 192/1967 περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας Ἀνωτάτης Σχολῆς Ὁρθόδοξων Σπουδῶν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκαδημία», σελ. 812.

NOMOKANONIKA

Εἰδικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4589/1966 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, σελ. 10.—Συνέντευξις τοῦ Τύπου, σελ. 18.—Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος, Τὸ Ν.Δ. 4589/1966 ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας, σελ. 43.—Ἀνακοίνωσις πρὸς τοὺς ἡσφαλισμένους τοῦ TAKE, σελ. 82.—Ἀρχιμ. Θεοκλήτου Στράγκα, Ἡ περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας Χριστιανικῇ ἀντίληψις, σελ. 104.—Υπόμνημα πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας περὶ τῆς ἰσοβιότητος τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος, σελ. 159.—Μητροπολίτου Πειραιῶς Χρυσόστομο, Ὑπόμνημα ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 609-612/1967 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δι' ὧν ἀπορρίπτονται αἱ προσφυγαὶ Σεβ. Μητροπολιτῶν κατὰ τοῦ Ν.Δ. 4589/1966, σελ. 164.—Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα, Ὑπόμνημα ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 609-612/1967 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, σελ. 167.—Ἑρμηνευτικὴ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, σελ. 172.—Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομο, Ἡ ἀρχὴ τῆς συναλλαγῆς ἰδεῶδες σύστημα σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, σελ. 189.—Ἀρχιεπισκόπου πρῶην Ἀθηνῶν Προέδρου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰακώβου, Αἱ σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, σελ. 192.—Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος, Οἱ κληρικοὶ καὶ τὰ δικαστήρια, σελ. 221.—Γ.Α.Χ., Περὶ τῆς ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου, σελ. 356.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Περὶ τοῦ Χιλιασμοῦ: α) τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, σελ. 635, β) Τοῦ καθηγητοῦ Κωνστ. Δ. Μουρατίδου, σελ. 638.—Γεωργίου Σταυροπούλου, Ἡ ἀσφάλεισις τῶν Ἱεροφαιτῶν, σελ. 641.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ

Νικολάου Μητσοπούλου, Ἡ παραθεώρησις τῆς σωτηριολογικῆς σημασίας τῆς ἀκριβείας τοῦ δόγματος ὑπὸ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, σελ. 209.—Ἰωάννου Καρμίρη, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ Χριστιανισμοῦ, σελ. 694.

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ

Νικολάου Μητσοπούλου, Σύγχρονα κατ'ἑκτελεστικὰ προβλήματα, σελ. 539.—Ἀρχιμ. Φιλοθέου Φάρου, Ἡ ποιμαντικὴ διακονία τῶν ἀσθενῶν, σελ. 607.—Προσεβυτέρου Κωνσταντίνου Φοῦσκα, Ποιμαντικὴ τοῦ τουρισμοῦ, σελ. 649.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Μητροπολίτου Καλαβρίας Αἰμιλιανοῦ, Ἐν

ὄψει τῆς Συνόδου, σελ. 282, 322, 361, 400, 452, 485, 539, 576, 602, 642, 688 καὶ 805.

Ἀποφασίς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ διακοπῆς παντὸς δεσμοῦ καὶ ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν σχισματικῶν ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν τῆς αὐτοκαλουμένης «Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας», σελ. 547.—Ἀπαντήσεις εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τῆς ἀντικανονικῆς ἀνακηρύξεως εἰς αὐτοκέφαλον τῆς αὐτοκαλουμένης «Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας»: α) τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου, σελ. 685, β) τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Μακαρίου, σελ. 710, γ) τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Πράγας κ. Δωροθέου, σελ. 710 καὶ δ) τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχ. Θρόνου Ἀλεξανδρείας Σεβ. Μητροπ. Λεοντοπόλεως κ. Κωνσταντίνου, σελ. 795.

ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

Παναγιώτου Τρεμπέλα, Ἡ ἐν Βελιγραδίῳ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, σελ. 20, 45, 62, 92, 116, 138, 168 καὶ 201.—Τοῦ αὐτοῦ, Αἱ μετὰ τὸ ἔργον τῆς Βατικανεῖου Συνόδου ὑποχρεώσεις μας, σελ. 405, 449, 489, 531, 570, 595.

Ἀρχιμ. Ι. Α. Παπαδοπούλου, Νὰ ἀποφύγωμεν τὴν σύγχυσιν, σελ. 96 καὶ 124.

Μητροπολίτου Μυτιλήνης Ἰακώβου, Ἡ ἀπόδοσις τῶν σεπτῶν λειψάνων τοῦ Ἀγίου Ἰσιδώρου εἰς τὴν Χίον (ἡ διεξαχθεῖσα ἀλληλογραφία), σελ. 119, 142 καὶ 438.

Ἀρχιμ. Κιλλινίκου Καρούσου, Ἡ μοναστικὴ κοινότης τοῦ Ταϊζέ, σελ. 128.

Ἡ Ὁρθοδοξία ἐν διαλόγῳ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, σελ. 130.

Χάιντς Γκστρέϊν, Οἱ ξένοι διὰ τὸν Μακαριώτατον, σελ. 176.

Παναγιώτου Μπρατσιώτου, Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἐπόψεως δογματικῆς, σελ. 223.

Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Ἱερωνύμου, Συνέντευξις πρὸς τὸ «Γαλλικὸν Πρακτορεῖον Εἰδήσεων», σελ. 475.—Τοῦ αὐτοῦ, Ὁμιλία πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις ξένους ἀνταποκριτάς, σελ. 631.—Τοῦ αὐτοῦ, Συνέντευξις πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Καθολικὴ» καὶ τὸ καθολικὸν πρακτορεῖον εἰδήσεων «Typos—Bonne Presse», σελ. 660.

ΗΘΙΚΑ

Μητροπολίτου Ἡλείας Γερμανοῦ, Ὁ ἀόρατος φύλαξ ἡ συνείδησις, σελ. 67.—Τοῦ αὐτοῦ, Οἱ φωτισμένοι ἐπαινοὶ κίνητρον ἀμίλλης, σελ. 196 καὶ 219.

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

Γ. Π. Γιαννακοπούλου, Ὁ Ὅσιος Ζήνων ὁ ταχυδρόμος, σελ. 366.—Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ πρᾶξις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου περὶ κατατάξεως ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων τοῦ ἀοιδίμου ἱερομονάχου Ἀρσενίου τοῦ Παρίου, σελ. 428.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ἀρχιμ. Ἐλευθερίου Εὐθυμιάδου, Πότε ἀκριβῶς ἐγεννήθη ὁ Χριστός, σελ. 28.—Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ἀγῶνες καὶ θυσίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ τὴν ἄλωσιν, σελ. 32, 76.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ

Ν. Ἀθανάσιε φ, «Πάντοτε ὅλοι καὶ πάντοτε ἐπὶ τὸ αὐτό». Μετάφρ. ἀρχιμ. Νικοδήμου Γκατζιρούλη, σελ. 99.

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, σελ. 298.—Ἀντιφώνησις τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, σελ. 380.—Ὁ πάπας Παῦλος ὁ ΣΤ' εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, σελ. 430.—Ἡ εἰς Κύπρον ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, σελ. 555.—Ἱερὰ πορεία ἀγάπης καὶ εἰρήνης τοῦ Παναγ. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου τοῦ Α' εἰς τὴν Σερβίαν, Ρουμανίαν καὶ Βουλγαρίαν, σελ. 670.—Χρονικὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου τοῦ Α' πρὸς τὸν Πάπαν Ρώμης Παῦλον τὸν ΣΤ', σελ. 676.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ εἰκοστὴ συνέλευσις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, σελ. 468.—Χαιρετιστήριος λόγος τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, σελ. 465.—Χαιρετιστήριος λόγος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, σελ. 467.—Τὸ συνέδριον τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Συμβουλίου Ἀμερικῆς, σελ. 471.—Τὸ Γ' συνέδριον ἱεροκηρύκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 587.—Σύσκεψις κατηχητικῶν στελεχῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, σελ. 589.—Ἡ λῖα Μουτσούλα, Ε' διεθνὲς συνέδριον πατρολογικῶν σπουδῶν, σελ. 698.

ΕΘΙΜΟΤΥΠΙΚΑ

Μητροπολίτου Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Νικοδήμου, Ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς δεοντολογίας, σελ. 25, 49, 72, 122, 145, 177, 207, 285, 325, 363, 402, 483, 535, 575, 599, 645.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, σελ. 262.—Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φωκίδος κ. Χρυσόστομου, σελ. 313.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντίνου, σελ. 314.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου, σελ. 314.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θηβῶν κ. Νικολάου, σελ. 317.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δρυ-

νουπόλεως κ. Σεβαστιανοῦ, σελ. 317.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικαίας κ. Γεωργίου, σελ. 349.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. Χρυσόστομου, σελ. 351.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Καλλινίκου, σελ. 352.—Τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου, σελ. 353.—Τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ὑδρας κ. Ἱεροθέου, σελ. 382.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας κ. Πολυκάρπου, σελ. 383.—Τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδωνος, σελ. 383.—Τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Ἀποστόλου, σελ. 385.—Τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Περιστερᾶς κ. Ἡλίας, σελ. 386.—Τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρου τοῦ Β', σελ. 421.—Τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Βρεσθένης κ. Δημητρίου, σελ. 569.—Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανοῦ, σελ. 798.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΙ

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, Εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρου τοῦ Β', σελ. 417.—Τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Πατάρων Μελετίου, σελ. 422.—Τοῦ Θεοφιλεστάτου Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος κ. Σεβαστιανοῦ, Εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρ. Φωκίδος Ἀθανασίου, σελ. 803.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἀρχιμ. Τίτου Καραντζαλή, Ὁ βαθὺς σεβασμὸς καὶ ἡ τιμὴ πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν παράδοσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, σελ. 78.—Ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑορτασμός τῆς 1100ετηρίδος τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, σελ. 80.—Θεοδόσιου Σπεράντσα, Ἡ ἑλληνοχριστιανικὴ κυκλαδικὴ παράδοσις, σελ. 105.—Τοῦ αὐτοῦ, Ἀδιάλλακτος μάχη πρὸς τὸ κακόν, σελ. 288.—Πανηγυρικὸς ἑσπερινὸς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου, σελ. 338.—Ἀπονομὴ πτυχίων εἰς τοὺς τελειοφοίτους τῆς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς, σελ. 354.—Συνεστιάσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου, σελ. 389 καὶ 631.—Σεβασμ. Μητροπολίτου Παραμυθίας κ. Τίτου, Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν ἐτήσιον ἑορτασμὸν τῆς Ναυτικῆς Ἑβδομάδος, σελ. 394.—Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ἡ χιλιοστὴ ἐννεακοσιοστὴ ἐπετηρὶς ἀπὸ τῆς εἰς Νικόπολιν παραχειμάρσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, σελ. 395.—Καθηγῆται καὶ φοιτηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Ρώμην καὶ τὸ Βελιγράδιον, σελ. 435 καὶ 482.—Σεβ. Μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνου, Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος, σελ. 445.—Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ὁ πόθος του, σελ. 456.—Ν. Ξ. Ἐλεοπούλου, Αἱ τύχαι τῆς τιμίας κάρας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν προσκύνημα αὐτῆς τὴν 29 Αὐγούστου ἐν τῇ Μονῇ Στουδίου, σελ. 476.—Ἀρχιμ. Φιλαρέτου Βιτάλη, Ἡ Πρέβεζα ἐτίμησε τὸν ἐνδοξον αὐτῆς ἥρωα

Ὁδυσσέα Ἀνδρουτσον, σελ. 479.—Ἡ ἱστορικὴ περι-
δεία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου εἰς τὴν
Βόρειον Ἑλλάδα, σελ. 515.—Ἐγκαίνια Βρεφοκομικοῦ
καὶ παιδικοῦ σταθμοῦ Βύρωνος, σελ. 590.—Ἐπισκό-
που Κατάνης Ἰακώβου, Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος,
σελ. 592.—Βάσ. Μουστάκη, Ἡ τρίτη Θεολογία, σ.
613.—Παν. Μπρατσιώτου, Ἡ ἑλληνικὴ μας
κληρονομία, σελ. 655.—Ἀρχιμ. Ἀναστασίου
Γιαννουλάτου, Ἐντυπώσεις ἀπὸ μιᾶς σύντομης
ἐπαφῆς μετ' ὀρθοδόξους Κιουύγιου, σελ. 691.—Μακ.
Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου, Ὁμιλία πρὸς
τοὺς φοιτητάς, σελ. 785.—Ἐπίσημοι ἑορταὶ τοῦ
Πατριαρχείου Ρουμανίας, σελ. 799.—Ἱεροδιακόνου
Δημητρίου, Προσφώνημα, σελ. 801.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος, σελ. 291, 330, 371, 501,
547, 581, 620, 659, 700, 715 καὶ 818.

Ἀποστολικὴ Διακονία, σελ. 715, 818.

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, σελ.
38, 54, 86, 110, 133, 150, 181, 214, 229, 292, 331,
371, 413, 462, 501, 548, 581, 620, 659, 701, 818.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργολίδος, σελ.
661.

Ἱερὰ Μητρόπολις Διδυμοτείχου
καὶ Ὁρεστιάδος, σελ. 462.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐδέσσης καὶ Πέ-
λης, σελ. 504.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζακύνθου, σελ. 549.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἡλείας, σελ. 820.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας, σελ.
503.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας, σελ.
230, 332, 582.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορινθίας, σελ. 717.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνείας, σελ.
661.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης, σελ.
39, 54, 151, 215, 549.

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας, σελ. 717.

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ
Πρεβέζης, σελ. 294.

Ἱερὰ Μητρόπολις Παροναξίας, σελ.
503.

Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν, σελ. 134,
502.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκα-
ρίας, σελ. 503.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κο-
ζάνης, σελ. 582, 622.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρών καὶ Νι-
γρίτης, σελ. 134.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σύρου, σελ. 503,
662.

Ἱερὰ Μητρόπολις Φιλίππων, Νεα-
πόλεως καὶ Θάσου, σελ. 55, 215, 333.

Ἱερὰ Μητρόπολις Φωκίδος, σελ. 413,
621.

Ἱερὰ Μητρόπολις Χίου, σελ. 55, 505,
661.

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, σελ.
333, 373, 414, 463, 507, 550, 622, 662, 702.

Ἀγιον Ὅρος, σελ. 55, 508.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κῶ, σελ. 508.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀ-
ποκορώνου, σελ. 215 καὶ 718.

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς, σελ.
414, 622, 663, 715, 820.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θυατείρων,
σελ. 719).

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, σελ. 820.

Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, σελ. 508.

Ἐκκλησία Ρωσσίας, σελ. 134, 151, 334,
373, 508, 716.

Ἐκκλησία Σερβίας, σελ. 134, 335, 374,
509, 582, 622, 719, 821.

Ἐκκλησία Ρουμανίας, σελ. 374.

Ἐκκλησία Βουλγαρίας, σελ. 135, 582.

Ἐκκλησία Κύπρου, 415.

Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, σελ.
335, 374, 415, 509, 551, 572, 682, 702, 719, 821.

Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, σελ. 415,
582.

Οἰκουμενικὴ Κίνησις, 335, 374, 415,
509, 551, 622, 702, 822.

Προτεστάντισμός, σελ. 375, 509, 720.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων, σελ.
40, 56, 87, 111, 136, 152, 183, 216, 231, 294, 336,
375, 415, 463, 510, 551, 582, 624, 663, 703, 720,
822.

Κλητήρια ἐπικρίματα, σελ. 136, 216,
551, 582, 663, 703.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Demetrios Constantelos, The Greek Ortho-
dox Church. Faith, History and Practice, p. 127.
The Seabury Press, 815 Ave. New York, N.Y.
10017 (Π. Τρεμπέλας), σελ. 511.

Ἀρχιμ. Θεοκλήτου Στράγκα, Κάτοπτρον σχέσεων
ἀντιμαχομένων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, Ἀθῆναι
1967 (Γ.Α.Χ.), σελ. 511.

Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου, Παλαιοκα-
θολικισμός καὶ Ὀρθοδοξία. Ἀθῆναι 1966, σελ. 190.—
Τοῦ ἀύτου, Ἡ Ἐκκλησία Γεωργίας (Ἰβηρίας)

καὶ τὸ αὐτοκέφαλον αὐτῆς. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθήναι 1966, σελ. 51. (Π.Ι. Μπρατσιώτης), σελ. 583.

Β. Γκεωργίου, Ἀπὸ τὴν 25ῃ ὥρα στὴν αἰώνια ὥρα. Μετάφρ. Ἀρχιμ. Εὐθυμίου Στύλιου. Ἀθήναι 1967 (Γ. Π.), σελ. 720.

Σπυρίδωνος Μ. Καλλιὰφα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀνάλεκτα, τόμος Α' Λόγοι καὶ ἄρθρα. Ἀθήναι 1965, σελ. 389. Τόμος Β' Ἄρθρα καὶ μελετήματα. Ἀθήναι 1966, σελ. 372. (Π. Μπρατσιώτης), σελ. 822.

Κωνστ. Σπετσέρη, Καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, Εἰκόνες Ἑλλήνων Φιλοσόφων εἰς Ἑκκλησίας. Ἀθήναι 1964, σελ. 76. (Παν. Μπρατσιώτης), σελ. 823.

Νέα βιβλία, σελ. 112, 152, 183, 215, 230, 296, 375, 416, 552, 624, 704. 824.

ΕΙΔΙΚΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΙΚΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

Ἀρχιμ. Νικ. Γκατζιρούλη, Ὁ ἄρτος τῆς Θεολογίας εἰς τὰς πνευματικὰς στέππας τῆς Ρωσίας, σελ. 721.—Θεοδοσίου Σπεράντσα, Πρὸ παντὸς ἡ Ἑκκλησία, σελ. 723.—Φιλαρέτου Μητροπολίτου Μόσχας, Λόγος περὶ ἀγάπης, σελ. 725.—M.-J. GUILLOU, I. Κιρέγιεβσκυ, ὁ φιλόσοφος τῆς πληρότητος καὶ τῆς καθολικότητος. Μετάφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Τούλας Γεωργίτσα, σελ. 730.—E. BEHR-SIGEL, Οἱ στᾶρετς. Μετάφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Σόνιας Κονιόρδου, σελ. 736.—Σ. Μπουλγκάκωφ, Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις τοῦ Χριστοῦ. Μετάφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ K.K., σελ. 742. PAUL FLORENSKY, Περὶ τοῦ ἐπικηδείου τοῦ π. ALEXIS METCHEV. Ἀπόδοσις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Ἀλ. Β. Κοσμοπούλου, σελ. 745.—N. C. ARSE-NIEF, Πνευματικὴ παράδοσις τοῦ ρωσικοῦ οἰκογενειακοῦ πολιτισμοῦ. Μετάφρ. ἐκ τοῦ ρωσικοῦ Ἀρχιμ. Νικοδήμου Γκατζιρούλη, σελ. 752.—Π. Χαράλμωφ, Ἡ ἐξομολόγησις εἰς τὴν ἀρχαίαν Ρωσίαν. Μετάφρ. ἐκ τοῦ ρωσικοῦ Τ. Κώστιτς, σελ. 756.—D. BAR-SOTTI, Ὁ στᾶρετς Σιλουανὸς τοῦ Ἀθω. Ἀπόδοσις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Λέοντος Λεοντίδου, σελ. 759.—Ὁ ποιητὴς καὶ οἱ δικασταὶ του. Μετάφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ M.Δ.Σ., σελ. 766.—ANNA AKHMATOVA, Σταύρωση (πούημα).—Ἀπόδοσις E.M., σελ. 768.—M. MERTSALOV, Οἱ λέξεις (πούημα). Ἀπόδοσις A.I. Z., σελ. 768.—B. V., Πιστεύω εἰς τὸν Θεόν. Μετάφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ M.Δ.Σ., σελ. 769.—Διατὶ ἀρνηθῆκατε τὴν χριστιανικὴν πίστιν; Μετάφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ Δ.Γ.Κ., σελ. 770.—«Μνημεῖον θάρρους». Μετάφρ. Δ.Χ.Τ., σελ. 776.—Βενιαμίν, Μητροπολίτου Πετρούπολεως, Ἐπιστολή. Μετάφρ. ἐκ τοῦ ρωσικοῦ ἱερομ. Ἀθανασίου Γιέφτιτς, σελ. 778.—Ἐπισκόπου Ἀθανασίου, Ἡμερομηνίαι καὶ σταθμοὶ τῆς ζωῆς μου. Μετάφρ. ἐκ τοῦ γαλλικοῦ M.Δ.Σ., σελ. 779.—NIKI-TA STRUVE, Προσωρινὸς καὶ ἑλλιπὴς κατάλογος τῶν Ἐπισκόπων—μαρτύρων τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσικῆς Ἑκκλησίας, σελ. 781.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Διὰ τὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς προσδοκίας.—Ἐνδιαφέρεισαι ζυμώσεις καὶ κινήσεις.—«Διεθνὴς χριστιανικὴ ἡγέσια».—Λαμπρὸς ἀναμνηστικὸς τόμος.—Ἡ προϊστορία τοῦ E.O.X.A., σελ. 36.—«Ἐπετηρίδες τῶν ἀγάμων κληρικῶν».—Νὰ προβάλλουν τὸ γνήσιον περιεχόμενον τῶν ἐορτῶν.—«Τὸ βάθρον τῆς πνευματικῆς ζωῆς».—Ἐχει ἐξαιρετικὴν ἐπικαιρότητα.—Ἀνευσχολίων, σελ. 37.—Οἱ κάπηλοι Βυζαντινῶν εἰκόνων.—Ἡ «ἄγνωστος» Ἑλλάς, σελ. 38.—Ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς Συνόδου τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας.—Πρέπει νὰ ἐξασφαλισθοῦν αἱ προϋποθέσεις, σελ. 51.—«Ἀνατηδᾶ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἀληθῶν Ἑλλήνων».—Διὰ τὰ ἔχουν οἰκουμενικὴν σημασίαν.—Ἐπιβάλλεται ἡ ἀναθεώρησις.—Δύο εἰκόνες, σελ. 52.—Οἱ πατέρες καὶ ὁ ἄνθρωπος.—Προδοσία ἐναντι τοῦ Ἑθνους.—Εἶναι ἀπαραίτητος.—Οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸ Ἰσραήλ, σελ. 53.—Θὰ ἡδυνάτῃ τις νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀπορίαν.—Πλέον ἢ ἐπέιγουσα.—Ἀλληλοδιαδόχως καὶ κατὰ σειράν.—Παγκόσμιος συγκίνησις.—Συνταρακτικαὶ διαπιστώσεις, σελ. 84.—Ἐπιβάλλεται γενικὴ κινητοποίησις.—Διονύσιος Λάτας.—Δὲν προσφέρουν ἀντικειμενικὴν ἀλήθειαν.—Ἀμετανόητος γραμμή, σελ. 85.—Ἐκκλησιατικὴ ἀδιαφορία.—Ἰωὴλ Γιαννακόπουλος, σελ. 86.—Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετοῦς δημοσίας δράσεως.—Δεξιώσεις ἐφημερίων ὑπὸ Μητροπολίτου.—Εἶναι ἀποκαρδιωτικόν, σελ. 108.—Ἱστορία τῆς Ἑκκλησίας τῶν Ἰονίων νήσων.—Κατὰ ἄθλιον τρόπον.—Ἐπιστημονικοφανὴς ἡμιμάθεια ἢ ἀμάθεια.—Δὲν ὑπάρχουν ἄλλαι πηγαί, σελ. 109.—Ἡ Ἑκκλησία καὶ ὁ Τύπος.—Τὸ «Σύννορον», σελ. 110.—Ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ ἐπεκταθοῦν.—Ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ, σελ. 131.—Ὁ καταστατικὸς χάρτης τῆς Ἀνωτάτης Παιδείας.—Τὸ ἔργον τῆς «προστασίας τοῦ παιδιοῦ».—Νὰ ἀπαγορευθῇ μὲ βαρυτάτας κυρώσεις.—«Ρυπαίνεται ἡ Ἑλλάς», σελ. 132.—Χιμαϊρικὸς ρωμαντισμός.—Ἀσβεστος δίψα, σελ. 133.—Θὰ ἀντιδράσῃ.—«Ἡ ἐντολὴ τῆς ὥρας», σελ. 148.—Ἄπολύτως κανονική;—Ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ὠφέλιμος.—Ἡ ἀξιοποίησις τῶν τριταξίων Γυμνασίων.—Δύο πρωτότυποι τελεταί.—Ἀπολύτως ἐπιβεβλημένη, σελ. 149.—Ἀπαιτεῖται ἀναδιάρθρωσις.—Γόνιμος ἐπαφή.—Γενᾶ εὐλόγως τὴν ὑποψίαν, σελ. 150.—«Ὁ ἀληθινὸς θησαυρὸς μας».—Ἀντιαλκοολικὴ σταυροφορία.—Τὸ ἱεροψαλτικὸν πρόβλημα, σελ. 179.—Ἡ νηστεία καὶ ἡ υγεία τοῦ σώματος.—Εὐστοχος ὑπόδειξις.—Ρεαλιστικὴ ἀντιμετώπισις.—«Ὑπὸ τὸ προκάλυμμα τῆς φιλολογικῆς καὶ ἱστορικῆς ἐπιστήμης», σελ. 180.—Ἀπογοητευτικόν.—Ὁ ἀγρότης καὶ τὸ Κράτος.—Σημεῖα τῶν καιρῶν, σελ. 181.—Ὁ θεμελιώδης τόνος, σελ. 212.—Θὰ ἦτο ἀρραγὲς θεμέλιον.—Φωτοβόλοι ἐστίαι.—Ἀξιόλογον λεύκωμα.—Ἵπὲρ τῶν ἐν θαλάσῃ πλεόντων.—Διαχειρισταὶ καὶ οἰκονόμοι, σελ. 213.—Ἐπὶ τῷ ἐορτασμῷ τῆς Παγκοσμίου ἡμέρας υγείας.—Ἀντίδρασις ἐναντίον τοῦ κακοῦ.—Ἐν μέγα ἔργον, σελ. 214.—Ἡ νύξ τοῦ Πάσχα, σελ. 227.—Πολλὰ δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ.—Ἐκτεθειμένη εἰς πολλοὺς πνευματικοὺς κινδύνους.—Νὰ ληφθῇ ἰδιαιτέρα πρόνοια.—Νὰ γίνῃ συστηματικώτερα καὶ

ἐντονωτέρα, σελ. 228.—Πλέον ἢ ἐπείγουσα.—'Ο ἔγγαμος κλῆρος.—'Η Ὁρθόδοξος Ἱεραποστολή, σελ. 229.—Νέστωρ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.—'Ανωτερότης αἰσθημάτων.—'Αποτελοῦσιν ἐχέγγυον.—'Αληθές κόσμημα, σελ. 289.—Πνοὴ υἱείας.—'Η φροντίς διὰ τοὺς νέους.—Δικαία ἀνακήρυξις, σελ. 290.—Μετάλλιον εἰς Ἱεράρχην.—Νέα πιστοποιήσις.—'Απορεῖ τις πῶς ὑπάρχουν, σελ. 291.—Σημαντικὴ πρωτοβουλία.—'Εκφρασις ἐσωτερικῆς ἱκανοποιήσεως, σελ. 328.—'Επὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετίας.—'Ο φεῖλει νὰ μεριμνᾷ.—Εἶναι καιρός.—Γενᾷ τὴν ἐλπίδα.—Αἱ πνευματικαὶ ἀξίαι τοῦ Τουρισμοῦ, σελ. 329.—'Εκφυλιστικαὶ ἐκδηλώσεις, σελ. 330.—'Ανακαινιστικὸν ἔργον, σελ. 368.—'Οπου καὶ ὅπως δεῖ.—'Ελπίζομεν, ὅτι θὰ εὕρῃ ἀπήχησιν.—Δεσποτικὴ ἡ μίμησις.—'Αξιόλογος προσπάθεια.—Πρέπει νὰ παρεμποδισθῇ, σελ. 369.—Διὰ νὰ ἐπιτυγχάνηται ὁ σκοπός.—'Ανευ ἐτέρας ἀναβολῆς.—Οὐδόλως εἶναι δυνατόν νὰ ἐπικρατήσῃ.—Οὐδεὶς παίζει ἡγετικὸν ρόλον, σελ. 370.—'Εκκλησίαι τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τοὺς νέους θεολόγους.—'Ελπίζομεν καὶ εὐχόμεθα.—'Αχρυσόφιλοι πράκτορες, σελ. 410.—Διὰ νὰ ἔχῃ πνευματικούς καρπούς.—Χριστιανικὸν πνεῦμα καὶ δίκαιον.—Καὶ πάλιν ὁ λόγος περὶ ὑποσιτισμοῦ.—Πρέπει νὰ ἔχῃ συνέχειαν.—Δὲν πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ὑλικὴν σφαῖραν, σελ. 411.—Αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην.—Εἶναι συμπαθέστερος, σελ. 412.—'Εξέφρασεν ἐπιγραμματικῶς, σελ. 459.—Μόνον διὰ τῆς ἀγάπης.—Πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ διδασκαλίας.—Τὸ ζήτημα τῆς κυριότητος τῶν Ἀγίων Τόπων.—'Η ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικὴ Παιδεία, σελ. 460.—'Απεπραγμένα Ἱεράρχου.—Διὰ τοὺς δημάρχους καὶ κοινοτικούς ἄρχοντας.—Οὐδὲν τὸ καλὸν προσιωνίζεται.—'Η Οὐνία, σελ. 461.—Τὸ κήρυγμα, σελ. 462.—'Ας ἀντλήσωμεν ἐμπνευσιν, σελ. 498.—Θεωρεῖ ἑαυτὴν ὑπερήφανον.—Συνισταμένη τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀγάπης.—'Α ὑποθήκη τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως.—'Η σκέπη καὶ ἡ κρηπίς, σελ. 499.—Διὰ τὴν ἀναζωπύρῃσιν τοῦ μοναχικοῦ θεσμοῦ.—Οὐ μόνον ἱεραπόστολοι, ἀλλὰ καὶ ἐθναπόστολοι.—Ποῦον νόημα θὰ εἶχεν; σελ. 500.—Σημαντικὸς σταθμός.—Νέος ἄνεμος.—'Εκ τῶν συνόρων θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίξῃ, σελ. 545.—Μόνον ὁ Θεὸς γνωρίζει.—'Αρσένιος ὁ Πάριος.—'Η ἐν Αὐστρίᾳ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία.—'Ο σωφρονιστικὸς κώδιξ.—Διὰ τὴν Μονὴν Ἀρκαδίου, σελ. 546.—Ὡς προάγγελος.—Εἶναι εὐκαιρὸν νὰ ἀκουσθῇ, σελ. 578.—'Ασυνπάσχει πάντα τὰ μέλη.—Θὰ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν.—'Εκκλησία καὶ κινηματογράφος, σελ. 579.—Συνοψίζεται εὐστόχως.—'Αξιόπαινα μέτρα.—Διὰ νὰ ἔχῃ πνευματικὸν παλμόν.—'Απόδειξις τῆς φοβίας, σελ. 580.—'Ασχέδιον ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.—Θὰ ἐφαρμόζεται τμηματικῶς.—'Αξιόλογα πορίσματα.—Πρὸ πάντων ζήτημα ἠθικόν, σελ. 618.—'Απαιτεῖται σταυροφορία.—'Επιστροφή εἰς τὴν λειτουργικὴν παράδοσιν.—Καὶ χάριν τοῦ ἑαυτοῦ των.—Βεβήλωσις.—'Αποτελεῖ παθογόνον παράγοντα, σελ. 619.—Πρέπει νὰ βοηθήσωμεν τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, σελ. 656.—Μέγας καὶ ἐλπιδοφόρος σταθμός.—'Α Ἱερά

διακονία—τελειουμένη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.—Πρόξενος πνευματικῶν ζυμώσεων, σελ. 657.—'Απαιτεῖται ζῶν παράδειγμα.—'Ανοίγει ἓνα δρόμον.—'Απαιτεῖται ἀνύψωσις τοῦ ἠθικοῦ ἐπιπέδου.—Πνευματικὸν καὶ ὑλικὸν συμφέρον, σελ. 658.—'Α τὰ λαϊκά—τραγοῦδια, σελ. 659.—'Εν ἀγάπῃ εἰλικρινεῖ.—Δημοκρατικὴ Ἐκκλησία.—Διὰ νὰ γίνῃ οἰκονομικῶς αὐτάρκης.—'Αφύλαξ.—'Οδηγεῖ ἀφεύκτως, σελ. 699.—Εἶναι χρήσιμον νὰ ὑπομνησκωνται.—'Η ψυχσωματικὴ Ἱατρικὴ, σελ. 700.—Πρωταγωνιστὴς ἐνότητος.—Πεντηκονταετηρὶς ἱερωσύνης.—Φροντιστήριον ὑποψηφίων κατηχητῶν καὶ κατηχητριῶν.—'Εἶναι καθήκον ἡμῶν νὰ ἐνστερνισθῶμεν.—Προβολὴ τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, σελ. 713.—'Α ἡ καταστατικὴ νομοθεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.—Πλουσιωτάτη κοινωνική δρᾶσις.—'Υποτίμησις τῆς νοημοσύνης τῶν ἄλλων.—'Ο νέος Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, σελ. 714.—Διὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ εἰρήνη μονίμως.—'Η ἡμέρα τῆς Ἀγάπης.—'Ελπιδοφόροι ἐκδηλώσεις.—'Αδεῖον πληροφοριῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 816.—Δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου.—Γραφεῖον Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.—'Ασυνπάσχει πάντα τὰ μέλη.—'Α νὰ προφυλάσσονται ἀποτελεσματικώτερον, σελ. 817.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ

'Η Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, σελ. 185.—'Ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ὁ Α', σελ. 233.—'Η ἀριστίνδην Ἱερά Σύνοδος ἡ ἐκλέξασα παμψηφεί τὸν πανοσφ. ἀρχιμανδρίτην κ. Ἱερώνυμον Κοτσώνην ὡς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, σελ. 234.—'Η Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα—Μήτηρ Φρειδερίκη, ἡ Α.Β.Υ. Πριγκίπισσα Εἰρήνη καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι κατὰ τὴν εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίαν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας κ. Ἱερωνύμου, σελ. 241.—Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίαν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, σελ. 245.—'Ο Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Βασίλισσα—Μήτηρ Φρειδερίκη γονυπετεῖς κατὰ τὴν χειροτονίαν εἰς Ἀρχιερέα τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, σελ. 251.—'Ο Πρωθυπουργὸς κ. Κ. Κόλλιας καὶ ὁ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακὸς γονατιστοὶ κατὰ τὴν εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίαν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, σελ. 254.—'Η Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Καλαμποκιᾶ καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸ τῶν Ἀνακτόρων Τατοῦ μετὰ τὴν τελετὴν τῆς Διαβεβαιώσεως, σελ. 257.—'Ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος μεταβαίνει μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον συνοδείᾳ Ἀρχιερέων, κληρικῶν καὶ εὐσεβῶν Χριστιανῶν, σελ. 259.—'Η Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἀσπαζόμενος τὸν Σταυρὸν

κατὰ τὴν εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίαν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, σελ. 261.—Τὸ γενέθλιον χωρίον τοῦ Μακαριωτάτου Ὑστένια, σελ. 270.—Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος ἐπὶ τοῦ καταστροφώματος τοῦ ἀτμοπλοίου «Λητώ» μετὰ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Νικοπόλεως κ. Στυλιανοῦ καὶ Σύρου, Τήνου καὶ Ἀνδρου κ. Δωροθέου, σελ. 271.—Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀνερχόμενος ἀπὸ τὴν προβλήτα πρὸς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Μεγαλόχαρης ἐν τῷ μέσῳ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ καὶ Σύρου, Τήνου καὶ Ἀνδρου κ. Δωροθέου, σελ. 272.—Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος κατερχόμενος τοῦ πλοίου μετὰ τοῦ συμπολίτου του Συνοδικοῦ Συνέδρου Σεβασμ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, σελ. 273.—Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος γονυπετὴς πρὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου, σελ. 274.—Ἀπὸ τὴν πρώτην ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, σελ. 275.—Ὁ Ἱερὸς ναὸς τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου, σελ. 277.—Τὸ Πρότυπον Ἀνώτερον Ἐκκλησι. Φροντιστήριον Τήνου, σελ. 278.—Ἡ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πρώτη συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (23-5-1967) ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ὑπ. Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Κων. Καλαμποκιᾶ καὶ τοῦ Γεν. Δ/τοῦ τῶν Θρησκευμάτων κ. Μάρκου Σιώτη, σελ. 281.—Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας καὶ ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἔχοντες ἐκατέρωθεν τὸν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνον καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιον, σελ. 299.—Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἐνδυόμενος τὸν μανδύαν πρὸ τῆς τελέσεως τῆς Δοξολογίας εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν Κ/πόλεως, σελ. 301.—Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας καὶ ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἔτοιμοι νὰ ἀνταλλάξουν τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης, σελ. 303.—Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας παραλαμβάνων τὸ βαρύτιμον Εὐαγγέλιον, ὅπερ προσέφερεν εἰς Αὐτὸν ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, σελ. 305.—Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν θείαν Λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν ἐτέλεσεν ἡ Α. Μα-

καριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος εἰς τὸν ἐν Κ/πόλει πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου, σελ. 307.—Ὁ Φωκίδος κ. Χρυσόστομος, σελ. 313 — ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Κωνσταντῖος, σελ. 315 — ὁ Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννης, σελ. 316. — ὁ Θηβῶν κ. Νικόδημος, σελ. 317. — ὁ Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανός, σελ. 318. — Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος ἐν μέσῳ τῶν νέων Σεβ. Μητροπολιτῶν μετὰ τὴν Διαβεβαίωσιν τῶν ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, σελ. 345. — Ὁ Νικαίας κ. Γεώργιος, σελ. 350. — ὁ Χίου κ. Χρυσόστομος, σελ. 351 — ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Καλλίνικος, σελ. 352. — ὁ Φλωρίνης κ. Αὐγουστῖνος, σελ. 353. — ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος ὁμιλῶν πρὸς τοὺς σπουδαστὰς τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου καὶ τῆς Ριζαρίου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, σελ. 355. — Ὁ Ὑδρας κ. Ἱερόθεος, σελ. 382. — ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Πολύκαρπος, σελ. 383. — Ὁ Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων, σελ. 384. — ὁ Ζακύνθου κ. Ἀπόστολος, σελ. 385. — ὁ Περιστερᾶς κ. Ἡλίας, σελ. 386. — Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος ὁμιλῶν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς συνεστιάσεως, σελ. 391.—Λιτάνευσις τῆς ἱερᾶς εἰκόνης τοῦ Ἀγ. Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν ἀρχαίαν Νικόπολιν, σελ. 397. — Οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Νικοπόλεως κ. Στυλιανὸς καὶ Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ τὸν καθηγητὴν κ. Σιώτην ἔξωθεν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Πρεβέζης ἅμα τῷ πέρατι τῆς θείας Λειτουργίας, σελ. 399. — ὁ Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρος ὁ Β', σελ. 417. — Ἀπὸ τὴν κηδεῖαν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κυροῦ Χριστοφόρου Β', σελ. 419. — Ὁ Πατάρων Μελέτιος, σελ. 422. — ἡ Α. Ἀγιότης ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' προσευχόμενος γονυκλινῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀγίας Σοφίας, σελ. 432. — Ἡ Α. Ἀγιότης ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' καὶ ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἀνταλλάσσοντες ἀσπασμὸν ἀγάπης, σελ. 433. — Ἡ ὑπὸ τὸν Σεβ. Μυτιλήνης ἀντιπροσωπεῖα τῆς νήσου Χίου παρὰ τῷ Πάπα Παύλῳ τῷ ΣΤ', σελ. 439. — Ἡ λαμπρὰ ὑποδοχὴ τῶν λειψάνων τοῦ Ἀγ. Ἰσιδώρου εἰς τὸν Πειραιᾶ, σελ. 441.—Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κηρύττων τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, σελ. 466. — Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος προσφωνῶν τὰ μέλη τῆς ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης συνελεύσεως Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκ-

κλησιῶν, σελ. 469. — Ἡ τιμία Κάρα τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Ἀμιένης (κατὰ τὸν du Cange), σελ. 477. — Ὁ Μητροπολίτης Νικοπόλεως κ. Στυλιανὸς παραδίδων εἰς τὸν στρατηγὸν κ. Τσακαλῶτον τὰ λείψανα τοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀνδρούτσου, σελ. 480. — Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀνδρούτσου καὶ τὴν κατάθεσιν στεφάνου, σελ. 481. — Ὁ κομψὸς ἱ. ναὸς τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁποίου ἐτέλεσεν ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, σελ. 516. — ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἰερώνυμος, τελῶν εἰς Προμάχους Τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν σφαγιασθέντων ὑπὸ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν, σελ. 519. — Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἰερώνυμος, πλαισιούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννου καὶ τοῦ ἱερατείου του, σελ. 522. — Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἰερώνυμος διανέμων εἰκόνας εἰς τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας, σελ. 528. — Ὁ Μακαριώτατος τελῶν Τρισάγιον εἰς τὰ Φυλακισμένα Μνήματα, σελ. 557. — Ἑλληνοκύπριος χωρικὸς ἀσπάζεται με εὐλάβειαν τὴν δεξιὰν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰερωνύμου σελ. 559. — Στιγμιότυπον ἀπὸ τὸ συλλεϊτουργὸν τῶν Προκαθημένων τῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καὶ Κύπρου τῶν Αὐτῶν Μακαριοτήτων κ.κ. Ἰερωνύμου καὶ Μακαρίου, σελ. 561. — ὁ Μακαριώτατος Ἀθηνῶν προσφέρων ἀναμνηστικὸν δῶρον εἰς τὸν Μακαριώτατον Ἐθνάρχην Μακάριον, σελ. 563. — ὁ Θεοφιλέστατος Βρεσθένης κ. Δημήτριος, σελ. 567. — Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἰερώνυμος προσφωνῶν τὰ μέλη καὶ τοὺς προσκεκλημένους τοῦ Γ' Συνεδρίου ἱεροκλήρων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 587. — Ὁ ἐν Μόσχᾳ ἱερός Ναὸς τῆς Θεομήτορος, σελ. 727. — Μερικὴ ἀποψὶς τῶν ἐν Μόσχᾳ ἱερῶν Ναῶν, σελ. 729. — Ὁ ὅσιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, σελ. 737. — Ὁ ἱ. Ναὸς τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐν Σολνετςνογκόρσκ πλησίον τῆς Μόσχας, σελ. 739. — Ὁ ὅσιος Ἰώβ, ἡγούμενος τῆς ἱ. Μονῆς τοῦ Ποτσάεβ, σελ. 755. — Ὁ ἱερός Ναὸς τοῦ Ἀγίου Πνεύματος τῆς ἐν Ζαγκόρσκ Ἀγίας Λαύρας τοῦ Ἀγίου Σεργίου, σελ. 761. — Ἡ εἰκὼν τῆς Θεομήτορος (Βλαδιμήρσκαϊα), σελ. 775. — Ὁ ἱ. ναὸς τοῦ δικαίου Ἰώβ τοῦ πολυπαθοῦς ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τοῦ Λένινγκραντ, σελ. 783. — Ὁ Ἑλασσῶνας κ. Σεβαστ. Ὑς, σελ. 798. — Ὁ Μακ. Πατριάρχης Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανὸς μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, σελ. 800.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκάπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**

† Ὁ Τριχίης καὶ Σταγῶν **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ**

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης **ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν:
Δρχ. 50, 75, 100 ἔτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 30 ἔτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἰερωνύμου, Ὁμιλία πρὸς τοὺς φοιτητάς.

Τοῦ αὐτοῦ, Σχέδιον ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπαντήσεις εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ ἀντικανονικῆς ἀνακηρύξεως ὡς αὐτοκεφάλου τῆς αὐτοκαλουμένης «Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας».

Ἀπαντήσεις εἰς τὰ Εἰρηνικά Γράμματα τοῦ Μακαριωτάτου.

Ἐκλογή νέων Μητροπολιτῶν.

Ἐπίσημοι ἐορταὶ τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας.

Ἱεροδιακόνου Δημητρίου, Προσφώνημα.

Ὁ Φωκίδος Ἀθανάσιος (†).

Μητροπολίτου Καλαβρίας Αἰμιλιανού, Ἐν ὅψει τῆς Συνόδου.

Ἐκκλησιαστικὴ νομοθεσία.

Παρατηρήσεων στῆλῃ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Προκηρύξεις.

Βιβλιοκρισίαι.

Νέα βιβλία.

Τὰ περιεχόμενα τοῦ ΜΔ' τόμου (1967) τῆς «Ἐκκλησίας».

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ

Λένορμαν 185 — Ἀθῆναι — Τηλ. 530.318

Υπεύθυνος Τυπογραφείου Δημήτριος Β. Δεσποτάκης
Λεωφόρος Ἡρώων 26, Περιστέρι